

Ἐλευθέρα Νιότης

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Π. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ: Ἄς γίνει ἡ ἀρχὴ
Γ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΝΗ : Οἱ ἐπαρχιωτὲς σπουδαστὲς
Μ. ΜΑΡΚΟΓΛΟΥ : Μιὰ συνέντευξη μὲ τὸν Καθηγητὴ κ. Κ. Τσάτσο
Ζ. ΣΤΑΛΙΟΥ : Μπροστὰ στὶς ἐκλογὲς
Μ. ΠΑΥΛΟΥ : Μέ τοὺς νέους ἐργάτες
ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΥ : Τὰ 16σέλιδα τῆς Κομέπ
Λ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ : Ἡ κρίση τῆς Δημοκρατίας
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΑ : Κόλπα Νεοχιτλερικῶν
Λ. ΠΑΤΡΑ : Ἡ Συμφωνία τῆς Μόσχας
Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ : Τὰ προβλήματα τῆς Πολιτείας
Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ : Ἡ μάχη τοῦ Ἀρχάγγελου
Α. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ : Στὰ Γυμνάσια τοῦ Πειραιᾶ
Ἡ ΕΠΟΝ ἐξοπλίζεται
Ἡ ΕΕΝ καὶ οἱ θρησκείες
Πρωτοχρονιάτικος χαιρετισμὸς τῆς Ε.Ε.Ν.
Τὸ Συνέδριο Νέων στὴ Θεσσαλονίκη
Στὸ Σκοπευτήριον
ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ : ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ
Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.

Η
“ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΩΝΗ,,

Τὸ Ἐπίσημο ὄργανο τοῦ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΕΝΩΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Ἄρθρογραφία: **ΠΑΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ**

Διαχείριση :

ΑΛΚΗΣ ΓΟΓΚΑΚΗΣ

Ἄλληλογραφία :

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑΣ

Τὰ «Ἐλεύθερα Νιάτα» συνεχίζουν τὴν ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ μας
«Μαχόμενα Νιάτα» ποῦ ἔβγαине μυστικά τὸν καιρὸ τῆς Κατοχῆς.

ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΝΙΑΤΑ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΝΩΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Α' (ΚΑΤΟΧΗ)
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΧΡΟΝΟΣ Α'
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 4
ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 1946

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ : ΒΥΡΩΝ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ 2

ΤΗΛ. 32785

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 200

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΣ ΓΙΝΕΙ Η ΑΡΧΗ

Το 1945 ήταν ο χρόνος του μεγάλου κενού. Ουσιαστικά, μέσα στο χρόνο που πέρασε, δεν έγινε στον κόσμο τίποτα. Δε σημειώθηκε, όμως ή Νίκη;

Ναί, ή Νίκη. Κάτι θα πει κ' ή Νίκη. Άλλα κι' αυτή, στο βάθος, είχε κριθεί πριν από το 1945. Στρατιωτικά, είχε όπωσδήποτε κριθεί με τη Δουνκέρκη, με την αντίσταση της βρετανικής ψυχής στα 1940, με το έλληνικό έξαμνηνο στη Βόρειο Ήπειρο, με το Άλαμείν, με το Στάλινγκραντ, με την ανάληψη της αμερικανικής πρωτοβουλίας στον Ειρηνικό στα 1943, με την απόβαση στη Γαλλία. Τι περισσότερο χρειαζόταν που θάπρεπε να το προσφέρει το έτος 1945; Δε χρειαζόταν τίποτα περισσότερο από το κάτι εκείνο που λέγεται τέλος. Άλλα ρωτάω: από το έτος 1945 ζητούσαμε μόνο το τέλος;

"Όχι, ζητούσαμε και κάτι άλλο. Ζητούσαμε και την αρχή. Την αρχή της ειρήνης, του νέου κόσμου. Την αρχή ως χρονολογικό, αλλά και ως ουσιαστικό γεγονός. Και την αρχή αυτή δε μας την έδωσε το έτος 1945. Το έτος αυτό θα μείνει στην ιστορία συνυφασμένο με μια μεγάλη, απέραντη, πελώρια παράλειψη.

Ποιά είναι, τάχα, ή ήγεςία του νέου κόσμου; Οί στρατιώτες των Δημοκρατιών γυρνούν στα σπίτια τους για να γίνουν ιδιώτες. "Όσοι υποχρεώνονται να μείνουν μακριά από τις ιδιωτικές έστίες τους, δε σκέπτονται παρά το γυρισμό. Έξαιρέση αποτελούν οί στρατιώτες της Σοβ. Ρωσίας που πολλοί απ' αυτούς προτιμούν να μείνουν στην Κεντρ. Ευρώπη παρά να γυρίσουν πίσω. Γιατί, τάχα, το προτιμούν; Το προτιμούν, γιατί, απλούστατα, γι' αυτούς δεν υπάρχει ένδεχόμενο ιδιωτικής ζωής. Σ' αυτούς παραγίνεται το δημόσιο στοιχείο της ζωής, και στους άλλους παραγίνεται το ιδιωτικό. Ή σύνθεση δε βρέθηκε ακόμα. Κι' όμως, γι'α αυτήν —για τη σύνθεση— πολεμήσαμε όλοι, δηλαδή αυτήν ζητούσε από τους πολεμιστές ή ιστορία, έστω κι' αν δεν τόνιωσαν όλοι έτσι. Τι βαθύτερο νόημα είχε ο πόλεμος, αν πρόκειται οί δυο κόσμοι να μείνουν χωρισμένοι;

Οί ήγέτες ακολουθούν. Δεν ήγούνται ακόμα.

Μένουν, ουσιαστικά, στα ίδια. Στα περασμένα. Σε όσα υπήρχαν και πριν από το 1939. Δεν είδαμε ακόμα την αλλαγή. Ίσως να υποσημαίνεται. Άλλα δε σημάνθηκε ακόμα στον όρίζοντα, αν και σήμανε ή ώρα της. Οί ήγέτες μένουν ακόμα στα ίδια. Κι' αν σκέπτονται τη σύνθεση, τη μεγάλη αλλαγή, δεν τόλμησαν, στο χρόνο που έληξε, να την επιχειρήσουν. Στις διεθνείς σχέσεις κ' έπαφές των Μεγάλων, βλέπουμε τη διπλωματία όπως μας την παράδωσε οίΗ' αιώνας, να νικάει «το σοσιαλισμό» στη σκέψη της Μόσχας, να παραμερίζει τη «δημοκρατία» στη σκέψη των Δημοκρατιών. Φταίνει, μήπως, τα κινήματα των μαζών, που αφού έξαπολύθηκαν φοβούνται οί ήγέτες να τα δαμάσουν; Ίσως. Αυτό, όμως, είναι μόνο μια ψυχολογική έρμηνεία. Καί ή ιστορία δε χρειάζεται έρμηνείες. Χρειάζεται αποφάσεις. Στον αιώνα μας, που είναι ο αιώνας της επιστήμης, παράγινε το κακό με τις έρμηνείες. Νομίζουμε ότι ξεφλάμε το χρέος μας, αναλύοντας ένα φαινόμενο στα αίτια του. Μά ή ιστορία δεν είναι κεραυνός. Ίστορία είμαστε έμεις οί ίδιοι. Κοιτάζοντάς την μόνον αντικειμενικά, την χάνουμε. Έρμηνεύοντας μόνο τις πράξεις μας, παύουμε να πράττουμε. Την πράξη, για να έρμηνευθεί αύριο σωστά σαν ένα εύλογο παρελθόν πρέπει να την πράξουμε οήμερα σαν κάτι άπόλυτα αυθόρμητο, σαν μια ήθικη ανάγκη, σαν κάτι το άτομικά αναπόφευκτο. Δυστυχώς δε γίνεται έτσι. Ο ένας αναλύει την πράξη του ως όμαδικό κίνημα και θεωρεί χρέος του να παύει να σκέπτεται σαν υπεύθυνο άτομο, κι' ο άλλος την αναλύει ως αντίδραση στο κίνημα, ως όμαδικό πείσμα, και θεωρεί καθήκον του να άρνιέται κάθε δικίο σ' εκείνους που τους παρασύρει το κίνημα. Κ' οί ήγέτες είναι άλλοι με το κίνημα, κι' άλλοι με την αντίδραση. Κι' αυτό σημαίνει την αρχή του νέου κόσμου!

"Όχι, ή αρχή του νέου κόσμου δεν είναι αυτή. Το 1945 πήγε χαμένο. Χρόνος χωρίς νόημα. Χωρίς καμιά πράξη. Συζητήσεις, συνδιασκέψεις, άστοχες παρεμβάσεις, διπλωματικές ίντριγκες, παληές ιστορίες με νέα σχήματα, Περσιές, Στενά, διέξοδοι, σφαίρες έπιρροών,

ΓΕΩΡΓ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΝΗ

ΟΙ ΣΥΛΛΟΓΟΙ ΕΠΑΡΧΙΩΤΩΝ ΣΠΟΥΔΑΣΤΩΝ

Συμπληρώθηκε ένας χρόνος από τότε που βάλθηκαν τα θεμέλια για την ίδρυση των τοπικών σπουδαστικών συλλόγων και μπορεί σήμερα να γίνει ένας απολογισμός των πράξεων εκείνων που τους ίδρυσαν και τους διηύθυναν μέχρι τώρα.

Χρειάστηκε αλήθεια πολύς μόχθος και ανώτερη σκέψη για να λάβει σάρκα και οστά η ιδέα της τοπικής οργάνωσης των φοιτητών.

Μέσα από το γενικό χάος και την καθολική εξαθλίωση που μās κληροδότησε η κατοχή και που την εκορύφωσε η στάση του Δεκέμβρη ξεφύτρωσαν οι επαρχιωτικοί Σύλλογοι με σκοπό όχι μόνο την εξυπηρέτηση των φοιτητικών ζητημάτων στην Αθήνα αλλά και με μια ευρύτερη φιλοδοξία: να συμβάλουν στη γενική ανασυγκρότηση με την επισταμένη παρακολούθηση των επαρχιωτικών ζητημάτων—εκπαιδευτικών, ήθικων, υλικών.

Θά ασχοληθούμε όμως με το πρώτο σκέλος των επιδιώξεων των τοπικών σπουδαστικών συλλόγων και θά επιφυλαχτούμε αργότερα να δώσουμε μια πληρη εικόνα των σκοπών των.

Στην επίλυση των φοιτητικών ζητημάτων η Πανεπαρχιωτική—όπως ονομάστηκε κατόπιν και όταν είχαν δημιουργηθεί σύλλογοι από όλες τις περιφέρειες—έδειξε μια υπέροχη στάση που σπανίζει στο τόπο μας αναφορικά με τη διαχείριση των συνδικαλιστικών κινήματων. Χωρίς καμμία ύστεροβουλία και χωρίς κανέναν ύπολογισμό, φορτωμένη μόνο με ανεπιθύμητες κληρονομίες, τράβηξε μπροστά και παραστάθηκε αληθινός εκπρόσωπος του πεινασμένου και ξυπόλυτου φοιτητή. Χωρίς την καθοδήγηση του «κόμματος»—που έχει σαν προνόμιο να μονοπωλεί την προστασία εκείνων που υποφέρουν και χωρίς τη διαταγή της οργάνωσης—που θεωρεί κάθε άλλον ανάξιον έλληνα—έσκυψε στοργικά στο

προσχήματα, ψέμματα, και σύνθεση καμμιά. Κι' όμως, ή σύνθεση είναι δυνατή. Κ' είναι αναγκαία. Είναι, μάλιστα, αναπότρεπτη. Θά την φέρει, τάχα, το 1946; "Ας το έλπίσουμε. "Ας το εύχηθούμε. "Η Ιστορία—για όσους δεν άρκουνται να την έρμηνεύουν, αλλά έχουν τη θέληση να την δημιουργούν—ζητάει τη σύνθεση του δημόσιου και του ιδιωτικού χώρου της ζωής, του Κράτους και της Έλευθερίας, της Κοινότητας και του Ατόμου, του παγκόσμιου χώρου και του καθενός έθνους, της Ανθρωπότητας και των Πατρίδων—, και ζητάει τη σύνθεση τούτη σε κάθε έκφραση της ζωής, δηλαδή στην οικονομία και στην πνευματική ζωή, στον πολιτικό και στον ήθικό βίο του ανθρώπου. "Ας γίνει στο 1946 ή άρχή, και τα χρόνια που θά ρθούν θά ξέρουν πιά πρέπει νάνα η συνέχεια.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

πανεμένο φτωχόπαιδο και του έδωσε ουσιαστικά βοήθεια, ήθική και υλική. Το συσσίτιο, τα ρούχα, τα εισιτήρια και ή στέγαση στάθηκαν τα πρώτα της θέματα. Με άκατάβλητη αγωνιστική πίστη και με συνείδηση της αποστολής τους, άθόρυβα και σταθερά πέτυχαν, εκείνοι που ανέλαβαν να διοικήσουν τους επαρχιωτικούς συλλόγους, πρώτα - πρώτα το συσσίτιο. Με το συσσίτιο αύξησαν κατά 50 ο)ο οι δυνατότητες των επαρχιωτών—σπουδαστών να παρακολουθήσουν το μαθήματά τους παραμένοντας στην Αθήνα.

"Υστερα από πολύμηνες προσπάθειες ή Πανεπαρχιωτική κατόρθωσε να μοιράσει ίματισμό, δ όποιος όσο κι' άν ήταν ευτελής, στο προϋπολογισμό όμως του φοιτητή μεταφραζότανε: τρεις μήνες παραμονή στην Αθήνα. Στο μεταξύ όσοι σπουδαστές είχαν ανάγκη βρήκαν τον τρόπο να γυρίσουν στα σπίτια τους δωρεάν το πάσχα ή το καλοκαίρι. Παράλληλα καταβάλλονται άοκνες φροντίδες για να λυθεί το ζήτημα της στέγης του φοιτητή. Ένδεχομένως να είχε και λυθεί εν μέρει άν δεν υπήρχε ή άπόφαση ν' αντιμετωπιστεί ριζικά το πρόβλημα και να μην γίνουν δεχτές συμβατικές λύσεις.

Αυτό είχε το έργο της Πανεπαρχιωτικής σε χοντρές γραμμές, άν μπορούσε κανείς να παραλείψει τα χίλια-δυό ειδικά ζητήματα που προκύπτουν καθημερινά και που χωρίς φαρμαρονισμούς και πολιτική σκοπιμότητα προσπαθεί και και λύνει—όσο έξαρτάται άπ' αυτή.

"Ισως, όμως, θά παρατηρούσε κανείς, ότι παραλείψαμε το σπουδαιότερο.

Θά μās έλεγαν δηλαδή ότι οι σπουδαστές δεν είναι «άγέλη που πεινά μόνο και γυμνητεύει» και ότι τα φοιτητικά ζητήματα δεν τελειώνουν ούτε στο ζεστό συσσίτιο ούτε στα παλιά ρούχα της ΟΥΝΡΑ.

Σ' αυτό όμως δεν θά δώσουμε έδω άπάντηση παρά όταν εξετάσουμε γενικότερα το πρόγραμμα της Πανεπαρχιωτικής.

Μια μόνο συμπλήρωση θά προσθέσουμε έδω.

Το έργο που επιτέλεσαν οι τοπικοί σπουδαστικοί σύλλογοι δεν άργησε να εκτιμηθεί στη συνείδηση της φοιτητικής μάζας που τόσο την είχαν κουράσει οι κατά καιρούς αυτόκλητοι προστάτες της. Γι' αυτό άκριβώς τον τελευταίο καιρό προσπάθησαν με κάθε τρόπο να παρουσιαστούν σαν πάτρωνες ή ύποστηρικτές αυτής της κίνησης, άφου δεν μπόρεσαν να κάνουν τίποτα με τη συκοφαντία.

Θά ήταν όμως άσυγχώρητη άφέλεια να πιστευτεί ότι οι φύλακες δεν έχουν γνώση!...

Κάθε πρόθεση εκμετάλλευσης του έργου μας από ξένους «άκομμάτιστους» μικροπολιτικάντηδες θά αποτύχει άπ' τη στιγμή της εκδήλωσής της.

ΓΕΩΡΓ. ΚΑΡΑΜΗΤΣΑΝΗΣ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Τὰ πανανθρώπινα ιδανικά θὰ επιτευχθοῦν διὰ μέσου τοῦ Ἔθνους καὶ ὄχι μὲ τὴ κατάλυσή του.

Πιστεύοντας πάντα πὸς θὰ ξημέρωνε μὰ καλλίτερη μέρα, μὰ μέρα γεμάτη λευτεριά, εἰρήνη καὶ δουλειά, χιλιάδες νέοι πάλαιψαν ἀψηφώντας κάθε θυσία. Ἔτσι σήμερα μποροῦν νὰ γιορτάσουν τὴν πρωτοχρονιά μὲ ψηλὰ τὸ κεφάλι, καὶ μὲ ἀπόλυτη αἰσιοδοξία γιὰ τὸ 1946.

Τὰ «Ε. Ν.» δημοσιεύουν σήμερα αὐτὴ τὴν ἔρευνα γύρω ἀπὸ τὰ ζητήματα καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἑλληνικῆς νεολαίας. Ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλοσοφίας τοῦ Δικαίου κ. Κ. Τσάτσος εἶναι ἀπὸ τοὺς πρωτοπόρους ἀγωνιστὲς τῆς ἐθνικῆς ἀντίστασης. Συνεχίζοντας μὰ ζωὴ γεμάτη ἀγῶνες, ἐξορίστηκε ἀπὸ τὴν φασιστικὴ 4η Αὐγούστου. Στὴν κατοχὴ ἀναγκάστηκε νὰ περάσει στὴν παρανομία, ὕστερα ἀπὸ ἓνα ἐμπνευσμένο λόγο του πρὸς τοὺς φοιτητὲς στίς 28 τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1941.

Τὸν συνάντησα ἓνα ἀπόγευμα στὸ σπίτι του στὴν Πλάκα, καὶ τοῦ εἶπα ὅτι ἤθελα τὴ συνεργασία του γιὰ τὸ περιοδικό μας, ξέροντας ὅτι νοιώθει πάντα ξεχωριστὴ χαρὰ ἀνάμεσα στοὺς νέους καὶ ὅτι, ὅσο καὶ ἂν τὸν πνίγουν οἱ δουλειές, ἔχει καὶ γι' αὐτοὺς λίγο χρόνο.

Ρώτησα τὸν κ. καθηγητὴ:

Ποιά πρέπει νὰ εἶναι σήμερα τὰ ιδανικά τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας;

Ὁ κ. Τσάτσος ἀπάντησε ὡς ἐξῆς:

Μὲ ρωτᾶτε ποιά πρέπει νὰ εἶναι τὰ ιδανικά τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας. Δὲν μοῦ ἀρέσει αὐτὴ ἡ ἐρώτηση, γιατί φαίνεται νὰ δημιουργεῖ μιὰ διάκριση ἀνάμεσα στὴ νεολαία καὶ στοὺς ἄλλους Ἕλληνες.

Τὰ ιδανικά τῆς νεολαίας δὲν μποροῦν νὰ εἶναι ἄλλα ἀπὸ τὰ ιδανικά ὅλης τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ὅταν ἔρχονται ἐποχὲς ὅπου οἱ ἄλλες γενεές εἶναι κουρασμένες, τότε πρέπει ἡ νεώτερη γενεὰ νὰ σηκώσει αὐτὴ περισσότερο τὸ βάρος τῶν ιδανικῶν αὐτῶν, νὰ φοροθετῆ περισσότερες εὐθύνες καὶ πρωτοβουλίες. Ζοῦμε ἀλήθεια μιὰ ἐποχὴ πού τὸ μερίδιο τῶν καθηκόντων τῆς νεολαίας εἶναι, ἂν καὶ τελείωσε ὁ πόλεμος ἀκόμα βαρὺ. Λέω ἀκόμα, γιατί στὸν πόλεμο πάντα ὁ κλῆρος τῆς νεολαίας εἶναι μεγάλος.

Ἀλλὰ κάπως παρατείνεται τούτη ἡ ἐξαίρεση μέσα στοὺς δίσεκτους καιροὺς μας, γιατί δὲν κατακάθισε καὶ φαίνεται πὸς δὲν θὰ κατακαθίσει γιὰ καιρὸ ἀκόμα τοῦ πολέμου ἢ ἀναταραχῆ.

Τί θὰ ἀποδώσει ἡ νεολαία σὲ τούτα τὰ νέα καθήκοντα πού τὴν καλοῦνε ἀκριβῶς τώρα; Δὲν θέλω νὰ κρίνω ἀπὸ τὰ προηγούμενα. Γιατί ἐκεῖ ἦταν ἄλλες οἱ συνθήκες καὶ οὔτε οἱ ἴδιες ἀρετὲς τῆς χρειάζονται τώρα οὔτε καὶ τὰ ἴδια λάθη, ἢ τοῦλάχιστον μόνο τὰ ἴδια λάθη μπορεῖ πιά νὰ διαπραχθεῖ. Πρόσφερε τότε ἡ νεολαία πολλά, μαζί καὶ ἀδιάκριτα μὲ ὅλο τὸ ἔθνος. Ἐκτὸς ἀπὸ εὐάριθμες ἐξαίρεσεις, διακρίσεις στὴν ἀντίσταση κατὰ τοῦ ἐχθροῦ δὲν μποροῦν νὰ γίνουν ἀνάμεσα σ' ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες. Τὸ ὅτι ὁμως μέσα στὴν καθολικὴ αὐτὴ ἀντίσταση ὀργανώθηκαν καὶ δυνάμεις πού εἶχαν σκοπὸ νὰ δράσουν καὶ δράσανε μὲ κομματικὲς καὶ μάλιστα ἀντεθνικὲς ἐπιδιώξεις. Αὐτὸ εἶναι ἀναμφισβήτητο. Γιατί; Γιατί καὶ ἡ νεολαία ἐμπλέξε σ'

Μιὰ συνέντευξη μὲ τὸν Καθηγητὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Κ. ΤΣΑΤΣΟ

αὐτὸ τὸ παραστράτημα; Γιὰ τὴν ἴδια ἔλλειψη πού κινδυνεύει σήμερα νὰ τὴν κάνει εὐάλωτη σὲ κάθε πειρασμὸ καὶ ἀδύνατη μπρὸς στὰ νέα τῆς καθήκοντα: Ἐλλειψη βάθους στὴν ἱστορικὴ τῆς συνείδηση, ἔλλειψη ἐπίγνωσης τῆς ἱστορικῆς ἀποστολῆς καὶ τῆς σημερινῆς θέσης τῆς Ἑλλάδας, πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ ἡμικαλλιέργεια, ἀκαταστασία ἰδεῶν συνδυασμένη μὲ πολλὴν οἴηση καὶ φαντασίωση. Αὐτοθυσία, ἐργατικὴ ἐπιμέλεια, τιμιότητα, ἐξυπνάδα, ταχυκίνησια δὲν λείπουν. Λείπει ἡ σπονδυλικὴ στήλη καὶ ἡ ἐνοποιούσα, ἡ κατευθυντήρια ἀρχή.

Φταίει ἡ νεολαία γι' αὐτὰ;

Κατὰ πρῶτον λόγον ὄχι αὐτὴ. Φταῖν ἄλλοι παλαιότεροι. Ἀλλὰ φταίει καὶ αὐτὴ. Φταῖν οἱ παλαιοὶ ἄνθρωποι πάντως περισσότερο ἀπὸ τὰ παλαιὰ συστήματα. Ὅλα τὰ συστήματα ἔχουν τὰ καλά τους σὲ χέρια ἀξίων ἀνθρώπων.

Μὲ ρωτᾶτε ποιά πρέπει νὰ εἶναι σήμερα τὰ ιδανικά τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας. Σᾶς ἀπαντῶ:

1) Πρέπει νὰ εἶναι ἐθνικά. Τὰ διεθνικά, τὰ πανανθρώπινα θὰ επιτευχθοῦν διὰ μέσου τοῦ ἔθνους, ὄχι μὲ τὴν κατάλυσή του.

2) Γιὰ νὰ ὑπάρξει ἔθνος πρέπει νὰ ὑπάρξει αὐτοδύναμη καὶ αὐτοτελὴς πολιτικὴ ζωὴ. Ἄν χάναμε μέσα σὲ μιὰ εὐρύτερη ὁμάδευση, τὴν πολιτικὴ μας ἐλευθερία, θὰ χάναμε καὶ τὸν ἐθνισμό μας, δηλαδὴ τὴν πολιτιστικὴ μας δημιουργικότητα.

3) Τὸ ἔθνος μας εἶναι πρὸ παντὸς μεσογειακὸ κατὰ τὸν πνευματικὸ καὶ πολιτικὸ καὶ ἐν μέρει καὶ τὸν οἰκονομικὸ προσανατολισμὸ του. Δὲν μπορεῖ νὰ προσδεθεῖ, ὅσο καὶ ἂν ἔχει καὶ βαλκανικὴ ὑπόσταση, σὲ ἀποκλειστικὰ βαλκανικοὺς ἢ ἀνατολικοὺς συνδυασμούς.

4) Τὸ ἔθνος μας χρειάζεται ἓνα πλαίσιο πλαιῖος ἑλληνικῆς γῆς γιὰ νὰ ἀσκήσει τὴν πολιτιστικὴ του ἀποστολή. Ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ Ἕλληνες ξέροντε ὡς πού ἐκτείνεται αὐτὸ τὸ πλαίσιο. Μέσα σ' αὐτὸ θὰ μπορέσει, αὐτοδύναμο ὕλικά, νὰ γίνῃ ὁ κύριος παράγοντας τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς συνεργασίας τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν στὴ λεκάνη τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου.

Τούτα εἶναι τὰ φλέγοντα ιδανικά τοῦ παρόντος γιὰ ὅλους τοὺς Ἕλληνες.

Ἡ νεολαία ἂς σταθεῖ μαζί μὲ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀληθινοὺς Ἕλληνες καὶ ἂς δώσει ὅτι μπορεῖ νὰ δώσει σ' αὐτὸν τὸν ἀγῶνα, ἀφοῦ διαποτισθεῖ ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ νοήματός του, γιατί ὅσο πῶς βαθεῖαν ἀποκτήσουμε συνείδηση ἐνὸς ἀγῶνος, τόσο ἐντελέστερα θὰ τὸν διεξαγάγουμε.

Ἡ συνέντευξη αὐτὴ μὲ τὸν καθηγητὴ κ. Κ. Τσάτσο εἶναι ἓνα καινούργιο προσκλητήριο στοὺς Ἕλληνες νέους γιὰ τοὺς καινούργιους ἀγῶνες πού εἶναι ἀπαραίτητοι γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν μεγάλων θυσιῶν μας.

ΜΑΝΟΣ ΜΑΡΚΟΓΛΟΥ

Ζ. ΣΤΑΛΙΟΥ

ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΙΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Ο λόγος του Παναγιώτη Κανελλόπουλου στα δεκάχρονα του Ένωτικού κόμματος δεν αποτελεί μονάχα σταθμό για την ιστορία του κόμματος, ούτε την επίσημη κήρυξη του προεκλογικού αγώνα για την ανάδειξη μιας νόμιμης κυβέρνησης, αποτελεί μία επίσημη διακήρυξη αγώνων, μία δήλωση πίστης στα βασικά αίτηματα μιας ενωτικής πολιτείας, μία νέα προσπάθεια για τη πλατιά δημοκρατική συνειδητοποίηση της καινούργιας Έλληνικής γενιάς.

Μέσα στο πολιτικό και οικονομικό χάος, με τις λίγες αναλαμπές, που δημιουργείται σκόκιμα απ' την απελευθέρωση μέχρι σήμερα, μέχρι της εκλογές ελάχιστοι υπήρξαν εκείνοι που αντιμετώπισαν το εκλογικό πρόβλημα όχι μονάχα σ'α μία προσπάθεια κατάληψης εξουσίας, αλλά σ'α μία απόλυτα συνειδητοποιημένη επιθυμία ενός λαού, ενός λαού που αξίζει καλύτερης τύχης, για την ελεύθερη κρίση της λαϊκής θέλησης για την ενίσχυση του κράτους στον απαραίτητο για την ύπαρξή μας αγώνα των εδαφικών διεκδικήσεων, για την επίλυση και οριστική αναγνώριση των ελεύθερων πολιτικών θεσμών.

Σ'ε μία τόσο γόνιμη περίοδο για την αξιοποίηση των θυσιών μας για τη θεμελίωση του έργου της ανοικοδόμησης, τ'ο μεγαλύτερο μέρος της δήθεν «πολιτικής ήγερσίας μας» περιορίζεται σ'ε μακρόχρονης άρνητικές συζητήσεις, σ'ε ύπουλες ύπονομευτικές ενέργειες σ'ο εσωτερικό και τ'ο εξωτερικό, π'ο μόνο σκοπό τους έχουν τ'η προβολή προσώπων ή παρατάξεων καταδικασμένων για πάντα σ'τη κοινή γνώμη, και τ'η προσωρινή κατάληψη της κυβέρνησης με οποιαδήποτε ανταλλάγματα, με οποιοσδήποτε παραχωρήσεις, ε'στω και εις βάρος ολόκληρης της χώρας μας.

Για τους ανθρώπους αυτούς που για οκτώ ολόκληρα χρόνια ανέχθηκαν χωρίς διαμαρτυρία τ'η φασιστική τυραννία, δ'εν υπάρχουν τ'α έντονα αίτηματα του λαού μας για τ'ην επιβίωση και αναβίωσή του. Δ'εν υπάρχει ή Άλβανία, ή Άντίσταση, τ'ο Ρίμινι. Η σκληρή πάλη των ενωμένων εθνών για τ'ην ελευθερία και τ'η δικαιοσύνη. Σύμφωνα με τις απόψεις τους ή Ελλάδα δ'εν πρέπει να υπάρχει παρ'ο μονάχα γι' αυτούς. Δ'εν είναι παρ'ο μία άρνηση π'ο σ'τη μεταεκλογική περίοδο θ'α περιορισθ'ουν σ'το ρόλο του κάποτε άμαρτωλού πολιτικού παρελθόντος. Τ'ο πνεύμα της εποχής ε'να πνεύμα π'ο γεννήθηκε μετ' απ' τις άπεραντες προσφορές των λαών της Ευρώπης, π'ο συνδιάζεται άμεσα με τις βασικές θέσεις της ελεύθερης σκέψης, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της οικονομικής και πνευματικής ανύψωσης της λαϊκής μάζας προβάλλει έντονα σ'τη πολιτική κόνιστρα του αιώνα μας. Οί εκλογές θ'α είναι τ'ο πρώτο βήμα για τ'η σταθεροποίηση σ'τη χώρα μας των θεσμών π'ο έδωσαν τ'η νίκη πάνω σ'τις βάρβαρες κραυγές της τυραννίας. Για τ'ην ανάδειξη των εκλε-

κτών, των ικανών, π'ο έξω απ' τ'α στενά πλαίσια της ρουσφετολογικής αντίληψης θ'α διαχειρισθ'ουν υπεύθυνα, με μία υπερατομική σύλληψη τ'α αγωνιώδη προβλήματα του έθνους μας. Για τ'η δημιουργία τέλος, μ'ας συνείδησης σ'το λαό μας π'ος μονάχα μέσα σ' ελεύθερους θεσμούς θ'α μπορέσουν να υπάρξουν παρατάξεις π'ο πριν από κάθε προσωπικό τους συμφέρον θ'α σκέπτονται τ'ην Ελλάδα και μόνο τ'ην Ελλάδα. Ε'ίναι μία άπαιτησή μας έντονη. Μ'ια βασική ένωτική γραμμή π'ο κυριάρχησε πάντοτε σ'ε κάθε εκδήλωση του κόμματός μας. Γυρεύουμε κόμματα π'ο να σκέπτονται υπερχομματικά. Ηγέτες π'ο σ'τη πολιτική πράξη θ'α δικαιώσουν τις πεποιθήσεις μας. Όταν φτάσει ή ώρα, όταν τους καλέσουν θ'α βαδίσουν—όπως βαδίσαμε μέχρι τώρα, σιωπηλά χωρίς δάφνες, χωρίς τις κραυγές των μπράβων διάφοροι μπροστά σ'τη προδοσία και τ'ο φθόνο σ'την άνώδυμη θυσία μας. Η Άίγυπτος είναι ή ιστορία ενός ανθρώπου π'ο πάλεψε με τ'ην εκφυλισμένη νοοτροπία ενός κόσμου π'ο βαδίζει σ'το θάνατο. Η Πελοπόννησο, ή άνυπολόγιστη προσφορά σ'την ειρήνευση, σ'την αγάπη σ'τον Έλληνα, σ'την Ελλάδα π'ο σάραζε από τότε στα νύχια του άπαισιου διχασμού. Τέλος ή Νοεμβριανή Κυβέρνηση, ή μόνη θετική προσπάθεια για τ'ην αντιμετώπιση της Έλληνικής τραγωδίας.

Η μόνη άνάληψη εξουσίας π'ο τ'α κίνητρά της δ'εν ήταν ή κομματική επικράτηση. Π'ο δήλωσε π'ος μέσα στα πλαίσια της ελευθερίας του έθνους, της ισότητας ε'νκαιρίας, ανεξάρτητα απ' τις πολιτικές πεποιθήσεις της, θ'α σεβασθεί απόλυτα τ'ην θέληση του Έλληνικού λαού του μόνου αρμόδιου να κρίνει για τ'ην τύχη του, όποια κι' αν αυτ'η είναι...

Αυτ'ο είναι τ'ο πιστεύω μας. Οί σκέψεις μας. Η μόνη μας αλήθεια. Οί εκλογές δ'εν είναι για μ'ας—τονίζουμε, ακόμα μ'ια φορά—ε'να άπλο πολιτικό γεγονός. Ο'υτε μονάχα όμαλή αποκατάσταση ύστερ' από έννέα χρόνια της πολιτικής μας ζωής. Ε'ίναι ε'να σύνορο, ε'να ξεκίνημα μ'ας καινούργιας εποχής, για τ'ην αξιοποίηση του πνεύματος μέσα σ'την πολιτική πράξη, για τ'ην επικράτηση μ'ας άνώτερης ήθικης, για τ'η μαχητική, υπερατομική υπεράσπιση και διεκδίκηση των εθνικών και λαϊκών συμφερόντων.

Ζ. ΣΤΑΛΙΟΣ

Μέσα σ'το 1946, αν υπάρχει δικαιοσύνη σ' αυτόν τον κόσμο, καμμιά γωνιά της Έλληνικής γης δ'εν θ'α πρέπει να μείνει σκλαβωμένη.

★ ★ ΜΕ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΤΗΣ ΔΟΥΛΕΙΑΣ ★ ★
ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

... Δὲ μπορεῖ ὁ ἐργάτης νὰ πεθαίνει καὶ ὁ ἐργοδότης νὰ μὴν ξαίρει τί νὰ κάνει μὲ τὴν περισσευούμενη ζωὴ του . . . .

Ξαναγυρίζω σήμερα σύμφωνα με την παλιά μου υπόσχεση, στα Έργοστάσια τῆς Δραπετσώνας για να συνεχίσω την έρευνα του περιοδικού μας στα Λιπάσματα, που είναι το μεγαλύτερο σχεδόν στα Βαλκάνια.

Γυαλάδιο. Ένα τεράστιο οἶκημα γεμάτο κίνηση, που σου παίρνει τ' αυτιά το βουιτό από το πετρέλαιο και τὸν ἀέρα, που βγάζουν οἱ φούρνοι. Οἱ γυαλάδες ἀνεβασμένοι στα πατάκια με τα τσιμπούκια στο χέρι, γυμνοὶ με μιὰ φανέλλα λόγω τῆς θερμοκρασίας, ἀπὸ εἰδικές πόρτες τοῦ φούρνου, πιάνουν με το τσιμπούκι γυαλί, σχεδόν ρευστό, τὸ ἐπεξεργάζονται, τὸ φουσκάνε, διοχετεύοντας ἀέρα, τὸ πλάθουν ἀνάλογα με τις φόρμες που θέλουν κατασκευάζοντας ἔτσι τὰ διάφορα εἶδη ὑαλικῶν, πολυτελείας και κοινῆς χρήσεως. Ἄλλα πάλι μηχανήματα παίρνουν μόνο τους γυαλί, τὸ μεταφέρουν στο κάλυπτι που κλείνει και ἀνοίγει αὐτόματα για να φύγει ἀπὸ μέσα ἓνα ποτήρι ἢ μιὰ φιάλη μικρὴ ἢ μεγάλη. Ἡ ἐργασία ἐδῶ εἶναι βαρειά, πολὺ βαρειά και ἀνθυγιεινὴ. Γι' αὐτὸ και οἱ ὥρες τῆς δουλειᾶς εἶναι μόνο 5 ἕως 1)2.

—Ἡ δουλειά μας εἶναι βαρειά μου λέει ἓνας νέος—ὄλο νέοι εἶναι ἐδῶ 18 - 25 ἐτῶν—και στην ἔταιρία μας ἂν δὲν φωνάξεις δὲν τρώς. Φτύνομε αἷμα κάθε Σάββατο για να πληρωθοῦμε. Παρ' ὄλο ὅτι σχολάμε στις 2 μ. μ. πρέπει να περιμένουμε ἕως τὰς 5 και 6 τὸ βράδυ για να μᾶς δώσει τὰ λεφτά μας. Ἐδῶ, κύριε, δὲν ὑπάρχει οὔτε ντροπὴ οὔτε φιλότιμο. Ἄλλοίμονο ἂν περιμέναμε τὴν Ἐταιρία να λύσει μόνη της τὰ προβλήματά μας. Ἐμεῖς τὰ δικαιοῦματά μας τὰ παίρνουμε με τὸ σπαθὶ μας.

Ἄπὸ να λόγια και τὸ τρόπο που μιλοῦσε ἄφινε να φαίνεται ὄλο τὸ μῖσος του για τὴν Ἐταιρία. Και οἱ ἄλλοι φαίνεται πῶς συμφωνοῦσαν μαζί του.

Οἱ γυαλάδες τις ὑποθέσεις τους τις λύνουν δυναμικά, με τὸ σπαθὶ τους, καθὼς λένε. Δὲν ξέρω ἂν τους ἐκμεταλλεύεται ἢ Ἐταιρία ἢ τὴν ἐκβιάζουν. Ἐνας ἐργάτης μου εἶπε πῶς τὴν ἐκβιάζουν. Ἐνα μονάχα πράγμα ξέρω. Πῶς ὅταν ἡ λίρα εἶχε 70 χιλιάδες δραχμὲς αὐτοὶ παίρνανε μεροκάματο 15-35 χιλιάδες ἡμερησίως, ἤτοι 100-250 χιλιάδες ἑβδομαδιαίως. Τώρα που ἡ λίρα πῆρε 100 ο) ἀνάλογη αὔξηση θὰ πάρουν και τὰ ἡμερομίσθια τῶν γυαλάδων.

Ψύξη. Πυρακτωμένα, κατακόκινα ἀκόμη τὰ διάφορα εἶδη ὑαλικῶν τὰ παίρνουν ἀπὸ τους γυαλάδες μικροὶ μεταφορεῖς 16-17 ἐτῶν για να τὰ μεταφέρουν στη ψύξη.

Δυὸ-τρεῖς ἐργάτες και ἓνας ἐπιστάτης τῆς ψύξεως με τους ὁποίους μίλησα, μου ἔκαναν ἐξαιρετικὴ ἐντύπωση για τὴν εὐγένειά τους τὴν ἰσοροπημένη τους σκέψη. Ἄπὸ τὴν Ψύξη τὰ ὑαλικά πάνε στην Ἐπεξεργασία. Στὸ Συνεργεῖο αὐτὸ ἐργάζονται κυ-

ρίως κοπέλλες. Ποτήρια διάφορα, λαμπόγυαλα και παντὸς εἶδους ὑαλικά τοποθετοῦνται στις ἀνέμες κι' ἀρχίζουν περιστρεφόμενα, ἐνῶ φλόγες ἀπὸ μικρὰ μπεκ τὰ περιβάλλουν για να λειάνουν τὰ χεῖλη τους και να τὰ ψήσουν. Μπροστά μας μιὰ ἀνέμη με λαμπόγυαλα. Μιὰ κοπέλλα, παρακολουθεῖ τὸ ψήσιμο και ρυθμίζει τὴ κίνηση τῆς ἀνέμης. Δίπλα της μιὰ ἐργάτρια με μάτια κατεβασμένα κάτω ἀπὸ τὸ κάμπλωτο πέταγμα τῶν φρυδιῶν, τοποθετεῖ στην ἀνέμη λαμπόγυαλα και ἀφαιρεῖ τὰ ἔτοιμα. Σὲ σχετικὴ μας ἐρώτηση, ἀφοῦ πῆρε ὕψος γελαστό και πικάντικο:

—Ἡ δουλειά μας, λέει, κουραστικὴ δὲν εἶναι. Ὅμως τὸ μεροκάματο, εἶναι μεροκάματο πείνας και ντροπῆς για τὴ Διοίκηση. Μᾶς δίνουν 100 δραχμὲς τὴν ὥρα. Πῶς να ζήσουμε; Στὸ πρόσωπό της, πρόσωπο φωτεινὸ και χαρούμενο, ζωγραφίστηκε ἡ θλίψη και τὸ παράπονο. Πράγματι πῶς να ζήσει; Προχωροῦμε με σφιγμένη τὴ ψυχὴ για τὴν ἀμετρη αὐτὴ ἀδικία. Πιὸ πέρα, γύρω ἀπὸ μιὰ ἀνέμη μιὰ ομάδα κοριτσιῶν ἐργάζονται γελώντας, ἐνῶ μιὰ μικροῦλα πάνω σὸ μεσουράνημα τῆς νιότης της σιγανοτραγοῦδα κάποιο παλιὸ τραγοῦδι. Γέλιο και τραγοῦδι σταμάτησαν στην παρουσία μας. Σ' ἐρώτησή μας τὰ ἴδια παράπονα. «Πῶς να ζήσω με 800 δραχμὲς τὴν ἡμέρα τὴ γρηὰ μητέρα μου και τὰ τρία μικρότερα ἀδέρφια μου; Οὔτε τὰ εἶδη τῆς ΟΥΝΡΑ δὲν μπορῶ ν' ἀγοράσω» μου λέει μιὰ κοπέλλα, κλεισμένη μέσα στα νειάτα της. Στὴ σκέψη μου στριφογυρίζει και μου πλακώνει τὴ ψυχὴ τὸ παράπονο τῶν ἐργατριῶν αὐτῶν.

Εἶναι ἀδικο, να πληρώνονται με 100 δραχμὲς τὴν ὥρα τὰ κορίτσια αὐτά, που καθηλωμένα στις θέσεις τους ὀκτῶ ὀλόκληρες ὥρες νοιώθουν να τις ἐκμεταλλεύονται. Και δὲν εἶναι τίποτε πιὸ ἀπάνθρωπο και πιὸ φοβερό, ἀπὸ τὸ να νοιώθεις πῶς ἐκμεταλλεύονται τὸν ἰδρώτα σου γιατί τότε ἢ ζωὴ μεταβάλλεται σὲ κόλαση. Καταλαβαίνει ἄραγε ἢ Διοίκηση τῆς Ἐταιρείας τὸν ἀντίκτυπο που μπορεῖ νὰ χει στὴν παραγωγὴ μιὰ τέτοια ψυχολογία ;;

Τρία ἕως τέσσερα μέτρα κάτω ἀπ' τὴ γῆ βρίσκειται τὸ συνεργεῖο Πυριμάχων. Παντοῦ μοῦχλα και ὑγρασία. Ἀτμόσφαιρα που σοῦ προκαλεῖ δύσπνοια. Λίγα μέτρα πέρα ἀπ' τὴν εἶδοσο βρίσκειται τὸ Ζυμωτήριο-Ἀναμικτήριο λασπῶν και ἐν συνεχείᾳ ἢ πρέσσα για τὰ τοῦβλα. Οἱ ἐργάτες μόλις διακρίνονται μέσα στο σύννεφο τῆς σκόνης. Τρεῖς ἐργάτες ἀνεβασμένοι στο ἀναμικτήριο, ἄσπροι, κάτασπροι ἀπὸ τὴ σκόνη, στην πρώτη μας ἐρώτηση ὁ νεώτερος που μ' ἓνα πῆδημα ἀπὸ τὰ πατάκια ὕψους δύο μέτρων, βρέθηκε δίπλα μου, με πικρία και ἀπογοήτευση μου μίλησε για τὴν ἐγκατάλειψη τῶν ἐργαζομένων και τὴν ἀδιαφορία τῆς Διοικήσεως. —Ὅσο

για τὴ δουλειά, λέει, λείπει δυστυχῶς ἀπὸ τὴν Ἐταιρία ἢ Δημιουργικὴ πνοή, ἢ σύνθεση, ἢ σκέψη, ἢ Ὁργάνωση, ἢ θέληση. Γιὰ τὸ προσωπικὸ της, ἀδιαφορεῖ ἂν πεθάνει αὔριο τὸ πρωί. Τὴ δουλειά της θέλει νὰ κάνει. Ζοῦμε ὁκτῶ ὥρες τὸ 24ωρο κάτω ἀπ' αὐτὸ τὸν ἀνήλιαγο καὶ ὑγρὸ τάφο μέσα σὲ ἀτμόσφαιρα ποὺ ἀναδίνει παντοῦ μοῦχλα καὶ ποὺ σοῦ πιάνεται ἢ ἀναπνοή. Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνον αὐτό. Εἶναι καὶ ἡ σκόνη ποὺ καταντᾶ μαρτύριο. Σ' ἐρώτησή μας ἂν ἡ Ἐταιρία τοὺς χορηγεῖ μάσκες: «Ναί, λέει, μᾶς παραχωρεῖ κάτι μικρὲς γερμανικὲς ποὺ κάνουν πῶ δύσκολη τὴν ἀναπνοή. Γι' αὐτὸ δὲν τις χρησιμοποιοῦμε». Μιὰ ὁμάδα γυναικῶν, ποὺ κοσκίνιζαν πῶ πέρα χῶμα, ἀγνώριστες ἀπὸ τὴ σκόνη πλησίασαν περιέργως κα' ἄρχισαν ὅλες μαζί νὰ μὲ παρακαλοῦν νὰ γράψω ὅτι τὸ μεροκάματό τους εἶναι λίγο καὶ ἡ δουλειά τους βαρειά καὶ ἀνθυγιεινὴ.

—«Καὶ τώρα κύριε, μοῦ λέει ἓνας ἄλλος ἐργάτης, ἐλάτε νὰ σᾶς δεῖξουμε κάτι κα' ἂν μπορεῖ ἄς μὴν ἀγανακτήσει ἢ ψυχὴ σας».

Δέκα μέτρα πῶ πέρα στὸ δάπεδο, ὑπάρχει μιὰ τετραγωνικὴ πόρτα 0,60 X 0,60 περίπου καὶ κάτω θάλαμο σὲ βάθος δύο μέτρων.

—«Ἐδῶ, μοῦ λέει, εἶναι ἓνας ὑγρὸς τάφος. Τὸ Ὑπόγειο γιὰ τὴν παραγωγή καὶ τὴν σήτση λαοσπῶν». Ἀκολούθησα τὸν ἐργάτη καὶ ἀπὸ μιὰ ξύλινη σκάλα κατέβηκαμε στοὺς θαλάμους. Ἐνας νέος ὡς 25 ἐτῶν, ἀδύνατος καὶ καχεκτικὸς μὲ μάτια βαθυλωμένα—ζωντανὸς νεκρὸς—ἀνεβασμένους πάνω στὴ στιβαγμένη λάσπη ὕψους 0,50—0,60 σκυφτὸς γιατί τὸ ὑπόλοιπο ὕψος ἐκ τῶν δύο μέτρων 1,50—1,80 δὲν τὸν πέρνει νὰ στέκει ὄρθιος, πατάει συνεχῶς τὴ λάσπη. Μὴ τὴ πίστη μου ποτὲ δὲν φανταζόμουνα παρῳμιοὺς ὄρους καὶ συνθῆκες δουλειᾶς!!! Στὸ θάλαμο αὐτὸ μπαίνει ζωντανὸς γιὰ νὰ βγεῖς σὲ λίγον καιρὸ πεθαμένος. Δὲν ἀποτελεῖ ἠθικὴ ἀσχημία γιὰ τὴ Διοίκηση, ὁ ἐργάτης αὐτὸς μὲ τέτοιες συνθῆκες δουλειᾶς νὰ παίρνει 1500 δραχμὲς τὴν ἡμέρα ἐνῶ ὁ γυαλὰς ποὺ ἡ δουλειά του οὔτε κἂν συγκρίνεται μὲ τὴ δουλειά τοῦ ἐργάτη αὐτοῦ νὰ παίρνει 15—35 χιλιάδες; Δὲν εἶναι αἶσχος γιὰ τὸ κράτος, στίγμα γιὰ τὸ πολιτισμὸ μας, ντροπὴ γιὰ τὴ Διοίκηση τῆς Ἐταιρίας, δὲν εἶναι ἔγκλημα, ποὺ δυστυχῶς καὶ πρὸς αἰῶνιο αἶσχος ὄλων μας, δὲν τιμωρεῖται μὲ κανένα νόμο, νὰ μένει ὁ ἐργάτης αὐτὸς μονίμως σὲ μιὰ τέτοια δουλειά ποὺ θὰ τὸν φέρει γρήγορα καὶ ἀσφαλῶς στὸ Θάνατο; Τὶ γνώμη ἄραγε νὰ ἔχει ἡ Διοίκηση; Οἱ κ. κ. ἀρμόδιοι Ὑπουργοί, ἀλλὰ καὶ οἱ πολιτικοὶ ἀρχηγοί, ἀντὶ νὰ μένουν ἀδιάφοροι καὶ ἀσυγκίνητοι στὶς πολυθρόνες τῶν γραφείων τους καλὰ θὰ κάνουν κάπου-κάπου νάρχωνται σ' ἐπαφὴ μὲ τὸν ἐργαζόμενον μεταβαίνοντας στὸ τόπο τῆς δουλειᾶς του, νὰ μιλήσουν μαζί του. νὰ δοῦν, τοὺς ὄρους τῆς δουλειᾶς νὰ γνωρίσουν τὰ προβλήματά του ἐκδηλώνοντας ἔτσι τὸ ἐνδιαφέρον τους ἔμπρακτα καὶ θετικά καὶ ὄχι μόνον μὲ λόγια πέντε μέρες πρὸ τῶν ἐκλογῶν.

Στὸ συνεργεῖο Πυκνῶν Λιπασμάτων σοῦ ἐρεθίζει τὴν ἀναπνοή τὸ Φθόριο ποὺ σήμερα καθὼς φυ-

σάει νοτιᾶς καὶ δὲν τραβοῦν οἱ τσιμινιέρες κάθεται κάτω.

Στὸ συνεργεῖο Λιπασμάτων ἡ ἴδια ἐλεινὴ καὶ τρισάθλια κατάσταση. Σκόνη, θόρυθος ἀπὸ τοὺς καρναβάλους ποὺ δουλεύουν, φασαρία καὶ μολυσμένη ἀτμόσφαιρα, ἐντελῶς ἀνθυγιεινὴ. Κι' ἐδῶ τὸ ἴδιο στερεότυπο παράπονο. Ἐνα νέο παλληκᾶρι μὲ μπρούτζινο στήθος, ἀνοιχτὸ σ' ὄλους τοὺς ἀγέρηδες, ἀφροῦ κύτταξε λίγο, κάπως ἀφρημένα τὸ καρνάβαλο ποὺ ἀγομαχοῦσε δουλεύοντας: —«Παιδιά ἀκόμη, ὄλοι αὐτοὶ ἐδῶ ποὺ βλέπετε—καὶ μοῦ ἔδειξε καμμιά δεκαριά παιδιά 18 - 22 ἐτῶν—ξεκινήσαμε γιὰ τὴ ζωὴ γεμάτοι ὄνειρα πόθους καὶ ἐλπίδες γιὰ νὰ καταλήξουμε ἀναιμικοί, κουρασμένοι, ἐρείπια σωματικά». Κούνησε τὸ κεφάλι περίλυπα καὶ πῆρε τὸ καροτσάκι του γιὰ νὰ συνεχίσει τὴ δουλειά του. Μὰ δὲν εἶναι λοιπὸν ἀπάνθρωπο τὰ νέα αὐτὰ παιδιά, μὲ τὰ ἄδετα κορμιά, νὰ τσακίζουν σιγὰ-σιγὰ κάτω ἀπὸ τὴ βαρειά, σκληρὴ καὶ ἀνθυγιεινὴ αὐτὴ δουλειά;

Στὸ δρόμο τοῦ Ἐργοστασίου ποὺ πᾶμε γιὰ τὸ Μηχανοεργεῖο ἔχω συντροφιά ἓνα νέο ἐργάτη τοῦ Ὑαλουργεῖο ποὺ πάει γιὰ τὸ συνεργεῖο του. Σὲ σχετικὴ συζήτηση: —Ἐγὼ μοῦ λέει ἀγωνίστηκα τὸ καιρὸ τῆς κατοχῆς στὶς γραμμὲς τοῦ ΕΑΜ καὶ πολὺ καιρὸς πῆγα στὸν ΕΛΑΣ τοῦ βουνοῦ μέχρι τὸν περυσινὸ Δεκέμβρη. Μετὰ ἔφυγα γιατί τὸ Κ.Κ.Ε. δὲν σκέφτεται σὰν κόμμα Ἑλληνικὸ. Στὸ καιρὸ τῆς κατοχῆς, συνεχίζει, καλλιέργησε μέσα στὴν ψυχὴ μας τὸ μῖσος κατὰ τῶν προδοτῶν, χαρακτήρησε ὅμως σὰν προδότη καὶ δοσίλογο κάθε ἀντίθετό του, μᾶς ὅπλισε τὸ χέρι καὶ μᾶς ἔσπρωξε μὲ μέθοδο καὶ μὲ σύστημα στὸ ἔγκλημα. Νέκρωσε μέσα μας κάθε ἀνθρώπινο αἴσθημα. Καλλιέργησε τὸ ἐνστικτο τοῦ φόνο στὶς νεανικὲς μας ψυχές, προσφέροντας τὸ στεφάνι τοῦ ἡρωϊσμοῦ γιὰ κάθε φόνου καὶ καταστροφή. Δὲν εἶναι κόμμα αὐτό!!

Στὸ μηχανοεργεῖο κατασκευάζονται τὰ διάφορα μηχανήματα τοῦ Ἐργοστασίου. Λουριά καὶ τροχαλίες περιστροφόμενες ποὺ σὲ ζαλίζουν. Ἐνας τεχνίτης παρακολουθεῖ μὲ προσοχὴ τὸν τόρνο, ἐνῶ ἓνας μαθητευόμενος λιμάρει ἓνα ἐξάρτημα.

—Φοιτῶ, λέει, στὴ Σχολὴ Προμηθέως μαζί μὲ πολλοὺς ἄλλους ἐργαζόμενους στὰ διάφορα τεχνικὰ συνεργεῖα, καθὼς ἐπίσης καὶ μ' ἄλλους τῆς Σχολῆς Ἀρχιμήδη. Τὸ μεροκάματο λίγο. Ἐπειτα δουλειά καὶ διάβασμα πάει πολὺ. Πρέπει ὅμως νὰ κουραστοῦμε.

Στὸ Ἠλεκτροτεχνεῖο ἓνας τεχνίτης μίλησε μὲ μεγάλη ἀπογοήτευση γιὰ τὸ σύστημα τῆς δουλειᾶς καὶ τὴν τακτικὴ τῆς Διοικήσεως. —«Ἐδῶ λέει, γιὰ νὰ προσδεύσεις πρέπει νὰ χάσεις τὸν ἀνθρωπισμὸ σου καὶ τὴν ἐλευθερία τῆς σκέψης σου. Ἐδῶ εἶναι τὸ ἄντρο τῆς ψευτιάς καὶ τῆς ὑποκρισίας. Ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ τιμιότητα δὲν ἔχουν θέση. Δὲν ὑπάρχει δυνατότης προόδου γιὰ τοὺς ἀξιους καὶ τοὺς ἱκανοὺς ἀλλὰ μόνον γιὰ τοὺς φαύλους καὶ τοὺς κολακες. Μόνον ὁ κ. Λαγάνας ἐνδιεφέρθη πραγματικὰ γιὰ ν' ἀποκαταστήσει τὰ πράγματα καὶ νὰ ἐφαρμόσει σύστημα καὶ μέθοδο δουλειᾶς. Φαίνεται ὅμως

Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΥ ♦

“ΤΑ ΔΕΚΑΕΞΑΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΚΟΜΕΠ,,

★ ΙΝΣΤΡΟΥΧΤΟΡΩΝ ΑΕΡΟΛΟΓΗΜΑΤΑ ★

Ἡ ἀγροφαγία τῶν μελῶν τοῦ κομμουνιστικοῦ κόμμα-
τος ἐξακολουθεῖ ἀνεμπόδιση. Χιλιάδες ἐντυπα χαρτιά,
ἐφημερίδες, περιοδικά, μπροσούρες, βιβλία τυπώνονται
ἀδιάκοπα σὲ μὴ τέτοια ποσότητα καὶ τέτοια πολυτέλεια
ἐμφάνισης, ὥστε νὰ δικαιολογῶνται ἀπόλυτα ὅσοι λένε
πὼς οἱ Ἕλληνες κομμουνιστὲς εἶναι οἱ κεφαλαιοκράτες
τῆς ἐποχῆς μας. Γιατὶ ὄχι γιὰ νὰ τὰ τυπώσει κανεὶς,
ἀλλὰ γιὰ νὰ τὰ ἀγοράζει κάθε τόσο χρειάζεται ἀληθινὴ
περιοσιία.

Μέσα στὸν Δεκέμβριο κυκλοφόρησαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὴς
δύο ἐπίσημες καθημερινὲς ἐφημερίδες, ἄλλες τριανταεξὴ
ἐβδομαδιαίες ἢ ἡμερησίαις ἀθηναϊκὲς καὶ ἐπαρχιακὲς, καὶ

πὼς προσέκρουσε σὲ ἀνυπερέβλητα ἐμπόδια. Μὰ δὲν
θὰ λείψουν ποτὲ τέλος πάντων οἱ κλίκες καὶ τὰ μέ-
σα; Πάντα θὰ θριαμβεύουν οἱ ἀνίκανοι καὶ οἱ ἐπι-
τήδειοι, οἱ κόλακες καὶ οἱ φαῦλοι; . . .

Καιρὸς πιά νὰ σταματήσει αὕτη ἡ ἀσχημία.

Στὰ συνεργεῖα πρέπει νὰ γίνον:

Πρῶτον: Νὰ τεθοῦν ἐπὶ κεφαλῆς οἱ ἱκανοὶ ἀσχέ-
τως γνωριμιῶν καὶ οἱ ὁποῖοι νὰ μὴν ἐπηρεάζονται
ἀπὸ προσωπικὲς προτιμήσεις.

Δεύτερον: Ὁ ἐπικεφαλῆς ἀνάλογα μὲ τὴν ἀξία
καὶ τὴν ἐργασία νὰ τοποθετήσῃ κάθε τεχνίτη στὴν
ἀντίστοιχη θέση,

Τρίτον: Νὰ δοθεῖ ἱκανοποιητικὴ ἀμοιβὴ γιὰ νὰ
μείνῃ ἀπερίσπαστος ἀπὸ φροντίδες ὁπότε καὶ ἡ ἀπό-
δοση θάνε μεγαλύτερη, ἀλλὰ καὶ ἡ τεχνικὴ καὶ πνευ-
ματικὴ κατάρτιση ἀνώτερη.

Τέταρτο: Νὰ γίνονται κατὰ χρονικὰ διαστήματα
διαλέξεις τεχνικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς φύσεως καὶ ν'
ἀκολουθεῖ συζήτηση καὶ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ.

Πέμπτον: Νὰ λειτουργήσῃ σχολεῖον θεωρητικῆς
καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς.

Ἑκτον: Ἀξιολόγηση τῆς ἐργασίας στὸ τέλος κά-
θε ἔτους μὲ προκήρυξη βραβείων ἀμίλλης, ἠθικῆς
καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἀπὸ Ἐπιτροπὴ εἰδικῶν.

Ἑβδομον: Κάθε 10 - 15 ἡμέρες νὰ γίνεται συγ-
κέντρωση ψυχαγωγίας γιὰ τὴν ἐξύψωση τοῦ ψυχικοῦ
καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργαζομένων.

Ὁ νόμος τῆς ἐποχῆς μας ζητάει μέτρα ριζικὰ καὶ
ἀποφασιστικά. Οἱ ἐπιχειρήσεις δὲν πρέπει νὰ βλέ-
πουν μόνο τὸ κέρδος ἀλλὰ καὶ τὴν κοινωνικὴ τους
ἀποστολή. Ὁ ἐργαζόμενος δὲν κυβερνιέται πιά μὲ
τὸ φόβο τῆς πείνας καὶ τῆς ἀνεργίας γιατί γρήγορα
τρῆπεται σὲ λύσεις ποῦ ὁ ἐργοδότης τὴς βρῖσκει ἐπι-
ζήμιες.

Ἄς γκρεμίσουμε λοιπὸν τὴς ἀδικίες καὶ τῆς δια-
κρίσεις τοῦ παρελθόντος καὶ ἄς παραμερίσουμε τὴς
ἀντιθέσεις τῶν συμφερόντων,

Μὲ μόνα καὶ ἀποκλειστικά κριτήρια τὴν προσω-
πικὴ Ἐργασία καὶ τὴν ἀτομικὴ Ἀξία ἄς ἐργασθοῦμε
γιὰ τὴν ἀνοικοδόμηση τῶν κατεστραμμένων μας βιο-
μηχανιῶν ἀλλὰ καὶ γενικώτερα τῆς Ἑλλάδας.

Μ. ΠΑΥΛΟΥ

κοντὰ σ' αὐτὲς πέντε περιοδικὰ καὶ εἰκοσιεπτὰ βιβλία;
ἐκτὸς ἀπὸ ἀναρίθμητες μπροσούρες. Οἱ κομμουνιστὲς
ποῦ κἀθονται στὸ Κολωνάκι ἢ παίζουν λίρες στὴν ὁδὸν
Ἀριστείδου, μποροῦν ἀσφαλῶς νὰ τ' ἀγοράζουν ὅλα. Ὁ
«Βιβλιόφιλος» ὁμῶς τῆς στήλης αὐτῆς εἶναι δυστυχῶς
μισοβίωτος καὶ ἔτσι ἀγοράζει κάθε φορὰ τὰ πιὸ φτηνὰ
καὶ τὰ πιὸ λαϊκὰ. Λέγεται πὼς μερικὰ ἀπὸ τὰ μεγάλια
βιβλία ποῦ ἐκδίδουν οἱ κομμουνιστὲς εἶναι ἀληθινὸ πε-
ριβόλι. Γιὰ νὰ σεριανίσει ὁμῶς κανεὶς ἐκεῖ μέσα πρέπει
νὰ ἔχει ἢ τὸ κομψότατο διαμέρισμα τοῦ κ. Κιτοκίη, ἢ
τὰ δολλάρια τοῦ κ. Πιστολάκη, ἢ τὴς μετοχῆς τοῦ κ.
Αουλή, ἢ τὴς βίλλες στὴν Ἐκάλη τῶν νεαρῶν τῆς ΕΠΟΝ.
Μὲ δύο μικροδωμάτια σὲ μιά λαϊκὴ συνοικία τὸ μόνο
ποῦ μπορεῖ νὰ ἀγοράσει κανεὶς εἶναι τὰ «δεκαεξασέλιδα
τῆς Κομἐπ», ὅσα μερικοὶ εὐφρεῖς πιτσιρικοὶ ἐφημεριδο-
πῶλες τὰ ἀποσποῦν ἀπὸ τὴν «Κομμουνιστικὴ Ἐπιθεώ-
ρηση» καὶ τὰ πουλᾶνε χωριστὰ, σὲ τιμὴ ἐφημερίδας.

Ἐχουν ὁμῶς καὶ αὐτὰ τὸ γούστο τους. Προτοῦ πάν-
τως δοῦμε ἓνα ἀπὸ αὐτὰ, τὸ φυλλάδιο μὲ τὸν παταγώδη
τίτλο «Ἀπ' τὴν ἀστικοτσιφλικαδικὴ Ἑλλάδα πρὸς τὴν
Ἑλλάδα τῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας» καλὸ θὰ εἶναι νὰ
μεταφράσουμε μερικὲς γραμμὲς ἀπὸ τὸ Ρωσικὸ κομ-
μουνιστικὸ περιοδικὸ «Νέοι Καιροὶ» τοῦ Νοεμβρίου.
Γράφοντας λοιπὸν γιὰ τὴς γαλλικὲς ἐκλογὲς τὸ περιο-
δικὸ αὐτὸ λέει: «Γιὰ νὰ καταλάβει κανεὶς καλὰ τὴ ση-
μασία αὐτῆς τῆς νίκης [τῶν κομμουνιστῶν] πρέπει νὰ
λογαριάσει πὼς οἱ κομμουνιστὲς ἔκαναν τὸν ἐκλογικὸν
ἀγῶνα τους ἀπὸ πολλὲς ἀπόψεις μὲ βαρύτερους ἀπ' ὅ,τι
τὰ ἄλλα κόμματα ὄρους. Δὲν εἶχαν, π. χ., μίαν τέτοιαν
ἀφθονία ἐντύπων, ὅπως οἱ Σοσιαλιστὲς, οἱ Καθολικοὶ
καὶ ἄλλα κόμματα. Σὲ μιά τόσο ἐνδιαφέρουσα περιοχὴ,
ὅπως τὸ Παρίσι, ὅπου οἱ κομμουνιστὲς πῆραν 800.000
ψήφους, ὑπάρχει μονάχα μιά κομμουνιστικὴ ἐφημερίδα, ἡ
Οὐμανιτέ. Ἡ κυκλοφορία τῆς δὲν ξεπερνᾷ τὴς 500.000
καὶ διανέμεται ὄχι μόνο στὸ Παρίσι καὶ στὰ περὶχωρὰ
του, ἀλλὰ σ' ὅλοκληρὴ τὴ χώρα. Τοῦτο ὀφείλεται στὸ
ἰσχυρὸν σύστημα τῆς διευθυνόμενης διανομῆς χάριτον μ'
αὐτὸ μερικὰ κόμματα παίρνουν γενναῖες ἀναλογίες, ἐνῶ
ἄλλα πολὺ περιορισμένους». Καὶ φυσικὰ, τὸ Κ.Κ.Γ. ἐφ'
ὅσον εἶναι κόμμα προλεταριακὸ, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει χρή-
ματα γιὰ νὰ ἀγοράζει χαρτὶ ἀπὸ τὴν μαύρη ἀγορὰ καὶ
νὰ τυπώνει ὅτι θέλει. Ἐδῶ ὁμῶς, στὴν Ἑλλάδα; Πὼς
γίνεται καὶ τὸ «Μαῦρο μέτωπο» δίνει τόσο χαρτὶ στοὺς
κομμουνιστὲς; Ἡ μήπως τὸ ἀγοράζουν ἀπὸ τὴν μαύρη
ἀγορὰ; Καὶ ποῦ βρῖσκουν ἄραγε λεφτὰ γιὰ νὰ ἀγορά-
ζουν καὶ νὰ τυπώνουν; Ἀφελεῖς ἐρωτήσεις. Γιατὶ δὲν
ὑπάρχει κανεὶς ποῦ νὰ μὴ θυμᾶται τὴς λίρες τῶν συμμά-
χων στὴν κατοχὴ, τοὺς περίφημους ἐκβιασμοὺς στοὺς δο-
σίλους, τὴς λεηλασίες τοῦ Δεκέμβρη καὶ τὸν χαρακτη-
ρισμὸ «ξενόδουλοι» ποῦ ἔδωσε ἡ ΕΛΔ στοὺς κομμουνι-
στὲς. Καὶ νὰ ἤθελε ἄλλοστε νὰ τὰ ξεχάσει κανεὶς, τοῦ
τὰ θυμὸς ἐγκαιρὰ ἢ πρόσφατη ἱστορία τοῦ συντρόφου
Λαμπρινοῦ καὶ τοῦ κυριοῦ Χατζηνάκου, ὅπως τὴν διη-
γήθηκε χαριτωμένα ὁ «Ριζοσπάστης».

Τοῦτα ὅλα ὁμῶς ἄς θεωρηθοῦνε «ἐκτὸς θέματος». Τὸ
θέμα μας σήμερα εἶναι τὸ φυλλάδιο. «Ἀπ' τὴν ἀστικο-
τσιφλικὴν Ἑλλάδα πρὸς τὴν Ἑλλάδα τῆς λαϊκῆς δημο-
κρατίας». Ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸν τίτλο, τὸ φυλλάδιο
ἔχει γιὰ σκοπὸ νὰ μᾶς διηγηθεῖ τὸ πέρασμα τῆς Ἑλλά-
δας ἀπ' τὸν «ἀστικοτσιφλικαδικισμὸ» στὴν «λαϊκὴ δημο-
κρατία». Τὸ περιεχόμενό του ὁμῶς λέει ἄλλα: Ἐκτὸς
ἀπὸ τὴς διόμηση πρώτες σελίδες ποῦ μιλᾶνε γιὰ τὴν «ἀ-
νάπτυξη τοῦ προλεταριάτου στὴν Ἑλλάδα», τὸ ὑπόλοιπο
εἶναι ἀφιερωμένο στὴν ἱστορία καὶ τὰ θαύματα τοῦ
κομμουνιστικοῦ κόμματος τῆς Ἑλλάδας, ποῦ ἀντιπροσω-
πεύει τὴ «λαϊκὴ δημοκρατία». Τί σχέση ὁμῶς ἔχει ἡ

«λαϊκή δημοκρατία» με τους κομμουνιστές; Το «μικρό φιλοσοφικό λεξικό» λέει καθαρά ότι και η «λαοκρατική δημοκρατία» είναι μια από τις μορφές της πολιτικής κυριαρχίας της αστικής τάξης και πώς «μένει ὄργανο κυριαρχίας τοῦ κεφαλαίου». Ἡ φράση λοιπόν, «Ἀπ' τὴν ἀστικοταφικὰδικὴ Ἑλλάδα πρὸς τὴν ἑλλαδικὴν λαϊκὴν δημοκρατίαν» σημαίνει, σύμφωνα με τὸ μικρὸ φιλοσοφικὸ λεξικό: «Ἀπ' τὴν ἀστικοταφικὰδικὴ Ἑλλάδα πρὸς τὴν ἑλλαδικὴν λαϊκὴν δημοκρατίαν» — ἂν θέλουμε νὰ ἀκριβολογοῦμε. Γιατί ἄλλοιως, ἢ τὸ «μικρὸ φιλοσοφικὸ λεξικό» πρέπει νὰ ἀποκηρυχθεῖ ἢ οἱ μεγάλοι σύντροφοί τῆς Ἑλλάδας δὲν ξέρουν τί τοὺς γίνεται.

Ἡ ὁρολογικὴ αὐτὴ συζήτηση, ἀφορμὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ γιὰ διαπιστώσεις μαζὶ διασκεδαστικὲς, δὲν εἶναι τίποτα μπροστά σὸ περιεχόμενον τοῦ φυλλαδίου. Ὁ συγγραφέας του, πού φαίνεται, ἀπὸ τὸν τίτλο κιάλας τῆς φυλλάδας του, πῶς δὲν ἔχει διαβάσει οὔτε καν τὸ «μικρὸ φιλοσοφικὸ λεξικό» τοῦ μαρξισμού, δὲν ἔχει οὔτε τὴν παραμικρὴ ιδέα γιὰ τὴν οἰκονομικὴ καὶ τὴν κοινωνικὴ σύνθεση τοῦ τόπου μας. Στὶς πρώτες-πρώτες γραμμὲς του λέει: «Ἀτέλειωτοι στάθηκαν οἱ ἀγῶνες τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ γιὰ τὴ λύση τῶν ἀστικοδημοκρατικῶν προβλημάτων.... Μὰ κάθε φορὰ οἱ κυρίαρχες τάξεις [τὶ σπουδαῖος ὁ πληθυντικός!] κατόρθωσαν νὰ κώβουν τὴν ὁρμὴ τοῦ λαϊκοῦ ξεσηκώματος με μεταρρυθμίσεις πού ἀφῆναν πάντα ἄλυτα οὐσιαστικὰ τὰ φυσικὰ προβλήματα». Ὁ νεαρὸς Ἐπονίτης θ' ἀγανακτήσει ἐδῶ γι' αὐτὴν τὴ «μαύρη ἀντίδραση» τῶν

«κυρίαρχων τάξεων» πού δὲν ἔλυσαν τὰ «φυσικὰ προβλήματα» καὶ θὰ συλλογισθεῖ πῶς οὔτε ἡ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια, οὔτε ἡ 3 Σεπτεμβρίου, οὔτε ἡ ἐξορία τοῦ Ὀθωνα, οὔτε ἡ «δεδηλωμένη» ἐπὶ Τρικούπη ἔλυσαν τὰ προβλήματα τοῦ προλεταριάτου. Ἄλλο ὅμως θέλει νὰ πεῖ ὁ συγγραφέας: Οἱ κυρίαρχες τάξεις φταῖνε ὄχι γιατί

δὲν ἔλυσαν τὰ προβλήματα τοῦ προλεταριάτου, ἀλλὰ γιατί.... δὲν ἐφτιαξαν προλεταριάτο, «ἢ προδοσία τῆς ἀστικῆς τάξης τῆς χώρας μας εἶχε σάν συνέπεια νὰ ἀναπτυχθεῖ καθυστερημένα στὸν τόπο μας ἡ βιοτεχνία. Στὴν ἐποχὴ πού ἡ διδασκαλία τοῦ Μάρξ φώτιζε τὸν ταξικὸ ἀγῶνα τοῦ προλεταριάτου κτλ. κτλ., στὴν Ἑλλάδα ἡ παραγωγὴ δὲν εἶχε ἀκόμη ξεπεράσει τὸ στάδιο τῆς μικρῆς, σκόραξ βιοτεχνικῆς παραγωγῆς», καὶ συνεπῶς δὲν ὑπῆρχε ἡ δυνατότητα δημιουργίας προλεταριάτου. Δηλαδή: οἱ κυρίαρχες τάξεις δὲν ἐφτιαξαν γρήγορα βιομηχανία, γι' αὐτὸ καὶ δὲν γτιάχτηκε γρήγορα προλεταριάτο, γι' αὐτὸ δὲν ἰδρύθηκε γρήγορα τὸ κομμουνιστικὸ κόμμα, γι' αὐτὸ καὶ οἱ κυρίαρχες τάξεις ἔκαναν προδοσία!

Συλλογισμοὶ πού δὲν στηρίζονται οὔτε στὴν ἱστορία, οὔτε στὴν λογικὴ, οὔτε στὸν μαρξισμό — ὄχι ὅμως γιὰ τοῦτο λιγώτερο ἀποκαλυπτικοὶ στοὺς κερχηναίους ἐπονίτες. Καὶ ξέρετε γιατί τὰ ἔκαναν ὅλα αὐτὰ τὰ «μαμπέσια» οἱ «κυρίαρχες τάξεις»; Γιατί συμμάχησαν με τοὺς τσιφλικάδες καὶ ὑποτάχτηκαν σὸ «ξένο κεφάλαιο». Γιὰ τὰ τσιφλίκια στὴν Ἑλλάδα κάνουν πολὺ σαματὰ τὰ συντρόφια. Δὲν φαντάζομαι ὅμως νὰ ὑποθέτει κανεὶς πῶς ὑπάρχουν τσιφλίκια στὰ βουνὰ τῆς Ροῦμῆς ἢ τῆς Ἡπεί-

ΑΝΤΙΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΣΦΗΚΟΦΩΛΗ
Η ΕΠΟΝ ΕΞΟΠΛΙΖΕΤΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΝΕΙ ΜΑΧΗΤΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

Περίστροφα, χειροβομβίδες, δυναμίτες, κλῶμψ κ. τ. λ.

Ἄκριβες ἀντίγραφο ἐπιστολῆς στελέχους τῆς ΕΠΟΝ.

Κύριε Διευθυντή,

Ἐἴμουνα ἀνταρτοεποניתὴς σὸ Στρατηγεῖο τοῦ ΕΛΑΣ. Μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση γύρισα στὴν Ἀθήνα. Πῆρα μετὰ μέρος σὸ κίνημα τοῦ Δεκέμβρη καὶ πιάστηκα. Ὅταν γύρισα ἀπὸ τὴν Ἑλ-Ντάμπα πῆρα ὑπεύθυνο πόστο στὴν ΕΠΟΝ Ἀθήνας. Σάν συνειδητὸς Ἐπονίτης πού εἴμουνα ἔκανα ὅσο μπόρεια ὑπομονή. Σ' ὄλους τοὺς μεγάλους ἀγῶνες—ἔλεγα—γινῆκανε λάθη. Ἀλλὰ ὅμως, κ. Διευθυντή, ἀπόκαμα. Ἐμένα δὲ μ' ἔνοιαζε τίποτα ἄλλο ἀπὸ τὴ Δευτεριά καὶ τὴ Δημοκρατία Κομμουνιστῆς δὲν εἴμουνα ποτέ. Ἀντίθετα ἀριστερός εἴμουνα καὶ πολὺ μάλιστα. Μὰ ὅπως τὰ πηγαίναμε θὰ φτιάναμε ὅ,τι ἄλλο μπορεῖ νὰ βάλλει ὁ νοῦς σας, ἐχτὸς ἀπὸ Δημοκρατία.

Καὶ πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ ξεχωρίσω ἀπὸ τὴν ΕΠΟΝ. Χωρὶς νὰ εἰδοποιήσω κανένα δὲν ξαναπάτησα σὲ καμμιά συγκέντρωσή μας.

Ποιά ὅμως εἶταν ἡ τελευταία διαπίστωση πούναμα καὶ πού μ' ἔκανε νὰ φύγω; Σᾶς τὴ λέω στὰ γρήγορα: Ἡ ΕΠΟΝ—με ἐντολὴ τοῦ Κ. Κ. Ε—ἐτοιμάζεται γιὰ νέες βίαιες λύσεις. Ἐξοπλίζεται, ὀργανώνει μαχητικὲς ομάδες, φανατίζει τὰ μέλη τῆς γιὰ νέο μακελειό. Περίστροφα, χειροβομβίδες, δυναμίτες, κλῶμψ κλπ. μοιράζονται σὲ ἀφθονία στοὺς ὑπεύθυνους κάθε μαχητικῆς ομάδας. Οἱ καθοδηγητὲς στερεότυπα ὄλο λένε καὶ ξαναλένε ὅτι ἡ ζωὴ μας κινδυνεύει ἀπὸ τὴ Χ καὶ τὸ Ζέρβα καὶ ὅτι πρέπει νὰ φυλαχτοῦμε.

Ἀντᾶμαι γιὰ τὸ ξεπεσμά μας, κ. Διευθυντή. Ἐχω ὅμως τὴ συνείδησή μου ἀναπαιμένη ὅτι μ' αὐτὰ πού σᾶς γράφω—καὶ τὰ γράφω σ' ἀνθρώπους πού νοιάζονται γιὰ τὴ δημοκρατία—προσφέρω ἄλλη μιὰ ἀκόμα ὑπηρεσία σὸ Λαὸ καὶ τὴ Νεολαία.

Θᾶρῶ σύντομα στὰ γραφεῖα σας νὰ τὰ ποῦμε καλλίτερα.

Τὸ περιοδικό σας τὸ βρῆκα στὴν τύχη καὶ μάλιστα στὴν ἀρχὴ ἔλεγα ὅτι εἶναι δικό μας. Καὶ εὐτυχῶς πού σᾶς γνώρισα ἀπὸ τὰ «Ελευθέρα Νιάτα», γιατί παρηγοριέμαι. Βλέπω, κ' ὄλο καὶ πιστεύω περισσότερο, ὅτι δὲν ἔμεινα μόνος κ' ὀρφανισμένος.

Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα σύντροφός σας

ΧΑΡΙΛΑΟΣ ΠΑΠ....Σ
Σπουδαστής

Σ. Σ. «Ἑλ. Ν.». — Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι στὴ διάθεση κάθε ἀρμόδιας ὑπηρεσίας. Ἀλλὰ κ' ἄλλες πληροφορίες πού ἔχουν τὰ «Ἑλ. Ν.», ἐκτὸς ἀπ' αὐτὴ, δείχνουν ξεκάθαρα ὅτι ἡ ΕΠΟΝ ἀναδιοργανώνει τὶς «μαχητικὲς» τῆς ομάδες, δηλαδή τὴν Ἐπονικὴ Γκεστάπο. Στὶς ἐπαρχίες μάλιστα ἔχει πάρει μεγάλη ἔκταση τὸ πρᾶγμα.

Είναι γεγονός πως η Δημοκρατία περνάει σήμερα μια κρίση. Μά είναι αναμφισβήτητο πως πρόκειται για μια κρίση άναδημιουργίας και αναγέννησης. Μια κρίση που χαρακτηρίζει όλες τις κοσμογονικές εποχές, όλα τα μεγάλα κοσμοϊστορικά γεγονότα που υπήρξαν απότοκα μεγάλων και δραματικών κρίσεων. Κοινωνίες, λαοί και θεσμοί πέρασαν απ' το κριτήριο αυτό της ιστορίας που θα τους ξεριχνε ή στην εξαφάνιση ή σε μια καινούργια ζωή ανάλογα με τα νεκρά ή στοιχειωμένα, βιώσιμα ή δημιουργικά στοιχεία που έκλειναν μέσα τους.

~~~~~
 ρου, στα νησιά του Αιγαίου ή στους γεωργικούς κλήρους της Μακεδονίας και της Θεσσαλίας. "Οποιοι άμφιβάλλει δέν έχει παρά να διαβάσει τό θαυμάσιο «Έλληνικό πρόβλημα» του καθηγητού κ. Χριστόπουλου για να ιδεί πως έχουν τα πράγματα, άν βέβαια έτυχε να μήν έχει γεννηθεί σε χωριό ή σε επαρχιακή πόλη, όποτε θα τά ξέρει πολύ καλά ο ίδιος. Τσιφλίκια δέν υπάρχουν στην Έλλάδα.
 "Αλλά άν πούμε πως δέν υπάρχουν, τότε δέν μπορούμε να μιλήσουμε για «άστικοιφλικαδισμό» και συνεπώς δέν θα μιλήσουμε. Τότε όμως τί γίνεται τό κόμμα; Μένει να ιδούμε τό «ξένο κεφάλαιο». 'Η κυριαρχία όμως του ξένου κεφαλαίου στην Έλλάδα είναι πολύ μικρότερη απ' ότι λένε τά συντρόφια. γιατί ούτε ή χαρτοποιία, ούτε ή καπνοφτεία, ούτε ή παράκτια άμμοπλοία, ούτε τά ταιμέντια, ούτε τά λιπάσματα, ούτε οί Σ.Ε.Κ., ούτε ή ύφαντουργία, ούτε ή κτηνοτροφία, ούτε ή άμπελοαγωγική, ούτε ο Α.Σ.Ο. ήταν σε χέρια ξένων. Στο ξένο κεφάλαιο άνήκαν και άνήκουν έπιχειρήσεις κοινής όφελειας που δέν θα μπορούσαν να γίνουν από "Έλληνες: όλοι βέβαια θα θέλαμε να μήν κόστιζε προπολεμικά 2 δοχ. τό κλοβάτ φατός και να τό πληρώνουμε δέκα. Θα μπορούσε όμως ποτέ ο σοσιαλισμός των συντρόφων να μάς εξασφάλιζε φώς; Τό ξένο κεφάλαιο δέν ήταν πάντοτε κακό για την Έλλάδα—κακός υπήρξε ο χειρισμός του από τους "Έλληνες—όλα όμως αυτά είναι φυσικά «μυόρη αντίδραση» και «άστικοιφλικαδική σκέψη» για τους αερολόγους της ΚΟΜΕΠ... Διόγοντας «ξένο κεφάλαιο» τά συντρόφια έννοούν φυσικά και τά «δάνεια» που δέν έφρασε να τά ειχε κάνει ή Έλλάδα. Αυτό είναι μια bella parola, που δέν χρειάζεται κανείς παρά να διαβάσει τόν «Ριζοσπάστη» των ήμερών μας με τις άγιες φωνές του για την «αιγκουονία των Έγγλέζων» για να καταλάβει τί σημαίνει πως ή Έλλάδα δέν πρέπει να κάνει δάνεια...

Οί παρατηρήσεις αυτές γίνονται γύρω από μερικές φράσεις της προσούρας στην πρώτη της σελίδα. Δέν χρειάζεται να είναι κανείς σοφός για να τις σχολιάσει. Άρκει να βλέπει τριγύρω του τί γίνεται, άρκει να έχει τά μάτια άνοιχτά. "Αν τό κομμουνιστικό κόμμα ήθελε να κάνει πραγματική ελληνική πολιτική και άν ακόμη ήθελε να όφελήσει πραγματικά τους νέους, δέν θα κυκλοφορούσε κούφιας μεγαλόηχες λέξεις, αλλά θα μελετούσε τά ελληνικά προβλήματα και θα βοηθούσε τους νέους να τά μελετήσουν. Τίποτε τέτοιο όμως δέν έκανε. Πότε με φρασολογία από καχοχωνεμένα ξένα φυλλάδια και πότε με συνθήματα και παραδείγματα λεηλασίας και σφαιρών διαφθείρει όλο και περισσότερο τους νέους που τό πλησιάζουν: όσο για την συμμετοχή του στα πολιτικά του τόπου μας, σαν να μήν έφταναν τά άλλα προβλήματα, έχουμε σήμερα στο Κ.Κ.Ε. τό μεγαλύτερο πρόβλημα της πολιτικής μας ζωής... Δέν φτάνει πως ή έσωτερική και ή έξωτερική μας ζωή είναι μερδεμένη από μόνη της, οί κομμουνιστές την μερδεύουν περισσότερο και έτσι κανείς δέν ξέρει τί θα γίνει στο τέλος.

Χρειάζεται λοιπόν άγώνας. Μόνο όταν βγει ή λεοντή των κομμουνιστών θα μπορούσαμε να ήσυχάσουμε.

Ο ΒΙΒΛΙΟΦΙΛΟΣ

Λ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ, της ΕΕΝ Θεσσαλονίκης

Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Της κρίσης αυτής γενεσιουργός αιτία είναι ή διαμάχη ανάμεσα στο σοσιαλισμό και τη Δημοκρατία που είναι τό κυριώτερο χαρακτηριστικό γεγονός των τελευταίων χρόνων της πολιτικής και κοινωνικής ιστορίας. 'Η αντίθεση μεταξύ Δημοκρατίας και σοσιαλισμού που εκφράζει και υποθάλλει ή πολιτική της Γ' Διεθνούς και οί πολιτικοί της επίγονοι είναι ή πιό καταπληκτική αντίνομια στην πολιτικοκοινωνική ιστορία του 20ού αιώνα. Και παίζει έναν εξαιρετικά ιδιότυπο και πολύμορφο ρόλο στη διαμόρφωση του μεταπολεμικού ψυχολογικού κλίματος της άνθρωπότητας. 'Ο κόσμος σήμερα ζει στο ίδιο άρρωστημένο κι' εφιαλτικό περιβάλλον όπως και μετά τό 1918, όταν είχε άρχισι πιά εκδήλη ή επίθεση των κομμουνιστικών κομμάτων και των δυναμικών όργανώσεων που άποσχίσθηκαν απ' τά διάφορα σοσιαλιστικά κόμματα έναντίον της Δημοκρατίας. (Δέν ύπάρχει πιό χαρακτηριστικό γεγονός απ' τό ότι τό Γερμανικό Κομμουνιστικό Κόμμα στην κρισιμώτερη καμπή της σύγχρονης γερμανικής ιστορίας στήριξε στα 1933 τό Χίτλερ στο Ράιχσταγ!) Τό ίδιο άγχώδες συναίσθημα κατέχει και σήμερα την άνθρωπότητα όταν βλέπει την κατάφωρη και σε διεθνή κλίμακα άπλωμένη επίθεση έναντίον των δημοκρατικών ελευθεριών, στην όποια πρωτοστατούν τά άστυνομικοστρατιωτικά καθεστώτα και κόμματα, στο όνομα της σοσιαλιστικής κοινωνίας και σιγοντάρε ή αντίδημοκρατική εκμετάλλευση της επίθεσης αυτής απ' τά συντηρητικά κόμματα, στ' όνομα της Δημοκρατίας. Κι' απ' την άλλη μεριά ή στάση των καθαρά σοσιαλιστικών κομμάτων της Β' Διεθνούς, που άν και δέν δέχονται τη βίαιη κατάληψη της εξουσίας, δέν προσέπισαν όμως τη Δημοκρατία σαν προϋπόθεση της ύπαρξης συνειδητής σοσιαλιστικής δράσης. Γιατί τους λείπει ή άπαιτούμενη αυττέλεια και άνεξαοτησία απ' την ιδεολογία της Γ' Διεθνούς, με την όκοία τά συνδέει ο ύποτελής δεσμός της ολοκληρωτικής ταξικής θεωρίας του Κράτους.

'Η καταθλιπτική αυτή αντίνομια δημιουργήθηκε απ' τη μονόπλευρη και μονοκόμματη αντιμετώπιση των πολυσύνθετων προβλημάτων της ζωής. 'Ετσι ή μια μονομέρεια με τη μονολιθικότητα της σκέψης που τη χαρακτηρίζει, θεωρεί μάταιο να γίνεται λόγος για δημοκρατία, τη στιγμή που δέν θα ύπάρχει οικονομική ισοότητα και ρίχνει τό σύνθημα της «κοινωνικής δημοκρατίας». 'Η αντίθετη μονομερής άποκλειστικότητα δέν βρίσκει άσυμβίβαστη την Δημοκρατία με την οικονομική άνισότητα και άδικία, φέρνοντας για παράδειγμα την "Αμερικανική Δημοκρατία.

'Η άληθινή όμως Δημοκρατία θα βγει απ' την κρίση αυτή πιό ζωντανη και πιό συντονισμένη στη σύγχρονη πραγματικότητα.

— ΜΙΑ ΔΙΚΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ —

ΚΟΛΠΑ ΝΕΟΧΙΤΛΕΡΙΚΩΝ

Όταν οι Χιτλερικοί είχαν ακόμη ανάγκη την παγκόσμια κοινή γνώμη κι' ο Γκαϊμπελς με τα μεγάφωνα του χροιαζότανε στα χέρια του ένα κάποιο άτομο για να παίζει ασφαλέστερα τὸ παιχνίδι τοῦ Ναζισμού, σκηνοθετήσανε τὰ ἀτιμώτερα τεχνάσματα για νὰ ξεβγάλουν τοὺς ἰδεολογικοὺς καὶ πολιτικούς τοὺς ἀντιπάλους, τοὺς Δημοκράτες, τοὺς Σοσιαλδημοκράτες, τοὺς Κομμουνιστές, με κάποιο πρόσχημα νομιμότητας καὶ δίκην ἀπ' τὴ μεριά τους.

Για τὸ σκοπὸ δὲ αὐτὸ παράλληλα με τὰ μπουντρούμια τῆς Γκεσταπὸ καὶ τὰ κάτεργα τοῦ Χίμλερ βάλανε μπροστὰ καὶ τὴ «μηχανή» τῆς «Δίκης» γνωστὴ φιάσκα στὰ φασιστικά κι' ἀντιδημοκρατικά καθεστῶτα (Φράγκο, Μουσσολίνι κ.τ.λ.).

Τὸ ὑπουργεῖο τοῦ Γκαϊμπελς τὰ κανόνιζε ὅλα στὴν τάξη. Δικογραφίες, ψευτομάρτυρες, «στοιχεῖα» για προδοσίες καὶ ἐπαναστατικὲς πράξεις, για προσφορὲς ὑπηρεσιῶν στὶς Ἀγγλικὲς καὶ Ρωσικὲς προπαγάνδες καὶ κατασκοπίες.

Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο χιλιάδες «ἀντιδραστικοὶ» στὴ Χιτλερική θεομηνία βρήκανε τὸ θάνατο ἀπὸ τὰ ἐκτελεστικά ἀποσπάσματα τῶν Ναζί.—Ἐπιστήμονες, Στρατιωτικοί, Ὑπουργοὶ Ὑπάλληλοι, γνωστοὶ σοσιαλιστὲς καὶ κομμουνιστὲς ἀφοῦ σαπίσανε για καιρὸ στὶς χιτλερικὲς φυλακὲς, δεχόσανται στὰ τελευταῖα σὰ χαριστικὴ βολὴ καὶ τοὺς καρπούς τῆς ἀτιμώτερης ναζιδικῆς σκευωρίας—τῆς Ἐθνικοσοσιαλιστικῆς «δικαιοσύνης».

Στὸ μεταξὺ οἱ πεμπτοφαλαγγίτες ὀργαζότανε : «Ἐχθροὶ τοῦ Λαοῦ καὶ τοῦ Γ' Ράιχ ἀντιμετωπίσανε τὴ Γερμανικὴ δικαιοσύνη».

Ἦταν κι' αὐτὸ ἓνα ἀπ' τὰ ἀποτελεσματικώτερα ὄπλα στὰ χέρια τῶν Χιτλερικῶν για τὸ στήριγμα τοῦ καθεστῶτος τους, τοῦ Μαύρου καθεστῶτος ποὺ γκεμίστηκε μέσα στὴν ἴδια τὴ σφυκοφολιά του ἀπ' τὰ πολυπλευρα χτυπήματα τῶν Ἐλευθέρων Λαῶν τῆς γῆς.

***

Νεοχιτλερικὲς κλίκες στὴν Ἑλλάδα βάλανε μπροστὰ τίς ἴδιες μέθοδες για νὰ ξεμπουντουλώσουν τοὺς ἀντιπάλους τους, ἀπ' τὸν καιρὸ ἀκόμα τοῦ ἀντάρτικου πολέμου στὴν κατεχόμενη Ἑλλάδα.

Τὸ Τομεακὸ Συμβούλιο τῆς ΕΠΟΝ Σπουδαστῶν π.χ. κόλυσε στὸ μέτωπο τοῦ Κίτσου Μαλτέζου—παλητόσου της ἡγέτης—τὴ ρετινιὰ τοῦ χαφιέ καὶ τοῦ γκεσταπότη για νὰ τὸν βγάλει ἀπ' τὴ μέση καὶ λίγο ἀργότερα διέταξε τὴν δολοφονία του.

Ὁ Κώστας Ρίτσος—προλετάρικης οἰκογένειας παιδί—δολοφονήθηκε ἓνα ἀπόγεμα στὴν Ἀγιά Σοφιά τοῦ Πειραιᾶ μετὰ ἀπὸ ἀπόφαση τομεακῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Κομ-ΕΠΟΝ γιατί ἦταν ἐπικίνδυνος ἀντίπαλος. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τὰ φύλλα τους γράψανε : «ὁ γκεσταπότης Κώστας Ρίτσος ντουφεκίστηκε ἀπὸ πατριώτες».

Ἡ ἀντιγραφή ὁμως τῶν ναζιδικῶν μεθόδων ἀπὸ

τὰ ντόπια φαντάσματα τοῦ χιτλερισμοῦ γίνηκε μετὴν ἀπελευθέρωση. Ἡ ἑλληνικὴ δικαιοσύνη θάπρεπε ἀθελά της νὰ συμπράξει στὸ προμελετημένο ἔγκλημα τῶν Νεοφασιστῶν.

Κι' οἱ Γενίτσαροι τοῦ ΚΚΕ—οἱ ἀντιδημοκρατικοὶ πράκτορες τοῦ ντόπιου φασισμοῦ ποὺ κυβερνᾶνε τὴν Κομ-ΕΠΟΝ—ξεπεράσανε τοὺς δασκάλους τους τοῦ Μονάχου καὶ τοῦ Βερολίνου ἀνάμεσα στ' ἄλλα καὶ σ' αὐτό.

Μιὰ τελευταία δίκη στὴν Ἀθήνα τὸ μῆνα ποὺ πέρασε τοὺς ξεσκέπασε για μιὰ ἀκόμα φορὰ.

Οἱ Νεοχιτλερικοὶ ἀρχηγοὶ τῆς Κομ-ΕΠΟΝ για νὰ πατήσουνε ποδάρι στὰ Πανεπιστήμια σκεφτήκανε ὅτι ἦταν ἀπαράιτητὴ ἡ κατασυκοφάντηση ὅλων ἐκείνων τῶν πατριωτῶν φοιτητῶν ποὺ καθοδηγούσανε τὸ Φοιτητικὸ κίνημα ἀντίστασης καὶ ποὺ πιστεύανε στὴν ἀνάγκη ἀνάληψης ἔντονου, μεταπολεμικά, Δημοκρατικοῦ ἀγῶνα.

Κι' ἔτσι ἓνα χρόνο μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση εἶδαμε νὰ κάθονται στὸ σκαμνὶ τῶν δοσιλόγων πατριῶτες σὰν τὸν Κώστα τὸ Φάκα, τὸν Κομπατῆ κι' ἄλλους ἀγωνιστὲς τῆς ἀντίστασης κατηγορούμενοι ἀπὸ τοὺς Ἐπονίτες Φαράκο καὶ Σία για ἀντεθνικὲς ἐνέργειες.

Ἡ Κομ-ΕΠΟΝ ἔπρεπε—σύμφωνα μετὸ σχέδιό της τὸ 44 νὰ συκοφαντήσῃ τὸν ΕΣΑΣ σὰν ὀργάνωση προδοτῶν. Καὶ σκηνοθέτησε γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ ὅλο τὸ παραμῦθι. Ὁ Χιτλερικός ὁμως τῆς Κομ-ΕΠΟΝ στὴ δίκη τὰ μάσησε ἄτεχνα γιατί ἡ ὀργάνωσή του τώρα ἔχει φαίνεται ἀνάγκη ἀπὸ τὴν ὀργάνωση ποὺ ἀνῆκει ὁ ἀγαπητὸς Φάκας.

Τὸ δικαστήριό πάντως ἀθώωσε τοὺς κατηγορούμενους, ὅπως ἦταν κι' ἐπόμενο. Τί βγαίνει ὁμως σὰ συμπέρασμα ἀπὸ ὅλη αὐτὴ τὴ φασαρία; Ἡ ὑπόθεση δὲν ἦταν καὶ τόση ἀπλῆ. Δὲν κατηγοροῦσε ἡ Κομ-ΕΠΟΝ τὸ Φάκα. Μιὰ δλόκληρη βρυκολακισμένη Νεοχιτλερική μαφία μαγειρεύει στὸν τόπο μας, μετὶς συνταγῆς τοῦ Ρόζεμπεργκ, τὴν ὑποδούλωσή μας. Ἡ Δημοκρατία ὁμως ποὺ τσάκισε τὸ σκυλολόι τοῦ Χιτλερισμοῦ εἶναι τόσο ἀδύναμη ἄραγε για νὰ σαρώσει καὶ τὰ μίκυ-μάους του ποὺ ξεφυτρώσανε στὴ χώρα μας; Δὲν νομίζουμε ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰναι πιστευτὸ καὶ στοὺς ἴδιους ἀκόμα. Τὶς Ἀλλὰ-Χίτλερ σκευωρίες καὶ συναμοσίες κατὰ τῆς Δημοκρατίας—θὰ πρέπει νὰ μάθουν οἱ νεαροὶ τῆς Κομ-ΕΠΟΝ—ὅτι τίς ἀκολουθοῦν καὶ Ἀλλὰ-Χίτλερ καταντήματα καὶ χάλια. Τῆς Δημοκρατίας οἱ Πόρτες εἶναι τῶν Φασισμῶν οἱ Τάφοι. Καὶ τὸ ἓνα της ποδάρι τῆς Κομ-ΕΠΟΝ μῆπκε κιόλας στὸν τάφο γιατί ἀκριβῶς τόλμησε νὰ τὰ βάλει μετὴ τὴ Δημοκρατία καὶ τὴν Ἑλλάδα. Γιατὶ θέλησε νὰ μᾶς σκαρώσει κι' ἐδῶ, κάτω ἀπ' ἄλλη μᾶσκα, τὸ ἴδιο ἐκεῖνο σκιάχτρο ποὺ ὁ Λαὸς μας κι' ἡ Νεολαία μας ἀντιμετώπισε στὰ ξεζοδρόμια, στὰ βουνά, στὰ σκοπευτήρια, στὰ μπουντρούμια. Κι' ἀν' στὴν Ἀγγλία οἱ «Λεγεωνάριοι» τῆς

ΓΥΡΩ ΣΕ ΜΙΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

Η Ε. Ε. Ν. ΚΑΙ ΟΙ ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

Δημοσιεύουμε παρακάτω ένα κομμάτι από γράμμα του φίλου μας μαθητή Έμ. Μαρκάκη από το Ηράκλειο της Κρήτης πάνω σε μιὰ παρεξήγηση που γεννήθηκε από άρθρο του συνεργάτη μας κ. Πάτρα στο 2ο τεύχος μας.

Ο Έμ. Μαρκάκης γράφει :

«Τὴν 9 Νοεμβρίου 1945 ἐν τῷ Ἀκαδημαϊκῷ συλλογῷ Ἡρακλείου ἐγένετο Χριστιανικὴ διάλεξις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμανδρίτου κ. Εὐγενίου Ψαλιδάκη κατὰ τὴν ὁποίαν εἶπε ὅτι ἀνέγνωσε εἰς τι περιοδικὸν τὶς ἐξῆς φράσεις: (Ἰσως ἔχουμε δίκην νὰ νομίζουμε πὼς ὁ Χριστιανισμὸς ἀκεραίασε τὴν ἱστορικὴν του ἀποστολὴν καὶ ὅτι ἡ κρίσις τῆς Εὐρώπης εἶναι καὶ κρίσις τοῦ Χριστιανισμοῦ). Μὲ αὐτὸ ἐπέδωκε νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὑπάρχουν ἄτομα καὶ ὁργανώσεις ἀντιχριστιανικῶς σκεπτόμενα. Μετὰ τὸ πέρας τῆς διαλέξεως κατὰ τὴν ὥραν προβολῆς ἀποριῶν καὶ ἐρωτήσεων εἶπεν ὅτι τὸ περιοδικὸν ὃ περιέχει τὶς ἀντιχριστιανικὰς φράσεις ὀνομάζεται Ἐλεύθερα Νιάτα. Ἐγὼ ἔχων ἐμπιστοσύνη στὴν ὁργάνωσιν καὶ νομίζων αὐτὴν ὡς Χριστιανικῶς σκεπτομένην ὑπεστήριξα τὸ περιοδικὸν λέγων ὅτι: δὲν εἶναι δυνατόν τὰ Ἐλεύθερα Νιάτα νὰ περιέχουν φράσεις ἀντιχριστιανικοῦ περιεχομένου, καθ' ὅτι ἔχουν ἐκδοθῆι δύο τεύχη ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν ἔχει φθάσει εἰς Ἡράκλειον καὶ τὸ ὁποῖον ἔχω διαβάσει λεπτομερῶς. Ὁ Πάτερ Εὐγένιος δὲν ἠθέλησεν περισσότερον νὰ κατηγορήσῃ τὸ περιοδικὸν μας, ἀλλ' εἶπεν: (Δὲν ξεύρω πάντως ἀρχίζει κατὰ τοῦ Μαρξισμοῦ πρᾶγμα πού μὲ ἠγαράστησε ἀλλὰ κατόπιν γράφει αὐτὲς τὶς φράσεις πού σὰς εἶπα. Τὸ περιοδικὸν πάντως εἶναι δεξιό.) Μ' αὐτὲς τὶς φράσεις ἐτελείωσε τὴν διάλεξιν. Ὅμως στὴν συνείδησιν ὄλων τῶν Χριστιανικῶς σκεπτομένων νέων καὶ οἰτινες τυγχάνουν οἱ πλείστοι, ἀπεδοκιμάσθη καὶ κατεκρίθη. Θὰ ἠθέλα νὰ τὸ ὑποστηρίξω περισσότερον ἀλλὰ ἀφ' ἑνὸς εἶχα μιὰ μικρὰ ἀμφιβολία διότι ἐπίστευα ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν Ἀρχιμανδρίτης νὰ ψευσθῇ καὶ ἀφ' ἑτέρου μὲ ἠμπόδιζε τὸ σέβας πού δικαιολογημένα εἶδε νὰ ἐπιδείξω πρὸς τὸ ἄξιμά του. Καὶ αὐτὸ ἦτο τὸ καλύτερο, διότι δυστυχῶς, πρᾶγμα πού δὲν θέλω νὰ πιστέψω, καὶ τὸ ὁποῖον δίδει τὸ δικαίωμα στοὺς ἐχθροὺς μας οἰτινες ἀνήκουν στὰς ὁργανώσεις ἀμφοτέρων τῶν φασισμῶν ἀνεξαρτήτου ἀποχρώσεως (κόκκινου ἢ μαύρου), νὰ μᾶς κατηγορήσουν, ὑπάρχουν αἱ φράσεις ἐν τῷ ἀρθρῷ τοῦ κ. ΛΟΥΚΑ ΠΑΤΡΑ ὑπὸ τὸν τίτλον (ΙΔΕΟΛΟΓΙΚΑ ΣΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ)».

Μιὰ ὁργάνωσις πολιτικὴ, ἐφόσον δὲν ἀνήκει στὰ δύο ἄκρα καὶ ἐφόσον σέβεται τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν τῶν ὁπαδῶν της δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει ὀρισμένη θρησκευτικὴ πίστι. Μιὰ πολιτικὴ ὁργάνωσις ἐφόσον δὲν ἔχει ὀλοκληρωτικὴ (φασιστικὴ) ἰδεολογία πιστεύει σὲ ὀρισμένα πολιτικὰ αἰτήματα (ἐλευθερία

θρησκευτικῆς μεταρρυθμίσεως τολμήσανε νὰ δοξάζουν καὶ νὰ πιστεύουν τὸ Χίτλερ σὰ Θεὸ στ' ἀνοιχτά, οἱ Νεοχιτλερικοὶ τῆς Κομ-ΕΠΟΝ—πὺ καπάτσι οἱ κ' ἔξυπνοι—τιμᾶνε τὸ Δάσκαλό τους καὶ τὸν ξεπερνᾶνε μὲ τὶς πράξεις τους.

Στὴ δίκην τῶν Δημοκρατικῶν φοιτητῶν δώσανε ἐξετάσεις καὶ πήρανε ἄριστα.

Ἄξιοι συνεχιστὲς τοῦ Ἐργου Ἐκείνων... καὶ τῶν διδασκάλων ἀνωτέρου...
ΑΝΤΙΦΑΣΙΣΤΑΣ

πολιτικὴ καὶ ἐθνικὴ, κοινωνικὴ δικαιοσύνη), δέχεται δὲ στὶς τάξεις της ὄλους ἐκείνους πού πιστεύουν στὶς παραπάνω ἀρχὲς ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὶς θρησκευτικὰς, κοσμοθεωρητικὰς, καλλιτεχνικὰς ἢ ἄλλες τους πεποιθήσεις. Δηλαδή στὴ δικιά μας πολιτικὴ ὁργάνωσις μποροῦν νὰ γίνουν δεκτοὶ καὶ Ἑβραῖοι, Μωαμεθανοὶ κλπ. Βλέπετε λοιπὸν πὼς μιὰ πολιτικὴ ὁργάνωσις σὰν τὴ δικιά μας, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχει θρησκευτικὴ πίστι, καίτοι τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ μέλη μας καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ἀρχηγὸς της εἶναι βαθύτατα Χριστιανός. Μόνον τὰ πολιτικὰ ἐθνικὰ καὶ ἰδεολογικὰ ἄρθρα τοῦ περιοδικοῦ μὲ ἀπηχοῦν τὴν ἐπίσημη γραμμὴ τῆς ὁργανώσεως. Σ' ὅλα τὰ ἄλλα ἄρθρα, θεωρητικοῦ, καλλιτεχνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ περιεχομένου, τὸ περιοδικὸν δίνει τὴν ἐλευθερίαν σ' ἐκείνους πού τὰ γράφουν, νὰ ἐκφράσουν τὶς ἀτομικὰς τους πεποιθήσεις.

Ὅμως ἐπειδὴ τὰ περισσότερα μέλη μας εἶναι Χριστιανοὶ δὲν θὰ γράφουν ποτὲ ἄρθρα τὰ ὁποῖα θίγουν τὰ θρησκευτικὰ τους αἰσθήματα, ἀντιθέτως μάλιστα θὰ γράφουν μελέτες οἱ ὁποῖες θὰ τοὺς διευκολύνουν στὴν ἀποκρυστάλλωσιν τῶν Χριστιανικῶν τους πεποιθήσεων.

Ἄν διατυπωθῆι ὁμως, μιὰ γνώμη σὰν τοῦ κ. Πάτρα—ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δεξιός, ὅπως δεξιὸν δὲν εἶναι καὶ τὸ περιοδικὸν μας—δὲν νομίζουμε ὅτι θίγει τὴν Χριστιανικὴν πίστι τῶν μελῶν μας καὶ ὅτι γίνεται ἀφορμὴ γιὰ νὰ χαρακτηρισθῆι τὸ περιοδικὸν μας σὰν ἀντιθρησκευτικόν.

***

Ὁ κ. Πάτρας πού τοῦ δείξαμε τὰ παραπάνω μᾶς ἔγραψε τὰ ἐξῆς :

Ἀγαπητέ μου Βύρωνε,

Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτα σὲ ὅσα ἔχετε γράψει παραπάνω, ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐπιστολῆς πού μοῦ ἔδωκε νὰ διαβάσω. Νομίζω μόνον πὼς ὁ πατήρ Εὐγένιος κρίνει ὁ ἄρθρον μου σχηματικὰ καὶ μὲ ἀδικεῖ.

Ἐκεῖνο πού χρειάζεται πάντως—καὶ τὸ βλέπεις—εἶναι νὰ δημοσιευθῶν τὸ ταχύτερο—καὶ θάπρεπε νὰ τὸ κάνουν ὅλα τὰ κόμματα, γιὰ νὰ μελετήσωμε τουλάχιστον τὴν πραγματικότητά μας, οἱ συγκεκριμένους θέσεις—πού καθὼς μοῦ εἶπες ἀπὸ μέρους σας ἔχουν διατυπωθεῖ—ἐπάνω σὲ κάθεκῦριο πρόβλημα τῆς πραγματικότητάς μας. Ἔτσι θὰ διαγραφῆι καὶ γιὰ τὸν ἀναγνώστη ἀποφασιστικὰ τὸ πλαίσιο μέσα στὸ ὁποῖο θὰ περιέχωνται οἱ ἀπόψεις τῆς Ε.Ε.Ν. καὶ τῶν μελῶν της, καὶ ἔξω ἀπὸ τὸ ὁποῖο θὰ βρίσκωνται οἱ προσωπικὰς τῶν φίλων καὶ συνεργατῶν.

Σὰς εὐχοριστῶ ὄλους γιὰ τὴ φιλοξενία
Λουκάς Πάτρας

Στὴ Βόρεια Ἑλλάδα οἱ ἐφημερίδες γράφουν ὅτι δὲν ὑπάρχουν δάσκαλοι, σχολεῖα, θρανία, βιβλία, ὅτι δὲν ὑπάρχει τίποτα.

Ὅστε μιὰ μέρα νὰ μὴν περάσει χωρὶς νὰ γίνῃ κάτι.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ □

ΑΡΧΙΖΕΙ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΗΡΕΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΩΝ

Η ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΩΝ ΤΡΙΩΝ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Ἄν πρόκειται τὴν περίοδο τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ φασισμού τοῦ ἄξονα νὰ τὴν διαδεχθεῖ ἐποχὴ συνεννόησης τῶν λαῶν τῆς ὑδρογείου, ἀνασυγκρότησης καὶ διεθνούς συνεργασίας, τότε κάθε λαὸς τῆς Γῆς θὰ πρέπει νὰ ἔχει τὸ μέρος του στὴν παγκόσμια συναυλία. Βέβαια ἕνας πόλεμος καινούργιος θὰ μπορούσε νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνοῦσαν οἱ «τρεῖς μεγάλοι». Διότι οἱ τρεῖς μεγάλοι—ποῦ ἀποτελοῦν οἰκονομικά, τεχνικά καὶ βιολογικά τις κύριες βάσεις ἐπάνω στις ὁποῖες μπορεῖ νὰ ἰσορροπήσῃ ὁ μεταπολεμικὸς κόσμος—εἶναι ἀρμόδιοι νὰ ἐξωθήσονται τὶς διαφορὰς ποῦ τυχόν ὑπῆρχαν ἢ ὑπάρχουν ἀνάμεσα τοὺς ἴσαμε τὸ σημεῖο νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν ἀτομικὴ βόμβα ἢ ὁποιαδήποτε καταστροφικὰ μέσα διαθέτει ὁ καθένας. Οἱ τρεῖς εἶναι ἀρμόδιοι ν' ἀποφασίσουν ἂν θὰ γίνῃ ἢ δὲν θὰ γίνῃ ἕνας τρίτος πόλεμος. Ὅλα ὁμως μαζί τὰ ἔθνη τῆς Γῆς εἶναι οἱ ἀρμόδια γιὰ νὰ ὀργανώσουν τὴν μεταπολεμικὴ ἐποχὴ τῆς συνεννόησης τῶν λαῶν, τῆς ἀνασυγκρότησης καὶ τῆς διεθνούς συνεργασίας. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅτι κάθε λαὸς τῆς Γῆς ἐκπροσωπεῖ ἕνα μικρὸ ἢ μεγάλο δυναμισμό—αὐτὸν ποῦ διέθεσε στὸν ἀγῶνα καὶ ποῦ γιὰ πολλοὺς ἢ διάθεσι αὐτὴ ἰσοδυναμεῖ μὲ ὀλοκαῦτωμα—κάθε λαὸς ἐκπροσωπεῖ καὶ κάτι περὶ εἶναι ἀναντικατάστατο. Κανεὶς δυναμισμὸς καὶ καμμιά τεχνικὴ ἢ οἰκονομικὴ μηχανὴ ὁποιοῦδήποτε μεγάλου δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ὑποκαταστήσῃ. Καὶ αὐτὸ τὸ ἀναντικατάστατο εἶναι ἡ ποιοτικὴ ἰδιομορφία τοῦ κάθε λαοῦ, ὁ τρόπος ζωῆς, ὁ πολιτισμὸς του.

Μὲ κριτήριον τὴν παραπάνω ἀρχὴ τὸ ὅτι συναντήθηκαν οἱ τρεῖς «ἀρμόδιοι γιὰ τὸν πόλεμο» δεῖχναι πόσο ἀποφασιστικὴ ἦταν ἡ Συνδιάσκεψις τῆς Μόσχας.

Στὴ Συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου εἶχαν κληθεῖ ἡ Γαλλία καὶ ἡ Κίνα. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τρεῖς δηλαδὴ εἶχαν ἐκπροσωπηθεῖ καὶ οἱ δύο κυριώτεροι ἀπὸ τοὺς ἀρμόδιους γιὰ τὴν μεταπολεμικὴ ὀργάνωσις τοῦ Κόσμου. Ἡ Κίνα, στὴν Ἀνατολὴ καὶ στὸν Μεγάλον Ὀκεανὸν ὅπως καὶ ἡ Γαλλία στὴν Εὐρώπη καὶ στὴ Δύση, ἔχουν νὰ διαδραματίσουν ρόλους ποῦ δὲν μπορούμε νὰ τοὺς παραβλέψωμε. Ὁ ρόλος τοὺς ὁμως ἀρχίζει νὰ εἶναι πρωταγωνιστικὸς, ἰδιαιτέρως τῆς Γαλλίας—ποῦ τὴν ξέρομε τόσο καλὰ—ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποῦ οἱ διεθνεῖς σχέσεις θὰ ξεπεράσουν τὸ σημερινὸ στάδιο τῆς ὁμότητος. Καὶ στὴ συνδιάσκεψιν τοῦ Λονδίνου οἱ σχέσεις εἶταν ὁμές. Οἱ τρεῖς μεγάλοι δυναμισμοὶ συγκρούστηκαν. Ὅ,τι δὴποτε βρέθηκε ἐπάνω στὸ ἐπίπεδο τῆς σύγκρουσης τινάχθηκε ἔξω ἀπ' αὐτό. Δὲν ἦταν λάθος τοῦ ἄξιου ἐκπρόσωπου τῆς Γαλλικῆς ἰδιομορφίας τοῦ Γ. Μπιντώ καὶ τοῦ Κινέζου ἀντιπροσώπου τὸ ὅτι δὲν κατόρθωσαν νὰ σταθοῦν οὔτε ὡς συμβιβαστές. Ἀπλῶς παραμερίστηκαν γιὰ νὰ λυθεῖ τὸ κύριο πρόβλημα τὸ πρόβλημα τῆς δύνάμεως. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ μεσοδιάστημα τῶν δύο Συνδιασκέψεων, χαρακτηρίζεται

ἀπὸ ἐπιθετικὰς κρούσεις: Πόλεμος «ἐμφύλιος» στὴν Κίνα· πόλεμος «ἐμφύλιος» στὸ Ἀτζερπαϊτζάν, κίνημα «ἐθνικῆς ἀντίστασης» στὴν Παλαιστίνη· κινήματα ἐθνικῆς ἀπελευθέρωσης στὸν Ὀκεανὸν· δηλώσεις γιὰ τὴν ἀτομικὴ βόμβα· ἔντονος πολιτικῆς ἐπιδράσεις τῶν μεγάλων σὲ μικρὰς πολιτεῖες· δημοσιογραφικὴ καὶ διπλωματικὴ ἐπίθεση τῆς Ρωσίας κατὰ τῆς Τουρκίας. Ὅλες τοῦτες οἱ ἐπιθετικῆς πράξεις γίνονταν γιὰ νὰ προετοιμάσουν τὸ ἔδαφος γιὰ τὴ λύση τοῦ προβλήματος τῆς δύνάμεως.

Τὸ πρόβλημα τοῦτο συζητήθηκε ἀπὸ τις 16 ἕως τις 26 τοῦ Δεκεμβρίου στὴ Μόσχα. Ἐκεῖ ἄρχισε νὰ καταστρώνεται ἡ λύσις τοῦ ἀπὸ τοὺς τρεῖς «ἀρμόδιους γιὰ τὸν πόλεμο».

***

Τὸ ἀνακοινωθὲν ποῦ δημοσιεύθηκε γιὰ τὴ διάσκεψιν περιέχει πολλὰς διατάξεις διαδικαστικῆς. Δὲν περιέχει κανένα κοινὸ μῆνυμα τῶν τριῶν πρὸς τὰ Ἐνωμένα Ἔθνη, ποῦ νὰ χαρακτηρίζῃ τὴ σημασίαν τῶν συνόμιλιων καὶ τῶν ἀποφάσεων. Ἀφέθηκε πάντως ἡ εὐχέρεια στοὺς σύνεδρους νὰ τις σχολιάσουν στις προσωπικὰς δηλώσεις των. Οἱ διαδικαστικῆς ὁμως διατάξεις τοῦ ἀνακοινωθέντος καλύπτουν οὐσιαστικὸ περιεχόμενον. Ἀπ' αὐτὰς καὶ τις λίγες πληροφορίας ποῦ μεταδόθηκαν γιὰ τὴ Συνδιάσκεψιν μπορούμε νὰ κάνουμε συγκεκριμένους παρατηρήσεις καὶ νὰ βγάλωμε τὰ συμπεράσματά μας.

1.—Τὴ Συνδιάσκεψιν χαρακτηρίζῃ ἐξαιρετικὴ καλοπιστία καὶ διαλακτικότητα. Τοῦτο ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὸ ὅτι αἱ λύσεις ποῦ ἔχουν δοθεῖ σὲ διαφιλονικούμενα θέματα φανερόνουν ἀμοιβαῖες ὑποχωρήσεις. Ἡ Ρωσικὴ πολιτικὴ εἶχε ὑποστηρίξει ὅτι οἱ Κυβερνήσεις τῆς Ρουμανίας καὶ τῆς Βουλγαρίας εἶναι λαϊκῆς, ἀντιπροσωπευτικῆς καὶ δημοκρατικῆς. Οἱ Ἀγγλοσάξωνες εἶχαν ἀρνηθεῖ ν' ἀναγνωρίσουν τέτοιου εἴδους «λαϊκῆς, ἀντιπροσωπευτικῆς καὶ δημοκρατικῆς» Κυβερνήσεις. Ἡ Ρωσία ἀναγνώρισε πῶς οἱ Κυβερνήσεις αὐτὰς μπορούν νὰ περιλάβουν καὶ ἀντιπροσώπους ἄλλων κομμάτων καὶ ἔτσι νὰ γίνουν ἀντιπροσωπευτικὰς καὶ δημοκρατικὰς. Καὶ οἱ Ἀγγλοσάξωνες ἀπὸ μέρους των ἀναγνώρισαν πῶς ἐκεῖνοι ποῦ κυβερνοῦσαν ὡς τὰ χθὲς εἶναι ἱκανοποιητικὸ νὰ συμπληρωθοῦν μὲ δύο ἀντιπροσώπους ἀπὸ τὰ κόμματα τῆς ἀντιπολίτευσης, γιὰ νὰ ὀλοκληρωθοῦν ἔτσι οἱ ἐγγυήσεις γιὰ τὴν ἐλεύθερη δημοκρατικὴ ἐξέλιξι τῶν λαῶν τους. Ἡ διατύπωση πάντως «δύο ἀντιπρόσωποι οἱ ὁποῖοι α) ἀντιπροσωπεύουν πραγματικὰ τις ὁμάδες τῶν κομμάτων ποῦ δὲν μετέχουν στὴν Κυβέρνησι καὶ β) μπορούν καὶ θελοῦν νὰ συνεργασθοῦν ἀνοχτόκαρδα μὲ τὴν Κυβέρνησι» δίνει ἐλευθερίαν στὴ Ρωσία καὶ στὰ καθεστῶτα στὰ ὁποῖα ἀναφέρεται νὰ ἐφαρμόσουν

καλόπιστα ή κακόπιστα την συμφωνία. Η διαλακτικότητα των Αμερικανών φαίνεται και στην υποχώρηση να δεχθούν την συγκρότηση διασυμμαχικής επιτροπής για την Απω Ανατολή—που θα εδρεύει στην Ουάσιγκτον, ώστε οι αποφάσεις της να μεταβιβάζονται στο στρατηγό Μαν Αρθρου (άνώτατο διοικητή) διά της Κυβερνήσεώς του—και Διασυμμαχικού Συμβουλίου για την Ιαπωνία—που θα είναι απλώς συμβουλευτικό. Όπωςδήποτε είναι χαρακτηριστικό για την νοοτροπία των Αμερικανών το ακόλουθο εδάφιο (έδ. 2, παρίπτ. γ, παρ. 2 υπό τον τίτλο διασυμμαχική επιτροπή για την Απω Ανατολή): «Η επιτροπή δεν θα προβαίνει σε συστάσεις σχετικά με τις στρατιωτικές επιχειρήσεις ή με έδαφινές διαρρυθμίσεις». Και είναι χαρακτηριστικό το εδάφιο τούτο, διότι φανερώνει την Απόφαση των Αμερικανών να μη δεσμευσθούν στις στρατιωτικές κινήσεις των. Την παρατήρηση θα την επαναλάβουμε και άλλοι.

2.—Τους τρεις Υπουργούς χαρακτηρίζει εξαιρετική διάθεση να τελειώσουν την συνδιαλακτική Συνδιάσκεψη το ταχύτερο.

Δεν άρρώστησε κανείς κατά την διάρκεια του 10ημέρου, ενώ μπορούσε κάποιος να άρρωστήσει, όπως συμβαίνει κάποτε. Τουναντίον οι τρεις Υπουργοί, ο Μολότωφ, ο Μπέργς, ο Μπέβιν και τα επιτελείο τους έδειξαν άδამαστη έγγραφική και άντοχη χαλύβδινη. Οι περιγραφές των άνταποκριτών λένε ότι την Τρίτη εργάστηκαν 7 ώρες συνεχώς και την Τετάρτη, έπομένη των Χριστουγέννων και τελευταία ήμέρα της Συνδιάσκεψης, συνεχώς 13 ώρες. Τα γεγονότα αυτά τους άνεβάζουν στην περιοχή των μυθικών προσωπικοτήτων.

3.—Το πρώτο κεφάλαιο του ανακοινωθέντος περιέχει ένα χαρμόσυνο άγγελμα: «Ότι

Σύνθημα για όλους :

Νά κερδιθεί το 1946
για την Ελλάδα =

ΠΡΟΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΕΝ

Νά κερδηθεί το 1946 για την Ελλάδα. Είναι ή μόνη εύχη που έχουμε να κάμουμε στους φίλους μας σ' όλόκληρη την Έλληνική Νεολαία, σε κάθε Έλληνα και σε κάθε Έλληνίδα.

Μέσα στο χρόνο που μπήκε είναι γραμμένη ή τύχη της Πατρίδας. Η ή σωτηρία της ή ό άφανισμός της.

Νά μην περάσει ούτε μιά μέρα άπ' τον καινούργιο χρόνο χωρίς να γίνεται παράδειγμα δουλειάς και για την αύριανή που θα την διαδεχτεί.

Κάθε μέρα και πιο μπροστά ή Έλλάδα και πιο λίγα τά έρείπια και πιο πολλές οι δυνατότητες για μιά εύτυχημένη ζωή.

Ό καθένας άπ' τή δική του τή μεριά άς μη βρει ποτέ ούτε μιά στιγμή ήσυχίας άν δεν κάνει όσο και πιο πολύ μπορεί κάτι για την Έθνική Αποκατάσταση, την Κοινωνική Αναμόρφωση και την άνανέωση της Πολιτικής ζωής της Χώρας.

Τά πιο πολλά όμως βάρη, τά ήθικα και τά ύλικά βάρη της πρωτοπορείας, ξεχωριστήκανε για τή νέα γενιά. Κι' οι Έλληνες Νέοι θα τά σηκώσουν με θέληση και για πείσμα στις άναποδιές που ακολουθήσανε τον πόλεμο και στα λείψανα του φασισμού που άντιδρονε ακόμα για το κακό του κόσμου.

Στά 1946 όσοι μετρηθήκαμε ζωντανοί άς τεθούμε στή διάθεση του Λαού μας κι' άς βοηθήσουμε μ' όλη μας τή δύναμη για ν' ασφαλίσει την κυριαρχία του μέσα στή γή μας, για να γονιμοποιήσει τις πανεθνικές μας θυσίες, για να κερδίσει το μέλλον για την Ελλάδα.

Αθήνα 1-1-46.

Η Κ. Ε. της Ε. Ε. Ν.

μέχρι την Πρωτομαγιά του 1946 θα συνέλθει το πρώτο Συνέδριο της Ειρήνης. Μεγάλο γεγονός. Οι άδικημένοι λαοί το περιμένουμε ως τήν ήμέρα της δικαίης κρίσης. Οι νικημένοι το περιμένουν ως τον σταθμό που σημαδέψει τά περιθώρια της νέας των ζωής. Όλοι οι λαοί σ' όλόκληρη τή Γή το περιμένουν ως το τέμα των δεινών και τήν άφετηρία μιάς έποχής που θα μπορούν ν' άνασάνουν χωρίς καρδιοχτύπια και λαχανιάσματα. Τήν ειρήνη τήν περιμένουν και οι νέοι, οι αγωνιστικοί νέοι όλου του κόσμου. Δεν περιμένουμε τήν ειρήνη για να βυθισθούμε στή χλιδή. Αλλά για ν' αγωνισθούμε. Με τή θυσία μας, τά δάκρυά μας, τον ιδρώτα μας, τó αίμα μας, τó θάνατο έχουμε συνειδητοποιήσει τήν άντροπή και τήν καταστροφή. Ζητούμε ν' αγωνισθούμε πιά όχι για να ξεσκλαβωθούμε, αλλά για να χαρούμε, όχι για να γκρεμίσουμε, αλλά για να δημιουργήσουμε, να ζήσουμε μέσα σ' έναν ελεύθερο κόσμο.

Μέχρις ότου συγκληθεί το Συνέδριο της Ειρήνης έχουν να γίνουν πολλά και να άμβληθούν πολλές αίχμές. Η έλπίδα μας είναι πως τά εμπόδια θα έκκαθαρισθούν όπως και τά εμπόδια που παρουσίαστήκαν ως τά σήμερα. Έτσι ή άπόφαση για τή σύγκληση Συνεδρίου Ειρήνης τó άργότερο τήν Πρωτομαγιά του 1946 δεν θα μείνει στα χαρτιά.

4.—Οι άποφάσεις της Μόσχας σβύνουν όρισμένες αίτίες άνωμαλιών στις διεθνείς σχέσεις. Στην Κίνα διεξάγεται ένας «έμφύλιος» πόλεμος, μολονότι βρίσκονται στα κινεζικά έδάφια και Αμερικανικά και Ρωσικά στρατεύματα. Θα έξαλειφθούν και οι τελευταίες ύποψίες άν σταματήσουν οι άμεσες ξενικές επιρροές στην Κίνα. Τó άνά κοινωθέν προβλέπει άποχώρηση των Ρωσικών στρατευμάτων τó άργότερο τήν 1η

Φεβρουαρίου καὶ τῶν Ἀμερικανικῶν ὅταν πραγματοποιηθῆι «ὁ ἀφοπλισμὸς καὶ ἡ μεταφορὰ τῶν Ἰαπωνικῶν στρατευμάτων».

5.—Τὸ ἀνακοινωθὲν δὲν κάνει νύξεις γιὰ ποιά θέματα ἔγιναν συζητήσεις, πού δὲν κατέληξαν σὲ ἀποφάσεις. Καὶ τέτοια θέματα, καὶ μάλιστα σοβαρά, ὑπάρχουν ἀναμφισβήτητα. Ὑπάρχει ζήτημα Περσίας καὶ γι' αὐτὸ δὲν λέγεται τίποτα. Ὑπάρχει ζήτημα Στενῶν—τὸ ἔχει θέσει ἡ Ρωσσία—καὶ γι' αὐτὸ δὲν λέγεται τίποτα. Ὑπάρχει ζήτημα Φράνκο καὶ γι' αὐτὸ δὲν λέγεται τίποτα. Τὸ ὅτι συζητήθηκαν καὶ ἄλλα θέματα, τὸ βεβαιώνει καὶ ἡ δευτέρα περίοδος τῆς πρώτης παραγράφου τοῦ ἀνακοινωθέντος. Ἀπὸ τῆς φράσης, πού θὰ παραθέσω ἀμέσως, συνάγομε ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ἀρκετὲς διαφωνίες: «Κατὰ τίς συζητήσεις τῶν τριῶν ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν ἔγιναν συνομιλίες πληροφοριακοῦ καὶ ἐξεταστικοῦ χαρακτῆρα καὶ ἐπετεύχθηκε συμφωνία στὰ παρακάτω ζητήματα». Ἡ φράση «καὶ ἐπετεύχθηκε συμφωνία» μερίζει τίς συνομιλίες πληροφοριακοῦ καὶ ἐξεταστικοῦ χαρακτῆρα σὲ δύο κατηγορίες: σ' ἐκεῖνες γιὰ τίς ὁποῖες ἐπετεύχθηκε συμφωνία καὶ σ' ἐκεῖνες γιὰ τίς ὁποῖες δὲν ἐπετεύχθηκε.

5.—Ἡ διατύπωση γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς ἀτομικῆς ἐνέργειας βάνει σὲ πειρασμό. Γιὰ ἓνα διπλωματικὸ ἔγγραφο λένε πὼς ἔχει ἀξία ἂν παρέχει διεξόδους νὰ παραβιασθῆι ἀπὸ ἐκεῖνον πού τὸ συντάσσει. Τὸ ρητὸ αὐτὸ ἔρχεται στὸ νοῦ ὁποιοῦ μελετᾷ τὸ τμήμα τοῦ ἀνακοινωθέντος πού ἀναφέρεται στὴν ἀτομικὴ ἐνέργεια. Καὶ ἂν ἀκόμα δεχτοῦμε πὼς τὸ ρητὸ εἶναι ὑπερβολικὸ γιὰ τὴν προκειμένη περίπτωσι, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία πὼς ἡ γενικὴ διατύπωση ἔχει ὑπαγορευθεῖ ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση τῶν Ἐνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Τὸ μυστικὸ τῆς ἀτομικῆς ἐνέργειας—γιὰ τὴ βόμβα ἀμέσως παρακάτω—δὲν παραχωρήθηκε στοὺς ἄλλους ἀπὸ τώρα. Ἀπλῶς διατυπώθηκε ἡ ἀπόφαση νὰ εἰσηγηθοῦν—μὲ τὴν συμπαραστάση τῆς Γαλλίας, τῆς Κίνας καὶ τοῦ Καναδά—στὴν πρώτη Συνεδρίαση τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῶν Ἐνωμένων Ἐθνῶν, πρόταση γιὰ τὴν συγκρότησι εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἀμερικὴ ἔτσι ἔξαρχὰ τὴν παραχώρησι μέρους τοῦ μυστικοῦ ἀπὸ τὴν συναπόφασι ὅλων τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Πέραν ἀπὸ τὴ δημοκρατικὴ ἀπόφασιν ὑπάρχει καὶ μιὰ τάσι ἐπιβράδυνσι τῆς παραχώρησις. Αὐτὴ ἡ τάσι σημειώνεται καὶ στὴ φράσι: «Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ὀλοκληρώσει τὸ ἔργον της κατὰ στάδια».

Ἐκεῖ ὅμως πού ἐμφανίζεται ἔντονος ὁ πειρασμὸς εἶναι ὅταν θελήσουμε νὰ ἐρμηνεύσουμε τίς διατάξεις πού τίς ἀμοδιότητες τῆς Ἐπιτροπῆς ἀτομικῆς ἐνέργειας. Παραθέτω τὸ σχετικὸ ἀπόσπασμα: «ε) Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ μπορεῖ νὰ ὑποβάλλει προτάσεις: 1) Γιὰ τὴν ἀνταλλαγὴ μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν πληροφοριῶν ἐπιστημονικῆς φύσεως γιὰ εἰρηνικοὺς σκοποὺς. 2) Γιὰ τὸν ἔλεγχο τῆς ἀτομικῆς ἐνέργειας μέχρι τὸ σημεῖον πού νὰ γίνεται δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησι αὐτῆς γιὰ εἰρηνικοὺς καὶ μόνο

σκοποὺς. 3) Γιὰ τὴν μὴ χρησιμοποίησι ὄπλων ἀτομικῆς ἐνέργειας ἀπὸ τοὺς στρατοὺς τῶν διαφόρων κρατῶν. 4) Γιὰ τὴν ἀποτελεσματικὴ ἐξασφάλισιν τῶν κρατῶν κατὰ τοῦ κινδύνου ξενικῆς ἐισβολῆς ἢ ἐπιθέσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ θὰ ὀλοκληρώσει τὸ ἔργον της κατὰ στάδια».

Ἀπὸ τίς διατάξεις αὐτὲς συνάγομε ὅτι: 1) Ἀντικείμενον ἀνταλλαγῆς θὰ εἶναι πληροφορίες ἐπιστημονικῆς φύσεως, καὶ μάλιστα πρὸς σκοποὺς παραγωγικοὺς, ἄρα ὄχι πολεμικῆς. Ὅπως εἶναι διατυπωμένον τὸ κείμενον φαίνεται καθαρὰ ὅτι ἀποκλείεται ὁποιαδήποτε ἀνταλλαγὴ (παραχώρησι πληροφοριῶν γιὰ τὴν ἀτομικὴ βόμβα). β) Ἡ ὑπὸ τὴν περίπτ. 3 διατάξι μπορεῖ νὰ ἐρμηνευθεῖ πολὺ πλατειά. Ἡ ἐπιτροπὴ μπορεῖ νὰ προτείνει καὶ τὴν ὀργάνωσι ἑλέγχου τῶν ἐξοπλισμῶν καθενὸς ἀπὸ τοὺς συμβαλλομένους. Εἶναι καθαρὸ ὅτι ἡ διατάξι αὐτὴ ἀποσκοπεῖ τὸν ἀποκλεισμὸν κατασκευῆς ἀτομικῆς βόμβας ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλο κράτος, πλὴν τῆς Ἀμερικῆς.

Τὸ σημεῖον τοῦτο—πού θ' ἀπαγορευθεῖ τοὺς ὀργαντικὰ εἰρηνοφίλους—εἶναι—μαζὶ μὲ τίς ἠθελημένους παραλείψεις τοῦ ἀνακοινωθέντος—ἀπὸ τίς σημαντικώτερες ἐκδηλώσεις δυσπιστίας καὶ ἀσυνεννοησίας μεταξὺ τῶν μεγάλων. Ὅπως καὶ τὰ πολιτικὰ ἀδικήματα ἢ δυσπιστία τούτη ἔχει ἓνα ἐλατήριο ἀγαθὸ: τὴν ἐπιθυμίαν νὰ διασφαλισθεῖ ἀποφασιστικώτερα ἡ εἰρήνη.

7.—Στὸ ἀνακοινωθὲν δὲν ἀναφέρεται τίποτα γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Δὲν περιμέναμε νὰ μᾶς ἀναφέρουν στὸ ἀνακοινωθὲν ἀνάμεσα στὴ Βουλγαρίαν καὶ τὴν Ρουμανίαν, διότι ἡ συνειδήσι μᾶς εἶναι ἡσυχὴ γιὰ τὴν δημοκρατικὴ τῆς ζωῆς μᾶς ἴσως μάλιστα, ἂν γίνονταν συζήτησι γιὰ τὴν Ἑλλάδα νὰ αἰσθάνονταν πολιτικὲς εὐθύνες, γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχομε λύσει μὲ τὴ λαϊκὴ ἐτυμηγορίαν τίς πολιτικὲς μᾶς διαφορὰς, ἐκεῖνα πού θὰ προκαλοῦσαν τὴ συζήτησι. Τώρα ὅμως ἡ κοινὴ σιωπὴ ἀποκαλύπτει πὼς καὶ ἡ Ρωσσία καὶ οἱ ἄλλοι σύμμαχοι συμφώνησαν ἐπάνω στὸ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία δὲν εἶναι ὀργανισμὸς μοναρχοφασιστικῶν συμμοριῶν.

Περιμέναμε ὅμως ὅμως ν' ἀναφέρεται ἡ Ἑλλάδα στὸ ἀνακοινωθὲν σὲ δύο ἄλλα σημεία: Στὴν παρασκευὴ τῆς Συνθήκης εἰρήνης μὲ τὴν Ἰταλίαν καὶ στὸ ξεκαθάρισμα τῶν ἐθνικῶν μᾶς διεκδικήσεων, τουλάχιστον γιὰ τὴ Βόρειον Ἡπειρον. Σὰν μικρὸς λαὸς, πού ἔκαμε ὅμως μεγάλα ἔργα στὸν πόλεμον κατὰ τῆς βίας καὶ μπορεῖ ν' ἀποτελέσει πρωτοπορικὴ δύναμι στὴν πολιτικὴ, ὀικονομικὴ καὶ πολιτιστικὴ ζωὴ τῶν Βαλκανίων καὶ τῆς Μεσογείου, δικαιούμαστε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν παράλειψιν. Εἶπαμε ὅμως στὴν ἀρχὴ ὅτι τὴ Συνδιάσκεψιν ἀπασχόλησε τὸ πρόβλημα τῆς ὀμῆς δύναμις. Τὸ πρόβλημα τῆς ὀμῆς δύναμις ἀνάκαθεν ἀπασχολεῖ τὴν πολιτικὴν. Ἀποτελεῖ ὅμως στοιχεῖον αἰσιοδοξίας τὸ ὅτι θὰ συνέλθει τὸ ἀργότερον τὴν Πρωτομαγίαν τοῦ 1946 τὸ Συνέδριον τῆς Εἰρήνης. Ἔτσι ἀπὸ τώρα διανοίγεται μπροστὰ μᾶς μιὰ περίοδος σχετικῆς ἡρεμίας καὶ ἐλπίδων.

Δ. ΠΑΤΡΑΣ

Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Οι βάρβαρες ψυχές δέν ζουνε ποτέ τὸ αἰώνιο, βλέπουνε μοναχὰ τὸ παροδικὸ πὸν συνδέεται μὲ τὴν ἱστορικὴ ἐμφάνισή του. Βάρβαρες ψυχές εἶναι ἐκεῖνες πὸν σκορπίσαν τὸ περιεχόμενον τῆς δημοκρατίας μὲ τὴν παροδικὴ μορφή τοῦ ἀστικού καθεστώτος, πὸν συνυφαίνουν τὴν ἰδέα τοῦ ἔθνους μὲ τις δημαγωγίες τῶν ἱμπεριαλιστῶν τῆς μπουρζουαζίας. Βέβηλοι εἶναι ἐκεῖνοι πὸν ἀρνούνται τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη γιὰ τὴν εἶδαν συνδυασμένη στὴν ἐποχὴ μας μὲ χίλιες δυὸ ἀρνητικότητες, μὲ συμπλέγματα κατωτέροτος τῶν μαζῶν, μὲ μαζικὲς ἰδεολογίες, μὲ ἐγκλήματα καὶ μὲ ὑστερισμούς. Βέβηλοι εἶναι ἐκεῖνοι πὸν προβάλλουν σὰν βασικὸ στοιχεῖο τῆς πολιτείας τὸν ταξικὸ διαφορισμὸ καὶ τὴν ταξικὴ καταπίεση.

Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι βάρβαροι γιὰ τὸν βλέπουν τὸ βᾶθος ἀλλὰ τὴν κινήτῃ ἐπιφάνεια, γιὰ τὸν βλέπουν τὴν μόνιμη οὐσία τῶν πραγμάτων ἀλλὰ τὴν παροδικότητά τους. Βάρβαροι εἶναι καὶ ὅταν λένε ὅτι εἶναι διανοητές, γιὰ τὸν γι' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα δέν εἶναι ὁ πρωταρχικὸς προσανατολισμὸς τῆς ψυχῆς τους. Γι' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα εἶναι τεχνικὸν δηλαδὴ μέσον, στὴν ὑπηρεσία ψυχῶσεων καὶ συμφερόντων. Ὁ πραγματικὸς διανοητὴς δέν εἶναι κυριευμένος ἀπὸ τὴν ρευστότητα τῶν ψυχῶσεων. Κυριαρχεῖ τῇ σκέψῃ του ὁ ὀλοκάθαρος καὶ μόνιμος λόγος, ἔτσι πὸν νὰ μπορεῖ νὰ ξεχωρίζῃ τὸ ρευστὸ ἀπὸ τὸ σταθερὸ τὸ παροδικὸ ἀπὸ τὸ μόνιμο.

Ἄς δοῦμε λοιπὸν καὶ μεῖς ὀλοκάθαρα τὴν πολιτικὴν στὶς δυὸ κύριες λειτουργίες τῆς στὴ δημοκρατία καὶ τῇ δικαιοσύνῃ. Ἄς δοῦμε τέλος πῶς ἡ δημοκρατία καὶ ἡ δικαιοσύνη συνυφαίνονται καὶ συμπληρώνονται.

— 0 —

Τί εἶναι πολιτεία; Πολιτεία δέν εἶναι οὔτε ἡ ἐκμετάλλευση φυλῆς ἀπὸ φυλῆ, οὔτε ἡ ὠμὴ βία. Μπορεῖ μέχρι σήμερον νὰ εἶτανε ὅλα αὐτὰ—δέν εἶτανε μόνο αὐτὰ ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα. Πολιτεία εἶναι—δηλαδὴ πρέπει νὰ εἶναι καὶ μπορεῖ νὰ εἶναι—ἡ δύναμη πὸν ρυθμίζει μὲ τέτοιο τρόπο τις κοινωνικὲς σχέσεις ὥστε σὲ κάθε ἄτομο νὰ ἐξασφαλίζεται περιθώριο ἐλευθέρης δράσης ἀναγκαιῶς γιὰ τὴν αὐτοδύναμη ἀνάπτυξή του. Ὅχι ὅμως μοναχὰ αὐτὸ ἀλλὰ καὶ κάτι ἄλλο. Νὰ παρέχονται καὶ νὰ ἐξασφαλίζονται σὲ ὅλα τὰ ἄτομα οἱ ἀπαραίτητες πνευματικὲς καὶ ὕλικες προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξή τους.

Τί εἶναι δημοκρατία καὶ τί εἶναι δικαιοσύνη. Δημοκρατία εἶναι ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἐξασφάλιση ἀπὸ τὴν πολιτεία τῆς ἐκφράσεως καὶ ἐκδηλώσεως τοῦ ἐλευθέρου πνεύματος καὶ τῆς ἐλευθέρης σκέψῃς. Δικαιοσύνη εἶναι ἡ παροχὴ ἀπὸ τὴν πολιτεία τῶν ἀπαραίτητων ὕλικων καὶ πνευματικῶν προϋποθέσεων καὶ ἀγαθῶν γιὰ νὰ γίνουν οἱ ἀδιαφοροποίητες καὶ ἀκατέργαστες συνειδήσεις, ἐλευθέρως σκέψεις καὶ αὐτοδύναμοι φορεῖς πολιτισμοῦ.

Ἄς δοῦμε τώρα τελικὰ πῶς ἐκδηλώνεται πρῶτα ἀπ' ὅλα ἡ δημοκρατία.

Πῶς ἐκδηλώνεται σὰν πολιτικὴ ἐλευθερία καὶ σὰν πνευματικὴ ἐλευθερία.

Στὸ καθεστῶς τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας ἡ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ, συνήθως διὰ μέσου τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ρυθμίζει καὶ προσανατολίζει τὴ ζωὴ τῆς πολιτείας. Ἐξασφαλίζεται ὅμως συγχρόνως καὶ στὴν μειοψηφία ἡ δυνατότητα νὰ γίνῃ πλειοψηφία, τῆς ἐξασφαλίζεται δηλαδὴ ἡ ἀπαιτούμενη ἐλευθερία γιὰ νὰ ἀναπτύξῃ ἀνεμπόδιστα τις ἀπόψεις τῆς καὶ τὴν κριτικὴ τῆς σὲ βᾶρος τῶν ἀντιπροσώπων τῆς πλειοψηφίας ἔτσι πὸν νὰ μπορέσει νὰ μεταπῆσῃ τὴ κοινὴ γνώμη.

Βλέπουμε, λοιπὸν ὅτι γιὰ νὰ ὑπάρξῃ πολιτικὴ ἐλευθερία γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὸς ὁ ἰδεολογικὸς καὶ πολιτι-

κὸς ἀνταγωνισμὸς πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἐλευθερία στὴν ἐκφράση τῆς σκέψῃς, ἐλευθερία στὴν προβολὴ τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ἰδεῶν; μὲ μιά λέξη

πρέπει νὰ ὑπάρξῃ πνευματικὴ ἐλευθερία. Ἡ πνευματικὴ ἐλευθερία ὅμως δέν συντελεῖ μοναχὰ στὴν ὀλοκλήρωση τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας· εἶναι ἡ ἀπαραίτητη προϋπόθεση καὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη γενικὰ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ πολιτισμὸς εἶναι τὸ προϊόν τῆς ἐλευθέρης κοινωνίας τῶν ἐλευθέρων συνειδήσεων καὶ πνευμάτων, καὶ ἐλεύθερα πνεύματα δημιουργοῦνται μόνο μὲ τὸν ἐλεύθερο διάλογο καὶ τὴν ἐλευθέρη ἐπικοινωνία μὲ τὴν παράδοση τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ.

Τὰ καθεστῶτα τῆς βίας ἀρνούνται τὴν πολιτικὴ καὶ πνευματικὴ ἐλευθερία χωρὶς νὰ λένε βέβαια πάντα ὅτι τὴν ἀρνούνται.

Ἄς δοῦμε πῶς λειτουργεῖ ἡ σκέψη τους. Μιά ἐκλεκτὴ μειοψηφία ἔχοντας συνείδηση τῆς ὑπεροχῆς τῆς παίρνει τὴν ἀπόφαση τὴν κρίσιμη στιγμή νὰ καταλάβῃ βία τὴν ἐξουσία. Ποιὸς μᾶς βεβαιώνει ὅμως ὅτι πρόκειται γιὰ τὴν ἐκλεκτὴ μειοψηφία; Ἐκεῖνος πὸν πρέπει νὰ κριθεῖ μεταβάλλεται σὲ κριτὴ. Καθένας μπορεῖ νὰ πιστεύῃ ὅτι εἶναι ἐκλεκτὸς ἄρα καθένας ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταλάβῃ τὴν ἐξουσία. Ἄν ἀναχθεῖ σὲ κριτήριον γιὰ τὴν ἀνάληψη τῆς ἐξουσίας ἡ συνήδηση τοῦ ἐκλεκτοῦ τότε οὐσιαστικὰ θὰ καταλασκάνῃ τὴν ἐξουσία ἐκεῖνος πὸν διαθέτει τὴ μεγαλύτερη ὠμὴ βία. Τὰ ὀλοκληρωτικὰ ὅμως καθεστῶτα καὶ ἂν διαθέτουν ἀκόμη τὴν πλειοψηφία γιὰ ἕνα χρονικὸ διάστημα καὶ πάλιν δέν εἶναι δημοκρατικά γιὰ τὴν πνευματικὴ βία πὸν ἀσκοῦν παρεμποδίζουν τὴν μειοψηφία νὰ ἔλθῃ σὲ ἐπαφὴ (μὲ τὸ λόγο καὶ μὲ τὸν τύπο) μὲ τὴν κοινὴ γνώμη γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὴν μεταπίσει.

Τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα δέν ἐμποδίζουν ἀλλῶς τοὺς ἀντιπάλους τους νὰ κρίνουν καὶ νὰ κατακρίνουν τις πράξεις καὶ τις ἐκδηλώσεις τοῦ καθεστώτος. Τὰ ὀλοκληρωτικὰ καθεστῶτα ἀσκοῦν τὴν πνευματικὴ βία, καὶ θετικὰ, ἐπιβάλλοντας μὲ τὴν προπαγάνδα καὶ τὴν παιδεία διάφορα κοσμοθεωρητικὰ κατασκευάσματα ἐρμηνείας τοῦ κόσμου καὶ προσανατολισμοῦ.

Αὐτοῦ τοῦ εἴδους ὁ ὀλοκληρωτισμὸς στὴν πνευματικὴ ζωὴ καταλύει κάθε δυνατότητα πνευματικῆς ἀναπτύξεως καὶ ρίχνει ἀκόμα καὶ λαοὺς πρωτόπορους στὸν πολιτισμὸ σὲ πνευματικὸ σκοτάδι.

Γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία πρέπει νὰ πραγματοποιηθεῖ ἀπὸ τὴν πολιτεία ἡ δίκαιη κατανομή τῶν ὕλικων καὶ μορφωτικῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ ἄρση κάθε ἐκμετάλλευσης. Μὲ τὴν οικονομικὴ ἐκμετάλλευση παρεμποδίζονται οἱ οικονομικὰ καταπιεζόμενες πολιτικὲς συνειδήσεις νὰ ἐκδηλωθοῦν ἀπολύτως ἀνεξάρτητα. Ἐπίσης τὴν ἀριότητα τῆς πολιτικῆς κρίσης τὴν παρακωλύει τὸ χαμηλὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῶν πολιτῶν.

Εἴπαμε ὅτι μὲ τὴν κοινωνικὴ δικαιοσύνη ἐξασφαλίζουμε στὰ ἄτομα τις ἀπαραίτητες παιδευτικὲς καὶ ὕλικες προϋποθέσεις γιὰ νὰ γίνον ἐλευθέρως σκέψεις, ἐξασφαλίζουμε δηλαδὴ σὲ ὅλους ἰσότητα μορφωτικῶν καὶ σταδιοδρομικῶν εὐκαιριῶν. Ἰσότητα μορφωτικῶν εὐκαιριῶν σημαίνει ὅτι σὲ καθ' ἕνα δίνουμε μόρφωση ἀνάλογη μὲ τὴν ἰδιοφυΐα του καὶ ὅτι σὲ κάθε ἀνώτερη βαθμίδα παιδείας προωθοῦνται οἱ ἱκανότεροι. Στὰ ἄτομα πὸν βρίσκονται στὸ στάδιο τῆς μορφώσεως παρέχονται καὶ ἀρκετὰ ὕλικα ἀγαθὰ γιὰ τὴν ὕλική τους συντήρηση καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῶν ὕλικων προϋποθέσεων τῆς μορφώσεώς τους.

Ἄφου λοιπὸν ὀλοκληρωθεῖ ἡ μόρφωση τοῦ ἀτόμου τὸ τοποθετοῦμε στὴν κοινωνικὴ ἱεραρχία σὲ θέση ἀνάλογη μὲ τὴν ἀξία του καταργώντας ἔτσι κάθε ἄλλο κριτήριον (χρῆμα, τύχη, καταγωγή) γιὰ τὴν ἀξιολόγησιν τῶν ἀτόμων ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀξία.

Ἄς ἐξετάσουμε τώρα καὶ ἕνα ἄλλο πρόβλημα. Τὸ πρόβλημα τῆς διανομῆς ὕλικων ἀγαθῶν πὸν ἔχει ἄμε-

Γ. ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

ΑΝΤΑΡΤΙΚΕΣ ΔΟΞΕΣ

* * * Η ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΥ * * *

Ἡ μάχη τοῦ Ἀρχάγγελου εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς μάχες τῶν πρώτων μεγάλων ἐπιχειρήσεων στὴν περιοχὴ τῆς Πρέβεζας ἐναντίον τῶν Γερμανῶν διαταγμένη ἀπ' τὸ Ἀγγλικὸ στρατηγεῖο. Στὴ μάχη αὐτὴ πολέμησε ὁ ἱερός Λόχος τοῦ 3)40 Συντάγματος Εὐζώνων μαζί με τὸν 5ο Λόχο τῶν Ε.Ο.Ε.Α.

Κρουσηγῆ, κάτω ἀπ' τὸ Ζάλογγο, 5 Ἰουλίου.

Πρωϊνὴ ἀναφορά.—ἱερός λόχος: Ἄνδρες 33.— Διαλυόμαστε.

Γυαλιζοῦμε τὰ ὄπλα μας, παίζοντας ἀφηρημένα

ση σχέση με τὴν παραγωγή· γιατί παράγονται τὰ ἀγαθὰ ἀπὸ τὰ ἄτομα καὶ ὅποια καὶ διανέμονται. Σὰν συνέπεια αὐτοῦ τοῦ γεγονότος θὰ πρέπει ἡ διανομὴ νὰ γίνεται κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νὰ μὴν παρεμποδίζεται ἡ παραγωγή.

Ἐκεῖνα τὰ ἄτομα—καὶ τέτοια εἶναι τὰ περισσότερα—ποῦ ἔχουν σὰν κίνητρο ἐργασία τὴν ὕλικὴ ἀμοιβὴ ἀμοιβονται ἀνάλογα μετὰ τὴν ἀπόδοση τῆς ἐργασίας τους· ἐνῶ τὰ ἄτομα ποῦ ἔχουν σὰν κίνητρο ἐργασίας τὸ καθῆκον ἢ καὶ τὴν κοινωνικὴ ἀναγνώριση ἀμοιβονται ἀνάλογα μετὰ τὶς ὕλικές καὶ πνευματικές τους ἀνάγκες. Στὰ ἄτομα φυσικὰ ποῦ εἶτε εὐρίσκονται στὸ στάδιο τῆς παιδείας, εἶτε εἶναι φυσιολογικὰ ἀνίκανα παρέχονται ὕλικὰ ἀγαθὰ ἀνάλογα μετὰ τὶς ἀνάγκες τους.

Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ συζητήσουμε ἐὰν ἡ κοινωνικὴ δικαιοσύνη διέπει τὸ ἀστικὸ καθεστῶς. Εἶναι σὲ ὄλους μας γνωστὸ ὅτι τὸ ἀστικὸ καθεστῶς εἶναι κοινωνικὰ ἀδικο. Τὸ πρόβλημα εἶναι ἄλλο. Ἡ κομμουνιστικὴ ὀλοκληρωτικὴ πολιτεία εἶναι καθεστῶς δικαιοσύνης, δηλαδὴ ἰσότητος μορφωτικῶν καὶ σταδιοδρομικῶν ἐυκαιριῶν.

Βασικὴ προϋπόθεση δημιουργίας ἐλευθέρων πνευματικῶν καὶ ἠθικῶν ἀτόμων εἶναι ἡ ἐπαφὴ τους μετὰ τὴν ἔθνη καὶ παγκόσμια πολιτιστικὴ παράδοση, ἡ ἐπαφὴ τους μετὰ ὅλα τὰ πνευματικὰ ρεύματα τῶν καιρῶν, ἡ ἀφομοίωση ὄλων αὐτῶν ἀπὸ τὴν ἰδιότυπὴ ψυχικὴ ὑπαρξὴ τοῦ καθενός. Ὅλα αὐτὰ ὅπως εἶδαμε, δὲν μποροῦν νὰ γίνουν μετὰ τὴν βίαιη καὶ μονολιθικὴ ἐπιβολὴ στὰ πνεύματα καὶ τὶς ψυχές ὄλων τῶν γνωστῶν μαρξιστικῶν κοσμοθεωρητικῶν κατασκευασμάτων. Βλέπουμε λοιπὸν ὅτι τὸ κομμουνιστικὸν καθεστῶς μετὰ τὴν πνευματικὴ βία ποῦ ἀσκεῖ στὸν τομέα τῆς παιδείας εἶναι ἀδικο γιὰ ὄλους γιατί δὲν παρέχει σὲ κανένα τὶς μορφωτικὲς εὐκαιρίες νὰ παιδευθεῖ πραγματικὰ καὶ νὰ γίνῃ αὐτόνομη πνευματικὴ προσωπικότητα.

Ἡ κομμουνιστικὴ ὀλοκληρωτικὴ πολιτεία εἶναι καὶ γιὰ ἕνα ἄλλο λόγο ἀδικο. Εἶναι ἀδικη γιατί δὲν τοποθετεῖ κάθε ἄτομο στὴν κοινωνικὴ ἱεραρχία σὲ θέση ἀνάλογα μετὰ τὴν ἀξία του. Στὸ ἀστικὸ καθεστῶς ὁ ἕνα μεγάλο ποσοστὸ στὴν τοποθέτησιν τοῦ ἀτόμου στὴν κοινωνικὴ ἱεραρχία παίζουν ρόλο τὰ προνόμια τοῦ χρήματος τῆς καταγωγῆς τῆς τύχης καὶ τῆς καταποσύνσης. Στὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς ἰσχύει πέρα γιὰ πέρα τὸ προνόμιο τῆς κομματικῆς ὀρθοδοξίας.

Τὸ κομμουνιστικὸ καθεστῶς καθοδηγεῖται ἀπὸ μιὰ ἀπαστα πιστῶν ὁπαδῶν στὸ πολιτικὸ γραφεῖο τοῦ κόμματος οἱ ὅποιοι καταλαμβάνουν ὅλα τὰ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα πόστα τῆς πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς ἱεραρχίας.

Ε. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Στοὺς νεκροὺς τῆς μεγάλης ἐκείνης νύχτας.

μετὰ τὶς σφαῖρες ποῦ μᾶς μοίρασαν. Πιὸ κάτω στὸν ἴσκιό μιᾶς εἰρηρικῆς ἐληθῆς κάποιοι ἄλλοι συντροφεύουν τὴν ἀναμονὴ μετὰ κάποιο ἀγαπημένο γράμμα.

Ἀπόγεμα. Τὰ μουλάρια ἔχουν φορτωθεῖ, μὰ κανεὶς δὲν ξέρει γιὰ ποῦ. Ἐγγλέζοι πηγαίνουσιν, διαταγές, μισόλογα, τίποτα συγκεκριμένο. Φτάνει ὁ λοχαγός: «Παιδιά, ὁ λόχος μας θὰ χτυπήσει τὸν Ἀρχάγγελο, ἐνῶ ἄλλοι θὰ ἐπιτεθοῦν στὴ Φιλιππιάδα καὶ Σαμψοῦννα. Πρέπει νὰ τοὺς αἰφνιδιάσουμε. Εἶναι ὀχρωσμένοι καὶ θάνατο δύσκολα. Σὲ λίγο θὰ τὸ δείξετε...»

Φτάνουμε στὸ λόφο ἐξορμήσεως κ' ὁ δρόμος θυμίζει γιορτὴ καὶ πανηγύρι. Περνάμε τὸ Ζάλογγο, τὴν Καμαρίνα, ἀφήνοντας πίσω τ' ἀνάκτορα τοῦ Πύργου. Εἶναι μεσάνυχτα καὶ περιμένουμε. Πολὺ πρὶν τὴν ὥρα κανονίδι καὶ μιὰ λευκὴ φωτοβολίδα μᾶς λένε πὼς τὸ γιουρούσι ἄρχισε κάτω στὸν Ἀχέροντα. Βιάστηκαν, μὰ πετυχαίνουν φαίνεται...

Ροβολᾶμε τότε καὶ μεῖς μετὰ τὴ σειρὰ μας τὴν πλαγιά μετὰ γέλια καὶ σφιγμένοι ἀπὸ ἀμφιβολία γιὰ τὸ θάρρος μας. Τὸ σύνθημα δίνεται βιαστικά. Πετροπουλάκης—Πέτα. Ρίχνουμε μιὰ ματιὰ μπρός. Πελώριος, ἀπειλητικὸς ὑψώνεται κατασκότενιος σὰ στοιχειωμένος ὁ Ἀρχάγγελος. Πάνω στὸ περιχαρκαμένο ὕψωμα καμιά διακοσαριά Γερμανοὶ μετὰ μυχράλια καὶ κανόνια περιμένουν τὴν ἐπίθεσιν. Ἡ ὀχρώωση συνεχίζεται πίσω μετὰ σειρὰς ἀπὸ συρματοπλέγματα, νάρκες, βαριοὺς ὄλους καὶ ὅλα τὰ ἐπάκτια πυροβολεῖα τῆς Πρέβεζας. Στὰ πόδια τοῦ λόφου, στὴν πεδιάδα ποῦ τὴ φωτίζει προδοτικὰ τ' ὀλόγιομο φεγγάρι εἴμαστε ἀραδιασμένοι μετὰ τὸ ψηλὸ καλαμπόκι 33 Ἱερολοχίτες καὶ πλάι μας 20 τοῦ 5ου Λόχου. Ἡ διαταγὴ εἶναι νὰ χτυπήσουμε τὸ χωριό. Προχωροῦμε μετὰ προσοχή. Εἰς φωνὴν ἕνα «Parolen» σκίζει τὴ βαθειὰ ἡσυχία τῆς νύχτας. Τοῦ ἀπαντᾷ μιὰ ὀριπὴ—κι' ἕνα στριγγὸ «Alarm!» πνίγεται σὲ θανάσιμο οὐρλιαχτό. Κι' ὀρμῶν ὀρθοὶ κι' ἀκάλυπτοι οἱ ἀντάρτες μετὰ στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ νὰ φτάσουν μετὰ μὴν ἀνάσα στὴν κορφὴ. ΑΕΡΑΑΑ... ἀλαλάζουν ἐνῶ οἱ ταμπουρωμένοι Οὐνοὶ βαροῦν ἀλύπητα γαζώνοντας τὸν τόπο.

Καὶ χτυποῦν καὶ χτυπιοῦνται, δίχως ἔλεος. Ἀναταράξεται ἡ γῆ στὴν ἀπίθανη ἐφόρμιση καὶ τρέμει σύγκορμη στὴ μαγικὴ κραυγὴ ποῦ ποραφέρνει, ὅτι σταθεῖ, μπρός τῆς.

Τις λόγχεις, παιδιά !.. φωνάζει ο ύπολοχαγός Δημόπουλος. Μιά ριπή, μιὰ κραυγή πόνου άκούστηκε και τόν βλέπουμε νά όρμα λαβωμένος γαντζώνοντας στην κορφή..

Μπαίνουμε πιά στό χωριό κι' άρχίζει μιὰ νύχτα δαιμονική και ύπερήφανη, ή πιό δύσκολη και θανατερή μάχη του λόχου.

Μέσ' στον άγνωστο τόπο και τά όχρωμένα στενά, στό έχθρικό σκοτάδι με τή χειροβομβίδα και τή λόγχη, μιὰ πάλη άδυσώπητη, σκληρή σώμα με σώμα ξετυλίγεται. Όρμούμε μπρός και χτυπιόμαστε άπό παντού. Χτυπάμε δεξιά-ζεβρά κι' οι Γερμανοί μäs βάλλουν άπ' τά καταφύγια. Κι' όχυρονόμαστε στα χάντάκια και καθάλλάμε τούς φράχτες και δρασκελίζουμε μάντρες και πόρτες και χτυπιόμαστε με τίς σιές. Ένα μανιασμένο κυνηγητό ανθρώπων πού ζητάν τó θάνατο. Πότε στό φώς και πότε στό σκοτάδι πλήθος άλλόγλωσσες ίκεσίες ανάδινονται άπ' τ' άγριο μακέλεμα.

Χτυπιόμαστε άπ' τά σπίτια, και τά κορμιά τών σκοτωμένων και τών ζώνων, οι σωροί γίναν προχώματα. Τεράστια άυστριακά σκυλλιά, βόδια και Γερμανοί ανάκατα, μαύρα συμπλέγματα άξειδιάλυτα.

Τό καθοδηγημένο ίταμό πείσμα άντιχτυπιέται κάθε στιγμή με τήν άρχέγονη περηφάνεια. Κανείς δέ δειλιάζει. Ό καθείς σηκώνει τó άνάστημά του πιό ψηλά.

Έξουδετερώνουμε με τή σειρά κάθε έχθρική άντίσταση. Στο σκολειό και στην εκκλησία, στα μαγειρεία και στό Φρουραρχείο, μέσ' στους στρατώνες έχει πιά σιγήσει ή φωτιά.

Τάταροι και Πολωνοί και Γερμανοί πετιούνται άπό κάθε σκοτεινή γωνιά κι' ή θανάσιμη σφραγίδα κολλάει στα χείλια τους και τó ίδιο πάντα παραπονεμένο μονότονο ουρλιαχτό. Άλλοι παραδίνονται ξαφνιασμένοι καθώς πετιούνται τρέμοντας άπ' τά σπίτια.

Ό θάνατος ρημάζει μιά-μιά τίς πολύβοες έχθρικές έστιές. Μά τó ρυθμικό μέτρο της ζωής «κατά βολήν» δέ σταματά.

Σέ μιὰ γωνιά, μιὰ συμπλοκή «Hände Hoch !» άκούγεται... ένα ΑΕΡΑ και μιὰ ριπή άπαντά, πού κόβεται με τήν άνάσα στα στήθια. Ό Τάκης Καπράλος είναι νεκρός. Κάτι λόγια ψιθύρισε για τήν Ελλάδα, πού κανείς δέν έννοιωσε. Έσφιξε ένα σταυρό πούχε άπάνω του και δέ σηκώθηκε πιά... Κοντά του τραυματισμένος βαρειά ό Καλίτσης, πιό πέρα ό Μπόντζος με δεμένο τó κεφάλι πολεμá. Άπό ώρα έχει τραυματιστεί ό Γογκάκης. Σέ λίγο σκοτώνεται ό Μαλιόπουλος. Πέφτει κι' ό Κουρεμένος. Ό Άνθόγος Τσιλίκης έχει άπό ώρα σκοτωθεί... Η μάχη μάλνεται κρίσιμα άκόμα. Οι Γερμανοί ύποχωρούν μα κρύβονται σε σπίτια μακρυνά με σκοπό νά μäs κυκλώσουν. Τό μυδράλλιο τους σφουρίζει δαιμονισμένα κι' ή χειροβομβίδες πέφτουν άπό λίγα μέτρα.

Η επίθεση συνεχίζεται... Κατάκοποι, διψασμένοι, με ματωμένα χέρια και πρόσωπα όρμαμε πάνω στα κικλιδώματα και στα σύρματα, μεσ' στις λά-

σπες. Ρίχνουμε σε κάθε ύποπτο ψιθύρο. Βαράμε στό ψαχνό, ξεκαθαρίζοντας τόν τόπο.

Είναι 3 μετά τά μεσάνυχτα. Τό χωριό έχει πιά καταληφθει τελείως. Οι Γερμανοί όσοι δέ σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν, φεύγουν άμυνόμενοι. Κοιταγόμαστε νά μετρηθούμε.

Ζητάμε τόν ταγματάρχη' άδικα ψάχνουμε για τó λοχαγό μας. Οι άλλοι άξιωματικοί, τραυματίες ή νεκροί. Είμαστε μόνοι. Όσοι άπόμειναν προχωρούμε άφήνοντας πίσω τó χωριό.

Κατρακυλάμε μπρός κι' άρχίζουμε νά βάλουμε άνένδοτοι τά μεγάλα όχυρώματα τών Γερμανών πού φεύγουν.

Ό όλμίσκος και τά τρία «Bren» χτυπούν όσο μπορούν κι' όπου βλέπουν με τροχειοδειχτικές, πού φωτίζουν για λίγο τούς διεσπαρμένους Γερμανούς.

Οι θέσεις μας, έπισημασμένες με άκριβεια, θάβουνται κάθε στιγμή άπ' τίς μεγάλες όβίδες τών επάκτιων και τούς βορειούς όλμους. Βαλλόμαστε άπό 40 πυροβόλα τής άκτής κι' εκατοντάδες βλήματα σπέρνουν κι' άνασκάβουν τήν άκαλυπτη έκταση τών λίγων μέτρων. Οι Γερμανοί ύπολογίζουν πώς άντιμετωπίζουν Σύνταγμα κι' είμαστε μόνο 20 άντρες.

Δίχως άξιωματικούς, δίχως βοηθητικά πολεμοφόδια, δίχως πολυβόλα, δίχως καν πιά έπαφή, κρατάμε τίς προωθημένες πέρα άπ' τó χωριό θέσεις μας. Τό μεθύσι τής πρώτης μάχης, τής πρώτης νίκης, μäs κρατάει έπίμονα στην επίθεση...

Ό ήλιος έχει πιά σκάσει και τó Ίόνιο σπαρταράει κάτω μας καταγάλαζο.

Όλα τά γύρω χωριά έξακολουθούν νά βάλωνται λυσσασμένα... Οι τελευταίοι Ίερολοχίτες πούμειναν στον Άρχάγγελο κοντά στους νεκρούς μας χωμένοι σε μιά κόλαση σκόνης και καπνού, μέσα σε σωρούς άλυκες, κρατούν τά «Bren» με σιγουριά...

(Δίχως πιά σκοπό... Μόνο, γιατί έτσι έκαναν και στό Δρογατσάνι.)

Είναι άπόγεμα. Στην Κρουπηγή, για δυό λεφτά. Βραδυνό προσκλητήριο. 6 Ίουλίου :

«Προσοχή ! Ίερós Λόγος : Άντρες, 19»

Άπ' τó πολεμικό ήμερολόγιο
του ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΠΟΥΚΟΥΒΑΛΑ

Ό Κομμουνισμός ψεύδεται μιλώντας για δικτατορία του προλεταριάτου, δηλαδή κάνοντας τούς φτωχούς και άφελείς νά πιστέψουν ότι στό κομμουνιστικό κράτος θά κυβερνούν. Η δικτατορία του Κομμουνισμού είναι δικτατορία εις βάρος του προλεταριάτου και όλων τών τάξεων, είναι ή ώμη φασιστική έπιβολή τών ήγετικών στελεχών ενός κόμματος πού άπομυζά ως τέρας τήν κοινωνία όλόκληρη.

Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΜΑΣ ΕΡΕΥΝΑ

• ΣΤΑ ΓΥΜΝΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ •

Στην πλατεία του Δημοτικού Θεάτρου, μπροστά στην είσοδο και γύρω-γύρω κάτω από τους τσίγκους των μαγαζιών που βρίσκονται στο εισόγειο της Σχολής Μέσης Εκπαιδευσεως, μαζεμένοι, στριμωγμένοι, ό ένας κοντά στον άλλον, με τις μύτες κόκκινες από το παγερό ξεροβόρι, χουλίζοντας τα χέρια και προσπαθώντας να προφυλαχτούν χωμένοι σχεδόν στα κουρελιασμένα παλτά τους—όσοι διαθέτουν κι' απ' αυτά—οί μαθητές της Σχολής περιμένουν να χτυπήσει το κουδούνι για να τρέξουν στις αίθουσες του μαθήματος να προφυλαχτούν λίγο από το κρύο, να πιάσουν τη θέση τους και τουρτουρίζοντας να παρακολουθήσουν το μάθημά τους. Στην είσοδο μιιά παρέα μαθητών συζητούν φωναχτά. Ο τρόπος της συζητήσεώς προκαλεί την περιέργειά μας. Πλησιάζουμε. Μπροστά μας τριάντεσσα παιδιά, τὸ ένα χωρίς παλτό, με ρούχα μπαλωμένα αλλά καθαρά, ένα άλλο με κουρελιασμένο παλτό και παπούτσια που χάσκουν άνοιχτά στο ξεροβόρι, στις λάσπες και τὰ νερά του δρόμου όταν βρέχει. Αφού τὰ χαιρετήσαμε, τὰ ρώτησα τὴν αἰτία που φωνάζουν οί συμμαθητές τους. Με κύτταξαν δύσπιστα, πήραν τὴ θέση άμυνομένου, αλλά στή δήλωσή μου ότι εἶμαι άπεσταλμένος από τὸ περιοδικό «Ελευθέρα Νιάτα» για νὰ γράψω για τις άνάγκες και τὰ προβλήματά τους, και νὰ συμβάλλω ἔτσι στην κατανόηση και τὴ λύση τους, τὰ μάτια τους—μάτια φωτεινά και σπινθηροβόλα—πήραν χαρούμενη ἔκφραση και με τόνο ζωηρό, μου λέει ένας μικρός διαβολάκος, με μάτια τσακίρικα: «Εφέτος θάχουμε κρύο πολύ και πρόσθεσε ειρωνικά. Ἄλλά τί άνάγκη ἔχουμε; Ἄς φυσήξει ὅσο θέλει ὁ βορρῆς, ἄς χιονίσει ἄν του ἄρέσει. Ἄνάγκη δὲν τὸν ἔχουμε. Ἡ ΟΥΝΡΡΑ μᾶς μοίρασε ἄρκετὰ ρούχα, μάλλινα και ζεστά, διανομές τροφίμων γίνονται κάθε μέρα, κάρβουνα και ξύλα υπάρχουν ἄφθονα και φτηνά, τὸ σχολεῖο μας εἶναι παρὰ-πάνω από ἔν τάξει. Τὸ δάπεδο εἶναι τσιμέντο, ἡ στέγη ἔπισης, τζάμια σπασμένα υπάρχουν, θρανία δὲν υπάρχουν σχεδόν νὰ καθήσουμε κι' ὅσα υπάρχουν εἶναι σπασμένα κι' ἔτοιμόρροπα. Ἄκου, λέει, στὸ σημείο αὐτό, τὸ κουδούνι χτυπάει, και φεύγει τρέχοντας μαζί μ' ἄλλα παιδιά ἄν στριμόγονται στην είσοδο για νὰ μπουτν τὸ γρηγορότερο. Ὅταν τὰ παιδιά μπῆκαν στην αίθουσα ἔμεινα σκεπτικός. Δὲν εἶναι τάχα ντροπή, στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα, μέσα στην πρωτεύουσα—πρωτεύουσα σχεδόν εἶναι κι' ὁ Πειραιᾶς—νὰ υπάρχει τόση ἔγκατάλειψη κι' ἄδιαφορία για τὸ παιδί που ἀποτελεῖ τὴν ἐλπίδα τῆς αὔριου; Μὴ χειρότερα Θεέ μου!! Και λέω μὴ χειρότερα γιατί ἀσφαλῶς υπάρχουν και χειρότερα.

Πῆρα τὸ δρόμο και βρέθηκα στὸ Α' Γυμνάσιο Θηλέων. Φανταστήτε τώρα τὴν ἔκπληξή μου, τὴν ἀπαγοίτευσή μου μάλλον, ὅταν αντίκρισα ἕνα κτίριο ἔγκαταλελειμένο και χωρίς τζάμια. Ἀπὸ τις πληροφορίες που συνεκέντρωσα τὸ Σχολεῖο αὐτὸ εἶχε ἔπιταχθεῖ ἀπὸ τὸ κράτος και εἶχε μεταβληθεῖ

σὲ φυλακὲς Ὑστερα ἀπὸ πολλές προσπάθειες ἐλύθη τῆς ἐπιτάξεως, πλὴν ὅμως δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐπισκευὴ και τὸ χρωμάτισμα, κι' ἔτσι τὸ Α' Γυμνάσιο Θηλέων φιλοξενεῖται στην Ἐμπορικὴ Σχολή!!! Τόσα πολλά ἄραγε στοιχίζει τὸ πέρασμα τῶν τζαμιῶν και τὸ χρωμάτισμα, ὥστε νὰ μὴν εἶναι δυνατόν νὰ ἐγκριθεῖ μιᾶ δαπάνη για τὴν ἐπισκευὴ τῶν Σχολείων; Νομίζουμε ὅμως πὼς καμιᾶ δαπάνη, για ἕνα τέτοιο σκοπό, δὲν εἶναι μεγάλη και μόνο σὴν ἔγκληματικὴ ἄδιαφορία τῶν ἄρμοδίων δύναται νὰ χαρακτηρισεῖ τὸ κατάντημα τῶν Σχολείων μας. Ὅ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας τί νὰ σκέπτεται ἄραγε; Δὲν νομίζει πὼς θάπρεπε νὰ ἐπέμβει και ἄλλοι τὸ ταχύτερον;; Στὴ Ράλλιο Σχολὴ ἡ ἔλλειψη τῶν θρανίων ἀντιμετωπίστηκε, με πρόταση τῶν καθηγητῶν, ἀπὸ τις ἴδιες τις μαθήτριες που κάθε μιᾶ ἔφερε και τὴν καρέκλα ἀπ' τὸ σπίτι της.

Στὸ Β' Γυμνάσιο Θηλέων φτάσαμε τὴν ὥρα του διαλείματος. Τὰ κορίτσια σκορπισμένα δεξιά κι' ἄριστερὰ παρῆες ἀπὸ δυὸ-δυὸ, τρεῖς-τρεῖς παίζουν, φωνάζουν, τρέχουν και συζητοῦν μεγαλοφῶνως. Με τὴν είσοδο νομίζετε ὅτι δὲν βρίσκεσθε σὲ Σχολεῖο, ἀλλὰ σὲ κάποια γιορτὴ. Και ρωτιέστε, εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχει τόσο ἄφθονη γυναικεῖα ὁμορφιά; Στις ἐρωτήσεις μας ἀπαντοῦν με θάρρος.—Δὲν εἶναι μόνο τὸ κρύο που μᾶς πειρουνάξει ὡς τὸ κόκκαλο. Τὸ φοβερότερο εἶναι ὅτι εἴμαστε ὑποχρεωμένες νὰ στεκόμαστε ὄρθιες και νὰ παρακολουθοῦμε τὸ μάθημα, γιατί δὲν ὑπάρχουν θρανία, μᾶς λέει, μιᾶ κοπέλα βεργολυγερή, σωστὴ ταναγραῖα Παρθένα. Ὅταν πᾶ ἡ κούραση γίνεται ἐνοχλητικὴ, τότε, δὲν τρέπομαι νὰ σᾶς τὸ πῶ, στρώνουμε τις τσάντες μας κάτω και καθόμαστε. Ἡ ἴδια θλιβερὴ κι' ἄξιοθρήνητη κατάσταση στὸ Α' και Β' Γυμνάσιο ἄρρένων. Οἱ ὄροι παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων ἀπὸ τους μαθητές τρομερὰ δύσκολοι. Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ Γυμνάσια τὰ ἴδια στερεότυπα παράπονα ἀπ' ὅλα τὰ στόματα, ἡ ἴδια θλίψη ζωγραφισμένη στὰ νεανικά τους πρόσωπα, ἡ ἴδια πίκρα βαραίνει τις ἄγνες κι' ἀθῶες παιδικές τους ψυχές. «Οἱ αίθουσες τζάμια γερὰ δὲν ἔχουν, τὰ θρανία λίγα κι' αὐτὰ σπασμένα. Ὅ χειμῶνας ἦρθε τσουχερός και θέρμανση δὲν ὑπάρχει. Κι' ὅμως πρέπει νὰ μείνουμε ἐκεῖ, νὰ παρακολουθήσουμε τὰ μαθήματα. Δὲν πρέπει νὰ χάσουμε ἄλλο χρόνο. Φτάνουν τὰ τέσσαρα τῆς κατοχῆς, μου λέει, ἕνας μαθητῆς του Α' Γυμνασίου. Κυττάζω με ἄμνηχανία τὸ χλωμὸ αὐτὸ παιδί με τὰ βαθουλωμένα μάτια, μὴ ξαίροντας τί ν' ἀπαντήσω. Και σκέφτομαι: Ἐχουν ἄραγε ἀντιληφθεῖ ὅσοι διοικοῦν, ἀλλὰ και οἱ φωτισμένοι και πνευματισμένοι ἡγέτες του τόπου τὸν πόθο τῆς νεολαίας που σπουδάζει, τῆς νεολαίας που ἐργάζεται, τῆς νεολαίας που διψάει για μάθηση;...» Ἄν ὄχι, κοῖμα σ' αὐτούς, γιατί μείνανε ξένοι πρὸς τὴν ψυχὴ τῆς νεολαίας, ἀνίκανοι νὰ τὴν ὀδηγήσουν με βῆμα σταθερὸ πρὸς τὸ φῶς και τὴν ἀλήθεια. Ἄν ὅμως νοιώθουν τὸν πόθο, τὴ λαχτάρια και τὴ δίψα

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΕΩΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τὸ Κέντρο Βορ. Ἑλλάδος τῆς ΕΕΝ σὰ δημοκρατικὴ καὶ λαϊκὴ ὀργάνωση νέων, κλήθηκε ἀπ' τὴν ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου Νέων Θεσσαλονίκης γιὰ νὰ πάρει μέρος. Ἡ ἐπιτροπὴ τῆς ΕΕΝ παρ' ὅλες τὶς ἐπιφυλάξεις πού εἶχε γιὰ τὸν τρόπο τῆς «ἐκ τῶν ὑστέρων» προσκλήσεώς της σὲ μιὰ κίνηση πού εἶχε διαγράψει «ἐν ἀπουσίᾳ» της καθὼς καὶ πάρα πολλῶν ὀργανώσεων νέων, ὠρισμένους προγραμματικούς σκοποὺς καὶ κατευθύνσεις, δέχτηκε κατ' ἀρχὴν νὰ λάβει μέρος ἀφοῦ γίνονται δεκτοὶ ὠρισμένοι ὄροι καὶ ἀπαραίτητες προϋποθέσεις πού ἔθεσε στὴν ἀπάντησή της καὶ πού ἀνεφέροντο στὴ διασαφήνιση τῶν προγραμματικῶν σκοπῶν τῆς κινήσεως, τὴν εὐρύτερη καὶ κατὰ δημοκρατικώτερο τρόπο ἀνασύνθεση τῆς 10μελοῦς

γιὰ μάθηση τῆς νέας γενιᾶς ἃς κινηθοῦν πρωτόβουλα καὶ δημιουργικὰ πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτῆ, μέσα στὰ πλαίσια τῶν σημερινῶν δυνατοτήτων. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ πόλεμος δὲν δολοφόνησε μονάχα τὰ λεβέντικα νιάτα πού μὲ τὰ νιάτα της θὰ οἰκοδομοῦσε ἡ κοινωνία τὴν εὐημερία της. Ἄφησε πίσω του—ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς τάφους—πάρα πολλοὺς τάφους—παντοῦ ἐρείπια καὶ καταστροφές. Ὅσα σχολεῖα δὲν κατεστράφησαν ἀπὸ τὶς ἐκρήξεις καὶ τοὺς βομβαρδισμούς, ἐπετάχθησαν γιὰ τὴ στέγαση τῶν Γερμανοϊταλῶν στὴ κατοχὴ καὶ ἀργότερα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση ἀπὸ τὸν ΕΛΑΣ πού πολλὰ μετέβαλλε μὲ φρονία κατὰ τὸ κόκκινο Δεκέμβριο, μὲ ἀποτελεσμα ὄχι ἀπλῶς νὰ ὑποστοῦνε φθορὰς ἀλλὰ νὰ γίνονται ἀχρηστα. Τὸ κράτος πού βγήκε ἀπὸ τὴ φοβερὴ αὐτὴ θεομηνία βαρεῖα τραυματισμένο, δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ ἐπουλώσῃ τὶς πληγές του ἀμέσως. Ὑστερα ὅμως ἀπὸ ἕνα χρόνο ἐλευθέρως ζωῆς, ὅσο δῆπote στενὰ καὶ περιορισμένα μέσα κι' ἂν διέθετε, θάπρεπε νάχουν ἐπουλωθεῖ οἱ πρωταρχικὲς καὶ στοιχειώδεις τουλάχιστον ἀνάγκες. Καὶ μιὰ ἀπ' τὶς στοιχειωδέστερες ἀσφαλῶς, εἶναι καὶ ἡ πρόχειρη ἐπισκευὴ τῶν σχολείων καὶ ἡ δημιουργία προϋποθέσεων ἀνεκτῆς παρακολουθήσεως τῶν μαθημάτων. Τὰ προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τὴ μαθητικὴ νεολαία εἶναι ἀσφαλῶς πολλά. Δὲν πρόκειται νὰ μιλήσουμε σήμερα γι' αὐτά. Αὐτὸ θὰ τὸ κάμουμε βέβαια καὶ παλὺ σύντομα μάλιστα. Σήμερα ἀρκοῦμεθα νὰ βροντοφωνάξουμε στοὺς ἀρμοδίους ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ κινηθοῦν.

Τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας, ἃς ζητήσῃ τὴν ἐγκριση τῆς ἀπαιτούμενης δαπάνης καὶ ἃς προχωρήσῃ μὲ γοργὸ ρυθμὸ στὴν ἐπισκευὴ τῶν Σχολείων. Μὲ τὸ νέο σχολικὸν ἔτος οἱ μαθητὲς πρέπει νὰ μποροῦν ἀπερίσπαστα νὰ παρακολουθήσουν τὰ μαθήματά τους.

ΑΣΗΜΑΚΗΣ Φ. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ

ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Συνεδρίου καὶ διευτύω-σε ὠρισμένες ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς μερικοὺς ἀπ' τοὺς σκοποὺς του. Ἡ ἐκτελεστικὴ ὅμως ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου δὲν ἀπάντησε στὸ σχετικὸ ὑπόμνημα.

Φαίνεται πὼς καὶ ἡ κίνηση αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς πολλὰς καμουφλαρισμένες ὑποπτες ἐνέργειες τῆς κομμουνιστικῆς νεολαίας (ΕΠΟΝ) καὶ τῶν ὑποτακτικῶν της διακλαδώσεων πού δὲν ἐννοεῖ νὰ κατέβῃ σὲ ἀποφασιστικούς καὶ ἀνεξάρτητους ἀπὸ κομματικὴ ἐκμετάλλευση δημοκρατικούς καὶ τίμιους ἀγῶνες γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς νεολαίας.

ΤΡΙΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΑΝ ΦΕΤΟΣ...

ΣΤΟ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟ

Τρία χρόνια σὰν φέτος, σὶς 7 Ἰανουαρίου τοῦ 1943, τέσσαρες ὑπέροχοι πατριῶτες ἔπεφταν ἀπὸ τὰ βόλια τοῦ κατακτητῆ. Οἱ Σκούρας, Κατεβάτης, Λόης καὶ Παπαδόπουλος.

Κάτω ἀπὸ ἕνα λαμπρὸ ἥλιο, μιὰ πραγματικὰ περίφημη ἡμέρα, ἡ μακάβρια συνοδεία ξεκίνησε ἀπὸ τὶς Γερμανικὲς φυλακὲς τῶν παραπηγμάτων γιὰ τὸν τόπο πού τὸ ἰδανικὸ ξεπέρασε τὸν πόνο, εἰς τὸ Σκοπευτήριο. Ἐκεῖ πού τὸ αἷμα τῶν Ἑλλήνων γονιμοποίησε τὴ γῆ μας, γιὰ νὰ μπορέσει νὰ φυτρώσει τὸ πανώριο δένδρο τῆς Λευτεριᾶς.

Ἡ σύλληψή τους, ἀποτελέσμα τοῦ σαμποτάζ τῆς Ε.Σ.Π.Ο., ἦταν ἡ ἀρχὴ τῶν μαρτυριῶν τους. Μαζὶ τους πιάστηκαν καὶ οἱ Δ. Παπαβασιλόπουλος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Κατεβάτη, ὁ Ν. Αἰλιανὸς καὶ ὁ Πέτρος Λόης. Ὁδηγηθήκαν στὰ γραφεῖα τῆς «Γκεσταπό» καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στοῦ Ἀβέρωφ. Ἐμειναν σὲ αὐστηρὴ ἀπομόνωση σχεδὸν 2 μῆνες, μετεφέρθησαν στὰ παραπήματα, ἀπὸ ὅπου ξεκίνησαν γιὰ τὸν θάνατο. Ἐν τῷ μεταξῷ εἶχαν ἐνεργηθεῖ καὶ ἄλλες συλλήψεις, καὶ ἰδίως σὲ ἕνα σπήτι τῆς Καλλιθέας, ὅπου εἶχαν καταφύγει μετὰ τὸ σαμποτάζ.

Οἱ Κ. Περγίκος, Α. Μυτηλιναῖος, Γιαννάτος, Γαλάτης, Κουσουράκος καὶ ἡ Ἰουλία Μπίμπα. Μὰ γιὰ τὴν σύλληψη τῆς β' ὀμάδας τὴν δίκη τους, τὴν διπλὴν δραπέτευση τοῦ Μυτηλιναῖου καὶ τὸν ἡρωϊκὸ θάνατο τοῦ Κώστα Περγίκου θὰ μιλήσουμε ἄλλη φορὰ.

Σήμερα, τιμᾶμε τὴν μνήμη τους. Στάθηκαν ἄξιοι στὸν ἀγῶνα καὶ ἡρωϊκοὶ στὸν θάνατο. Ἡ ζωὴ τους, ἔλεγαν, ἦταν τόσο ἀσήμαντη, ὅταν κινδύνευε ἡ ζωὴ ὀλόκληρης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ Πατρίδα μας ἔχασε τέσσερις τίμιους Ἑλληνες, ἡ Κοινωνία χρηστοὺς πολίτες, ἡ οἰκογένειες ἀγαπημένα πρόσωπα καὶ ἡ Π.Ε.Α.Ν. προτοπῶρους ἀγωνιστές.

Δ,

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ

Τὰ «Ελεύθερα Νιάτα» εὐχονται στοὺς ἀναγνώστες τους καὶ σ' ὀλόκληρη τὴν Ἑλληνικὴ Νεολαία τὸ 1946 Ἑλληνικό, Δημοκρατικό, Εὐτυχημένο.

Εὐχόμαστε γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας καὶ τῆς Ἀνθρωπότητας τὸ χρόνο ποὺ μπήκε, χρόνος δουλειᾶς κι' ἀγώνα δημιουργικοῦ γιὰ ὅλους.

Γιὰ μᾶς τοὺς Νέους μέσα στὸ 1946 ἔνα σύνθημα: **ΜΕ ΤΟ ΛΑΟ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ.**

Μέσα στὸ 1946 ἡ συμβολὴ τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας γιὰ τὴν κατοχύρωση τῆς Λαϊκῆς Κυριαρχίας καὶ τὴν Ἀνασυγκρότηση πρέπει νὰ εἶναι ἀποφασιστικὴ κι' ἡ θέλησή της γιὰ τὸ ξανάνωμα τῆς χώρας μας κυρίαρχη.

Ἐμπρός, Νέοι καὶ Νέες, ἐνωμένοι ὅλοι μαζί νὰ κερδίσουμε τὸ νέο χρόνο γιὰ τὴν Πατρίδα μας.

.....

Ἀθβασιληάτικοι «Ἀρχηγοί»

Οἱ δύο «Μεγάλοι Ἀρχηγοί» εἶναι Ἀθβασιληάτικοι. Ποὺς ἔχει ἀμφιβολία; Μπορεῖ νὰ τοὺς δεῖ ὅποια στιγμή θέλει στὰ καροτσάκια τῶν μικροπωλητῶν τῆς ὁδοῦ Αἰόλου....

Κοντὰ στοὺς ἀχερένιους κούκλους, στὰ γαϊδουράκια, στὰ τάνγκ καὶ τὰ ἀλογάνια, βλέπει κανεὶς νὰ προσφέρεται, σὰν ἀθβασιληάτικος, σὲ κάποιο ἡμερολόγιο σταμπωμένος κάποιος «Μεγάλος Ἀρχηγός». Εἶναι ὁ «προλετάριος» Ζαχαριάδης. Καὶ κοντὰ του κι' ἄλλος «μεγάλος ἀρχηγός», ὁ «ἀντίπαλός» του. Εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ διασκεδαστικὲς ἀθβασιληάτικες εἰκόνες. Στὸν διαβάτη ἢ στὸν ἀγοραστή, τοῦ φέρνει στὸ μυαλὸ τὸ Χοντρό καὶ τὸ Λιγὸ....

Οἱ «μεγάλοι ἀρχηγοί» ἀκόμα καὶ στοὺς τύπους εἶναι ἴδιοι κι' ἀπαράλλαχτοι: Ἀθβασιληάτικοι καὶ φαιδροί.

.....

Παπάδες ποὺ πολιτεύονται

Ἀπὸ καιρὸ θὰ θέλαμε νὰ ποῦμε μὲ παράπονο γιὰ τὴν κατάντια μερικῶν κληρικῶν. Κι' εἶναι κρῖμα κληρικοὶ νὰ μὴ νοιώθουν τὸ χρέος τους καὶ τὸν προορισμὸ τους. Τὸ κακὸ ἄρχισε βέβαια μὲ τοὺς φανατιστὲς Μητροπολίτες τῆς Ἡλείας καὶ τῆς Κοζάνης.

Ἡ εἰκόνα ὅμως ποὺ παρουσιάζει ἕνας ἱερωμένος ποὺ περιφέρεται ἀπὸ τὸ ἕνα κέντρο τῆς Χ στὸ ἄλλο, εἶναι πολὺ προκλητικὴ. Γίνονται ταραχὲς στὸ Πανεπιστήμιο—μὲ σκηνοθέτες τῆ Δεξιὰ καὶ τοὺς Κομμουνιστὲς—ὁ παπᾶς μέσα.... Συζητεῖ μὲ τοὺς γνωστὸς τρομοκράτες τῆς δεγάνωσής του. Γίνανε τόσα συλλαλητήρια—ἀπὸ κοντὰ. Ἔδινε συνθήματα καὶ «γραμμὴ». Ἀνεβαίνει στὰ ἀστυνομικὰ τμήματα, πάει στοὺς στρατώνες, συνοδεύεται, ὅπου πάει, ἀπὸ δύο-τρεῖς «σωματοφύλακες», παίρνει μέρος σὲ κάθε «δμαλὴ» πολιτικὴ ἐκδήλωση τοῦ «κόμματος» τῶν Χιτῶν. Οἱ Χίτες τὸν λένε «Παπᾶ-Χίτη»... Καμμιά φορὰ καὶ «Παπᾶ-Ἀλέξανδρο». Οἱ ἀρμόδιες ἐκκλησιαστικὲς ἀρχὲς ἄς «βάλλουν τὸ χέρι» τους. Γιατί γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἄς τὸ καταλάβουν ὅλοι αἱ ἐξωμότες, δὲν ὑπάρχουν Δεξιοὶ κι' Ἀριστεροί, Βα-

σιλικοὶ καὶ Δημοκρατικοί. Ὑπάρχουν μονάχα Χριστιανοί. Χριστιανοὶ κι' ὅτι κι' ἂν εἶναι: Μογγόλοι, Τάταροι, Γιαπωνέζοι . . . . Ζαχαριαδικοί, Κανελλοπουλικοί, Τσαλδαρικοί . . . .

.....

Ξαναῖε ἢ Εἰδική;

Στὸ 3ο τεῦχος δημοσιεύσαμε γράμμα ποὺ λάβαμε ἀπ' τὸν Ἐπονίτη Ἄν. Δρακόπουλο ἀπὸ τὴν Καλαμάτα. Λίγες μέρες ἀργότερα ταχυδρομήθηκε στὴν Καλαμάτα ἀπὸ τὴν Εἰδικὴ γιὰ τέτοια ζητήματα ὑπηρεσία τῆς ΕΠΟΝ, στὸ παράρτημά της, ἔγγραφο μὲ τὸ ὄποιο ζήτησε νὰ πληροφορηθεῖ τί λογῆς ἄνθρωπος εἶναι αὐτὸς ὁ Δρακόπουλος. Κι' ἀκόμη μὲ κάθε μέσο νὰ τὸν καταστήσουν ἀνίκανο γιὰ μελλοντικὲς ἀποκαλύψεις.

Τί σημαίνει «ἀνίκανος γιὰ μελλοντικὲς ἀποκαλύψεις» στὸ λεξιλόγιο τῆς ΕΠΟΝ μονάχα οἱ «ἀντιδραστικοί» τὸ μάθανε στὰ καταγῶγια τῆς ΟΠΛΑ καὶ τῆς Πολιτοφυλακῆς. Τέτοια ὅμως σημειωματὰ στὰ «καλὰ» τὰ χρένια ὅταν ὁ κ. Γεωργιάδης ξανάταξε στὰ πράματα—συνεργάτης τοῦ χρυσοῦ σήματος στὴν ΕΟΝ καὶ μυστικὸ-σύμβουλος τοῦ Καθεστώτος τῆς 4ης Αὐγούστου—τάστελενε στοὺς χαφιέδες τῆς ἢ Εἰδικῆ καὶ τὸ ὄρυπο-υγεῖο Ἀσφαλείας.

Ξαναῖε, λοιπόν, ἢ Εἰδική; Ζηλέψανε μήπως δόξες Παρθενίου, Καθρέφτη καὶ Λάμπου τὰ πλουσιόπαιδα ποὺ χειροτονθήκανε ἀρχηγοὶ τῆς ΚΟΜ-ΕΠΟΝ ἀπὸ τὸ Κόμμα;

.....

«Ἐθνικιστὲς»

Ἡ Γραμματεία τῆς ΕΕΝ κατάγγειλε μὲ ἀνακοίνωσή της τοὺς ταραχοποιούς καὶ τρομοκράτες φοιτητὲς τῆς δμάδας Γ. Ποπὸνη. Ἐδῶ δὲν ἔχει καὶ τόσο μεγάλη σημασία τὸ τί θέλανε νὰ κάμουν οἱ «παλημαράδες» τοῦ Ποπὸνη ἔξω ἀπὸ τὸ «Κεντρικὸ» μετὰ ἀπὸ τὸ λόγο τοῦ Κανελλοπούλου στὶς 14/12. Τὸ κακὸ εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερο. Ὁ Ποπὸνης, ὁ γνωστὸς δοσίλογος γιὰ τὶς ἀτιμίες του ὅταν ἦτανε στὴν ΟΕΔΕ καὶ στὴ Μιλίτια, ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ περιφέρεται ἐλεύθερος στοὺς ἀθηναϊκοὺς δρόμους τώρα καὶ νὰ προκαλεῖ τοὺς ἴδιους ἐκείνους ἀγωνιστὲς ποὺ προκαλοῦσε καὶ τὸν καιρὸ τῆς φασιστικῆς κατοχῆς. Μὰ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα. Οἱ «ἔθνικιστὲς» τῆς Χ, ΕΒΕΝ, ΕΠΕ κτλ., ποὺ μὲ τὰ νταηλίκια τους θυμίζουν Γκεσταπό, ΟΠΛΑ καὶ Εἰδική, γι-νήκανε πραγματικὴ σφηκοφωλιὰ ἀπὸ ἔθνοπροδότες καὶ δοσίλογους. Καὶ «πρὸς διεξαγωγὴν» τοῦ ἱεροῦ τῶν ἀγῶνος» συμμαχοῦν μὲ τοὺς χαφιέδες καὶ τοὺς λακέδες τοῦ κατακτητῆ. Μὴ χειρότερα!

Οἱ Ἕλληνες ὅμως δὲ θὰ μείνουν μὲ σταυρωμένα τὰ χέρια. Τί κάνουν ὅμως καὶ οἱ τόσο ἄλλοι πατριῶτες ποὺ τοὺς φορτᾶνουν στὶς πλάτες τους οἱ ἀρχηγοὶ τους, ὄλο τὸ σκυλολόδι τοῦ δυνάστη; Ἄν δὲν κάμουν ὅτι πρέπει καὶ μάλιστα ἀμέσως, οὔριο θάναι ἀργά. Καὶ κείνος ποὺ θάχει ζημιωθεῖ θάναι ἢ Ἑλλάδα.

4η Αὐγούστου

Τὰ πρωτοπαλληναρά τῆς 4ης Αὐγούστου μὲ ἐπιπεφαλῆς τὸ Νικολοῦδη καὶ τὸ Διάκο φτιάχνουν κόμμα μὲ ἀρχὲς τὶς «ἀρχὲς» τῆς Διχτατορίας.

Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ Ἕλληνες φασίστες δὲν καταλάβανε ἀκόμα ὅτι ἡ Δημοκρατία δὲν καρπαζώνεται.

Γιὰ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Λαοῦ ὅμως μιὰ μονάχα Δημοκρατικὴ λύση ὑπάρχει: Ἡ γροθιά τῶν Ἑλλήνων.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ Ε. Ε. Ν.

Τὴν Παρασκευὴ 23|12|45 ἔγινε ἡ ἐκλογή τῆς νέας Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ΕΕΝ ἀπὸ ἀντιπροσώπων τοῦ Περιφερειακοῦ Κέντρου τῆς Πρωτεύουσας ποὺ ἐκλεγήκαμε γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ. Οἱ ἐκλεγέντες μὲ μυστι-ἢ ψηφοφορία 11 συνάδελφοι γιὰ τὴν Κ. Ε. εἶναι οἱ ἑξῆς κατὰ σειράν ἐπιτυχίας :

1) Σιχνῆς Ἀντώνης, 2) Πρωτόπαπας Χαρ., 3) Σταματοπούλος Β. καὶ Δεσύλλας Μ., 4) Καραμητσάνης Γεώρ. 5) Κυριακόπουλος Εὐάγ., 6) Νικολαΐδης Ἐμ. 7) Κραλίδης Ἀθ., 8) Πιλάλης Β., 9) Χούλης Μ. καὶ 10) Φίλιας Βασ.

—Ἡ Κ. Ε. στὴν πρώτη τῆς συνεδρίαση τῆς Δευτέρας 24|12|45 ἔκαμε τὴν ἐκλογή τῆς Γραμματείας τῆς.

Γενικὸς Γραμματέας ἐξελέγη ὁ Εὐάγ. Κυριακόπουλος καὶ μέλη τῆς Γραμματείας οἱ συνάδελφοι Σιχνῆς, Καραμητσάνης, Χούλης, Πιλάλης καὶ Κραλίδης.

—Γραμματέας τοῦ Περιφερειακοῦ Κέντρου τῆς Πρωτεύουσας τοποθετήθηκε ὁ Σιχνῆς, Γραμματέας τοῦ Γραφείου Ἐπαρχιῶν ὁ Πιλάλης καὶ Γραμματέας τῆς ΕΕΝ Σπουδαστῶν ὁ Καραμητσάνης.

—Ὁ Γενικὸς Γραμματέας τῆς ΕΕΝ Κυριακόπουλος μᾶς πληροφόρησε ὅτι τὶς ὑπόλοιπες θέσεις στὴν Κ. Ε. θὰ τίς πάρουν συνάδελφοι ποὺ θὰ ἐκλεγοῦν ἀπὸ τὶς ἐνωτικὲς ὁργανώσεις τῶν Ἐπαρχιῶν.

—«Ἡ νέα Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ, μᾶς εἶπε ὁ Κυριακόπουλος, βάνει σὰν κύριον σκοπὸ τῆς τῆς ριζικῆς ἀνασυγκρότησης τῆς ΕΕΝ γιὰ νὰ μπορέσει ἔτσι νὰ ἀνταποκριθεῖ στὶς νέες ἀπαιτήσεις κι' ἀνάγκες τοῦ ἀγῶνα». Ἐπίσης ὁ Γεν. Γραμματέας δήλωσε «ὅτι θὰ δουλευτεῖ καὶ τὸ νέο καταστατικὸ τῆς ΕΕΝ καὶ θὰ δημοσιευτεῖ τὸ συντομότερο». Γιὰ τὶς σχέσεις τῆς ΕΕΝ μὲ τὶς ἄλλες κινήσεις νέων τῆς Ἀριστερᾶς, τοῦ Κέντρου, τῆς Δεξιᾶς καὶ τοῦ ΚΚΕ-ΕΑΜ μᾶς εἶπε «ὅτι ἡ ΚΕ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν τῆς θὰ ἐξηγηθεῖ ξεκάθαρα μὲ ἐχθροὺς καὶ φίλους, γιὰ τὴν οἱ στιγμὲς ποὺ περνᾶμε δὲ σηκώνουν ἀπὸ μπαλώματα κι' ὑποχωρήσεις καταστρεφτικὲς οὔτε ἀπὸ ψιλοκουβέντες».

—Ὁ Σιχνῆς πρότεινε ὅτι «θὰ κουβεντιαστεῖ κι' ἡ δυνατότητα γιὰ σύγκληση μέσα στοὺς πρώτους μῆνες τοῦ 46 Γενικῆς Συνέλευσης ἢ Συνέδριου τῆς ΕΕΝ».

—Ὅλοι οἱ συνάδελφοι τῆς ΚΕ πιστεύουν ὅτι ὁ χρόνος ποῦρθε πρέπει νὰ συνδεθεῖ μὲ πραγματικὸ συναγερμὸ ἀπ' τὴ μεριά τῆς ΕΕΝ. Ὁ Δεσύλλας μάλιστα χαρακτηριστικὰ εἶπε ὅτι «Μέσα στὸ 46 θὰ πρέπει νὰ δείξουμε ἂν εἴμαστε ἕνα ἀκόμη μέσα στὰ τόσα ἄλλα κατασκευάσματα τῆς Ἀλφαβήτου ἢ πολιτικῆς δύναμης ποὺ συντταντίζετε ἀποφασιστικὰ μὲ τὶς τύχες τοῦ τόπου».

Ἐλεύθερα Νιάτα

Ἡ Διεύθυνση τοῦ Περιοδικοῦ ἀνακοινώνει ὅτι ἀποφάσισε τὴν συστηματοποίηση τοῦ συστήματος τῶν Ἀνταποκριτῶν στὶς Ἐπαρχίες καὶ στὴν Πρωτεύουσα.

Γιαντὸ τὸ λόγο :

1) Οἱ Ἐπαρχιακὲς Ὀργανώσεις τῆς ΕΕΝ θὰ πρέπει ἀμέσως νὰ γνωρίσουν μὲ ἔγγραφο τοὺς στὴ Διεύθυνση τὸ διορισμὸ συνάδελφου κατάλληλου γιαντὴ τῆ δουλειᾶ, τὴν διεύθυνσὴν του καθῶς καὶ τὰ προσόντα του. Τὰ «Ἐλ Ν.» θὰ ἔρχονται σ' ἐπαφὴ ἀποκλειστικὰ μαζί του γιὰ κάθε ὑπόθεση ποὺ τὰ ἐνδιαφέρουν. Ἰδιαίτερα οἱ ὁργανώσεις μας τῶν πόλεων Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Καλαμάτας, Κρήτης, Αἰγίου κλπ. θὰ πρέπει νὰ τοὺς ὀρίσουν ἀμέσως. Γιὰ τὴν γρηγορώτερη ἐξυπηρέτηση τῶν ἀναγνωστῶν μας καλὸ θᾶναι ἢ ἀποστολὲς μας νὰ στέλλονται ἀπ' εὐθείας καὶ στὸ πιὸ μικρὸ χωριό. Ὁ διο-

ρισμὸς λοιπὸν ἀνταποκριτῶν μας ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κέντρα τῶν ὁργανώσεων καὶ στὰ χωριὰ πρέπει νὰ συντομευτεῖ.

2) Στὶς Πόλεις Ἀθήνας-Πειραιᾶ, στὰ ἐργοστάσια, δημόσιες ὑπηρεσίες, Πανεπιστήμια (σὲ κάθε σχολὴ καὶ τάξη) Πολυτεχνεῖο, Ἐμπορικὴ, Γεωπονικὴ, Πάντειο, Γυμνάσια θὰ πρέπει νὰ διοριστεῖ κι' ἀπὸ ἕνα ἀντιπρόσωπὸς μας Γιαντὸ τὰ Κέντρα Ἀθήνα, Πειραιᾶ, Μαθητικὸ καὶ ἡ ΕΕΝ Σπουδαστῶν θὰ πρέπει τὸ ταχύτερο νὰ μᾶς ἀνακοινώσουνε τοὺς συναδέλφους ποὺ θὰ ἀναλάβουνε αὐτὴ τὴ δουλειᾶ.

3) Οἱ ἀνταποκριτὲς νὰ ἐπικοινωνήσουν ἀμέσως μὲ τὴ διεύθυνση καὶ τὴ διαχείριση γιὰ νὰ πάρουν τὶς οδηγίες ποὺ χρειάζονται.

4) Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐμβασμάτων—ἀντίτιμο ἀποστελλομένων φύλλων—θὰ πρέπει γιὰ νᾶναι ἐξυπηρετικὴ νᾶναι καὶ σύντομη στ' ὄνομα τοῦ Γ. Μπουκουβάλα ἢ τοῦ Ἀλκη Γογκάκη στὴν ὁδὸ Φιλελλήνων 2β' Ἀθήνα.

ΕΕΝ Β. Ἑλλάδας

Ἡ ΕΕΝ Θεσσαλονίκης στὰ Δεκάχρονα τοῦ ΕΕΚ κυκλοφόρησε προκήρυξη σὲ χιλιάδες ἀντίτυπα μὲ τὴν ὁποία χαϊρέταγε τὴ Δεκάχρονη σκληρὴ πάλη τῆς Νεολαίας μας καὶ τοῦ Κόμματος. Στὴν ἴδια προκήρυξη τονιζότανε ὁ Δημοκρατικὸς χαπακτηρᾶς τοῦ ΕΕΚ καὶ τῆς ΕΕΝ.

—Ἐπίσης ἡ Περιφερειακὴ Ὀργάνωση Μακεδονίας τῆς ΕΕΝ κυκλοφόρησε σὰν πρῶτο φυλλάδιο σειρᾶς ἐκδοσεῶν τῆς τὸ «Γιὰ μιὰ Ἐθνικὴ Λαϊκὴ Δημοκρατία» Στὸ φυλλάδιο αὐτὸ ἀναφέρεται γιὰ τὴν ΕΕΝ εἶναι ὁργάνωση Ἐθνικὴ Λαϊκὴ καὶ Δημοκρατικὴ. Τὸ ἴδιο φυλλάδιο δίνει μ' ἕνα εἰκόνα ἀπ' τὴν κοινωνία ὅπως τὴ θέλει τὴν ΕΕΚ—δηλ. τὴν Ἐνωτικὴ Κοινωνία.

Στὶς Ἐπαρχίες

Στὰ δεκάχρονα τῆς ΕΕΝ στὴν Καλαμάτα γίνηκε συγκέντρωση τῶν Ἐνωτικῶν στὴν ὁποία μιλῆσαν στελέχη τοῦ κόμματος καὶ τῆς Νεολαίας, γιὰ τὴ δράση μας μέσα στὰ τελευταῖα δέκα χρόνια καὶ γιὰ τοὺς σκοποὺς μας.

Στὴ Θεσσαλονικὴ ἐπίσης γιορτάστηκε ἡ ἡμέρα μας μὲ συγκεντρώσεις καὶ ὁμιλίες τῶν στελεχῶν τοῦ κόμματος.

Παρ' ὅλον ὅτι δὲν εἶχανε δοθεῖ ὁδηγίες γιὰ τέτοιους γιορτὲς ἀπὸ τὸ Κέντρο ὅλες οἱ ἐνωτικὲς ὁργανώσεις γιορτάσανε παντοῦ τὴν ἐπέτειο τοῦ ἐνωτικοῦ κινήματος.

Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας

Ἀρχίσει νὰ λειτουργεῖ Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας τῆς ΕΕΝ, μὲ σκοπὸ τὴ βοήθεια τῶν ἀπόρων μελῶν τῆς καὶ τῶν θυμάτων τῆς κατοχῆς.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸ ἐνισχύσουν νὰ ἀποστελλοῦν τὰ βοηθήματά τους στὴ Διεύθυνση : ΕΕΝ Ταμεῖο Ἀλληλοβοηθείας Φιλελλήνων 2β' Ἀθήνα.

ΕΕΝ Ἀθήνας

Ὁ Κανελλόπουλος μίλησε σὲ μεγάλη συγκέντρωση τοῦ Κέντρου Ἀθηνῶν πάνω στὰ φλέγοντα προβλήματα τοῦ τόπου, τὴν Παρασκευὴ 4|1|46. Ἐπίσης στὴν ἴδια συγκέντρωση μίλησε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς ΕΕΝ Παπαληγοῦρας.

Σε λίγες μέρες :

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑ-1946

σ' όλα τα βιβλιοπωλεία

Τιμή φύλλου Δραχ. 200